

**GMINA
DOMANIÓW**

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W
GMINIE DOMANIÓW
NA LATA 2024-2029

Domaniów, 2024

Spis treści

Wprowadzenie. Metodologia przygotowania <i>Strategii</i>	4
1. Część diagnostyczna	8
1.1. Analiza sytuacji społeczno-ekonomicznej w Gminie Domaniów	8
1.1.1. Ogólna charakterystyka Gminy Domaniów.....	8
1.1.2. Potencjał demograficzny i prognoza ludności.....	9
1.1.3. Osoby z niepełnosprawnościami.....	18
1.1.4. Sytuacja gospodarcza	18
1.1.5. Rynek pracy	23
1.1.6. Polityka mieszkaniowa	27
1.1.7. Edukacja i opieka nad dziećmi.....	29
1.1.8. Ochrona zdrowia	36
1.1.9. Infrastruktura społeczna	37
1.1.10. Potencjał społeczności lokalnej. Organizacje pozarządowe	40
1.1.11. Potencjał sektora ekonomii społecznej i zdolność do realizacji usług społecznych	42
1.2. Analiza stanu i skuteczności pomocy społecznej	45
1.3. Analiza problemów społecznych	54
1.3.1. Identyfikacja i hierarchizacja problemów społecznych.....	54
1.3.2. Grupy dotknięte problemami społecznymi.....	64
1.4. Analiza interesariuszy.....	67
1.5. Prognoza zmian	68
2. Analiza strategiczna.....	70
3. Część programowa	72
3.1. Kluczowe założenia, wizja i misja <i>Strategii</i>	72
3.2. Cele strategiczne	73
3.3. Usługi społeczne realizowane w ramach <i>Strategii</i>	74
3.4. Kierunki działań i zadania	74
3.5. Sposób realizacji <i>Strategii</i> , ramy finansowe i wskaźniki realizacji zadań.....	77
3.6. Zadania publiczne zlecane w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.....	94
3.7. Zgodność <i>Strategii</i> z dokumentami wyższej rangi	95

3.8. Monitoring i ewaluacja.....	99
Wnioski i rekomendacje	100

Wprowadzenie. Metodologia przygotowania *Strategii*

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest podstawowym dokumentem strategicznym, stanowiącym narzędzie nowoczesnej pomocy społecznej, wspierającym długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w skali lokalnej.

Prawną podstawę tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych wyznacza ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej¹. Zgodnie z art. 17 ust 1 ustawy z 12 dnia marca 2004 roku o pomocy społecznej² do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Zgodnie z art. 16b ust. 2 strategia powinna zawierać:

- diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią,
- określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, wskaźników realizacji działań.

Zgodnie z ustawą, strategia, opracowana przez gminę i powiat, określa także usługi społeczne w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych³, oraz zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁴, zlecane w trybach, o których mowa w tej ustawie.

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, Dz.U. z 2021 r. poz. 2268, tekst jednolity ze zm.

² Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, Dz.U. z 2021 r. poz. 2268, tekst jednolity ze zm.

³ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, Dz.U. z 2019 r., poz. 1818.

⁴ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Dz.U. z 2022 r. poz. 1327, tekst jednolity ze zm.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaniów na lata 2024-2029 jest dokumentem definiującym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do problemów społecznych zdiagnozowanych na terenie Gminy Domaniów. Wskazuje ona obszary problemowe, grupy dotknięte problemami społecznymi, określa misję i wizję Gminy, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań.

Prace nad Strategią przeprowadzono zgodnie z wytycznymi wypracowanymi w ramach projektu *STRATEGOR. Opracowanie narzędzia do programowania strategicznego w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu na poziomie lokalnym dla jednostek samorządu terytorialnego*, określonymi w podręczniku *Strategie rozwiązywania problemów społecznych. Podręcznik metodyczny*⁵.

W ramach prac nad *Strategią* przyjęto model ekspercki. Kluczowa rola w przygotowaniu dokumentu należała do eksperta zewnętrznego oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Domaniowie. *Strategię* opracowano na przełomie 2023 i 2024 roku. W ramach prac nad dokumentem przeprowadzono diagnozę, która obejmowała diagnozę sytuacji społeczno-ekonomicznej, analizę stanu i skuteczności pomocy społecznej, analizę problemów społecznych, analizę interesariuszy i prognozę zmian, przeprowadzono analizę strategiczną z wykorzystaniem metody SWOT oraz przygotowano część programową *Strategii*, określającą misję i wizję Gminy Domaniów, cele strategiczne, kierunki działań i zadania oraz sposób realizacji dokumentu.

Planowanie strategiczne zakłada myślenie długofalowe, skupione na dążeniu do realizacji określonego strategicznego celu działań - w obszarze rozwiązywania problemów społecznych, jest to przede wszystkim integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, a w konsekwencji zachowanie lub podniesienie spójności społecznej w społeczności lokalnej. W *Strategii* uwzględniono zakres problematyki społecznej, który ma swoje źródło w regulacjach normatywnych. W przedstawionym kontekście, planowaniem strategicznym objęto pomoc społeczną, wspieranie rodziny, wsparcie osób z niepełnosprawnościami, zdrowie psychiczne, profilaktykę i leczenie uzależnień, przeciwdziałanie przemocy domowej, wsparcie seniorów, reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także inne obszary oddziaływań. Wyróżnione dziedziny nie mają charakteru rozłącznego – ich cechą charakterystyczną są wzajemne powiązania, zarówno w odniesieniu

⁵ *Strategie rozwiązywania problemów społecznych. Podręcznik metodyczny*, Wydanie II, Fundacja Polskiej Akademii Nauk, Lublin 2021.

do obszaru funkcjonalnego, jak i na płaszczyźnie podmiotowej. Współwystępowanie u beneficjentów różnych problemów społecznych nakłada na realizatorów polityki społecznej konieczność uwzględniania adekwatnych instrumentów pomocowych. Świadomość przenikania się perspektyw problemowych nakazuje uznać, iż w rozwiązywanie problemów społecznych powinni zostać zaangażowani różni przedstawiciele społeczni – poza przedstawicielami sektora publicznego także przedstawiciele sektora pozarządowego oraz pozostali członkowie wspólnoty samorządowej Gminy Domaniów.

Przy rozwiązywaniu problemów społecznych należy położyć nacisk na wykorzystanie dostępnych instrumentów o charakterze innowacyjnym, aktywizującym, w tym z zakresu ekonomii społecznej. Aby można było mówić o angażowaniu członków społeczności lokalnej w proces strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, ich udział musi zostać uwzględniony na każdym etapie planowania strategicznego – począwszy od diagnozy, poprzez wybór kierunków priorytetowych, a skończywszy na opracowaniu planu wdrażania i monitorowania *Strategii*. Skuteczna strategia to taka, która jest konkretnym instrumentem kierunkowania i programowania działań społecznych. To zbiór reguł, które metodycznie stosowane pozwalają na efektywne działanie, urzeczywistniając jednocześnie sukces podejmowanych przedsięwzięć. Stanowią szansę na skuteczne budowanie i wykorzystanie potencjału w sferze instytucjonalnej i społecznej na rzecz kształtowania ładu społecznego.

W procesie opracowania *Strategii* wykorzystano następujące metody i techniki pozyskiwania danych i informacji:

- Analizę desk research, w ramach której przeprowadzono analizę materiałów, raportów, dokumentów i danych źródłowych będących w zasobach Gminy Domaniów, a także w zasobach Głównego Urzędu Statystycznego i Powiatowego Urzędu Pracy w Oławie;
- Badanie ankietowe ekspertów odpowiadających za realizację działań społecznych i rozwiązywanie problemów społecznych w Gminie Domaniów. W badaniu przeprowadzonym w styczniu 2024 roku wzięło udział 19 ekspertów, którzy reprezentowali Radę Gminy Domaniów, sołtysów i rady sołeckie, Urząd Gminy Domaniów, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Kultury i Czytelnictwa, jednostki oświatowe oraz organizacje pozarządowe;
- Warsztat konsultacyjny z osobami odpowiedzialnymi za rozwiązywanie problemów społecznych, który odbył się 13 marca 2024 roku.

Strategia przyjmuje horyzont czasowy na lata 2024-2029. Zastępuje *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaniów na lata 2018-2023*.

1. Część diagnostyczna

1.1. Analiza sytuacji społeczno-ekonomicznej w Gminie Domaniów

1.1.1. Ogólna charakterystyka Gminy Domaniów

Gmina Domaniów jest gminą wiejską, położoną we wschodniej części województwa dolnośląskiego, w południowo-zachodniej części powiatu oławskiego. Wchodzi w skład powiatu oławskiego, obok gminy miejskiej Oława, gminy wiejskiej Oława oraz gminy miejsko-wiejskiej Jelcz-Laskowice. Gmina Domaniów graniczy z gminą Oława od wschodu, gminami Wiązów i Strzelin od południa, gminami Borów i Żórawiną od zachodu oraz gminą Siechnice od północy (ryc. 1.).

Ryc. 1. Gmina Domaniów i jej położenie

Źródło: Baza danych Samorząd w Polsce 2022, <http://www.gminy.pl/powiaty/18.html>.; Raport o stanie Gminy Domaniów w 2022 roku.

Gmina Domaniów znajduje się na przecięciu ważnych międzynarodowych szlaków komunikacyjnych: autostrady A-4 Bruksela-Berlin-Wrocław-Katowice-Lwów-Kijów oraz dróg wojewódzkich Oława - Środa Śląska oraz Oława – Strzelin.

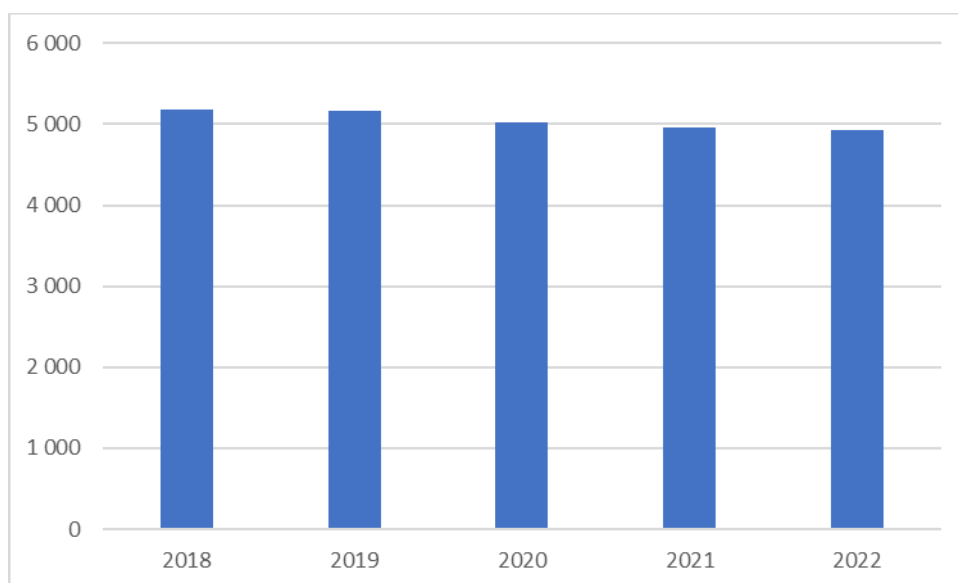
Centrum Gminy mieści się we wsi Domaniów, która położona jest w odległości 30 km od stolicy Dolnego Śląska – Wrocławia. Na terenie Gminy wyodrębniono 25 sołectw. Z uwagi na przebiegającą przez teren gminy autostradę A-4 oraz bliskość Wrocławia można stwierdzić, iż położenie gminy jest bardzo korzystne.

1.1.2. Potencjał demograficzny i prognoza ludności

Z perspektywy procesów społecznych, jak i możliwości występowania problemów społecznych istotne znaczenie ma potencjał demograficzny gminy i jego zmiany. Stąd konieczność określenia potencjału demograficznego i trendów demograficznych mających miejsce w Gminie Domaniów.

Dane dotyczące liczby ludności Gminy Oława pochodzące z ewidencji ludności wskazują, że na 6 grudnia 2023 roku na terenie Gminy zamieszkiwało 4 994 mieszkańców⁶.

Podobne dane wykazuje Główny Urząd Statystyczny, który na dzień 31 grudnia 2022 roku odnotował 4 923 mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich 5 lat liczba ludności spadła – z 5 182 w 2018 roku (ryc. 2.).

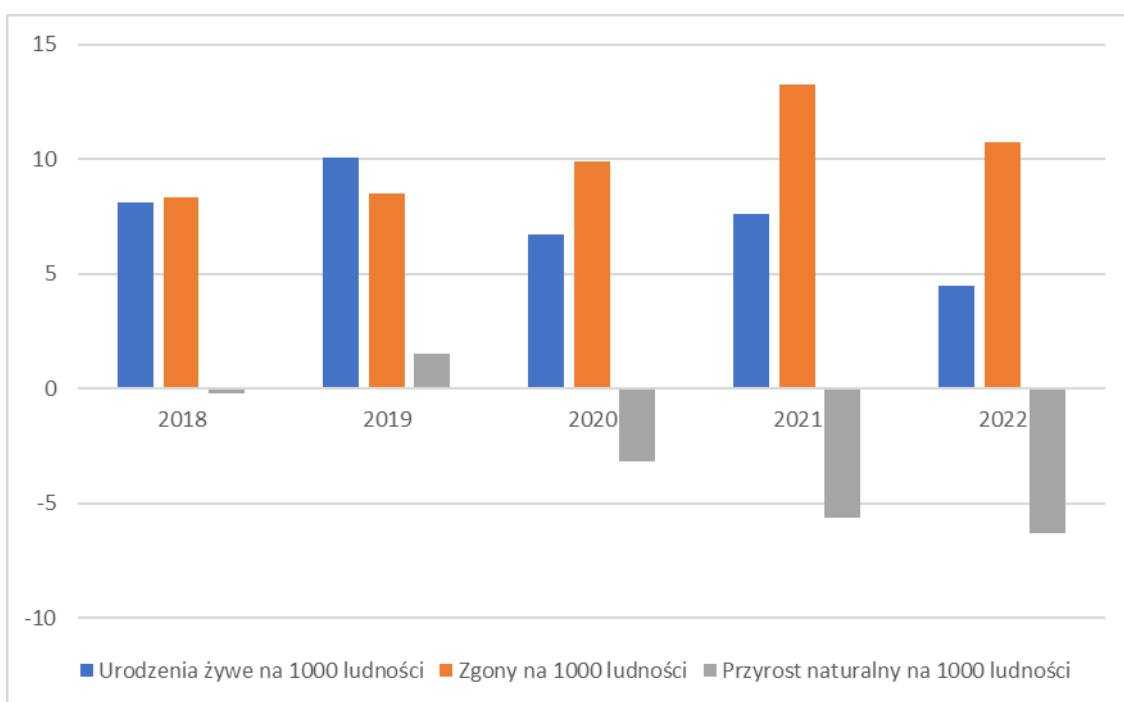
Ryc. 2. Ludność według miejsca zamieszkania w Gminie Domaniów

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

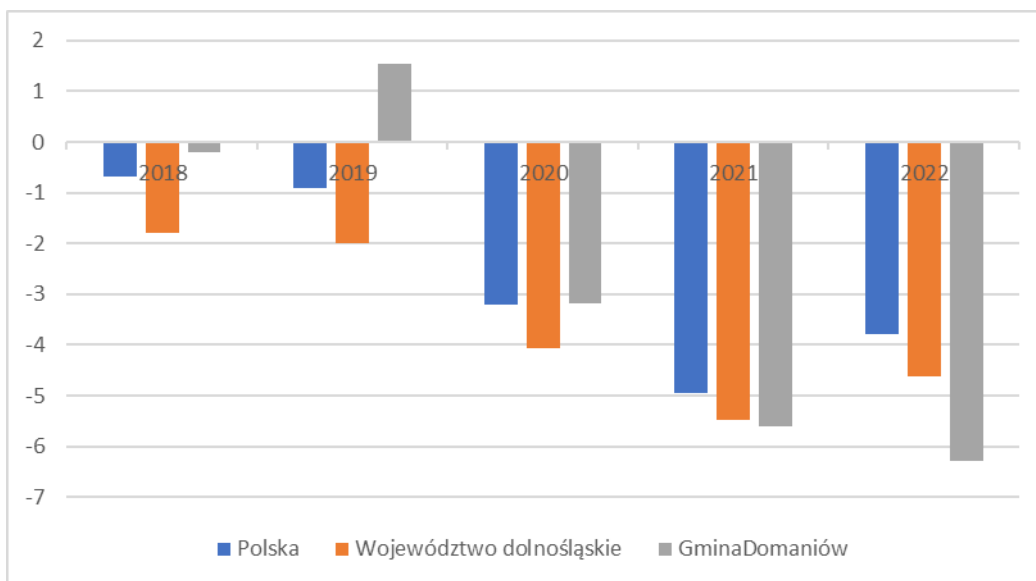
Dane GUS wskazują na ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji, które tłumaczą ubytek ludności Gminy. W okresie 2018-2022 dodatni przyrost naturalny miał

⁶ Urząd Gminy Domaniów.

miejsce jedynie w 2019 roku. W pozostałych latach przyrost naturalny był ujemny. Odnotować można coraz większą różnicę między liczbą urodzeń a liczbą zgonów. W 2022 roku przyrost naturalny osiągnął najniższą wartość – aż -6,28 (ryc. 3.). Tendencje związane z przewagą liczby zgonów nad liczbą urodzeń nie dotyczą wyłącznie Gminy Domaniów. Porównanie tendencji występujących w Gminie z województwem dolnośląskim i Polską ogółem wskazuje na występowanie ujemnego przyrostu naturalnego na terenie województwa i kraju. Wyniki dla Gminy w roku 2021 i 2022 są jednak mniej korzystne niż średnio w kraju i w województwie dolnośląskim (ryc. 4.).

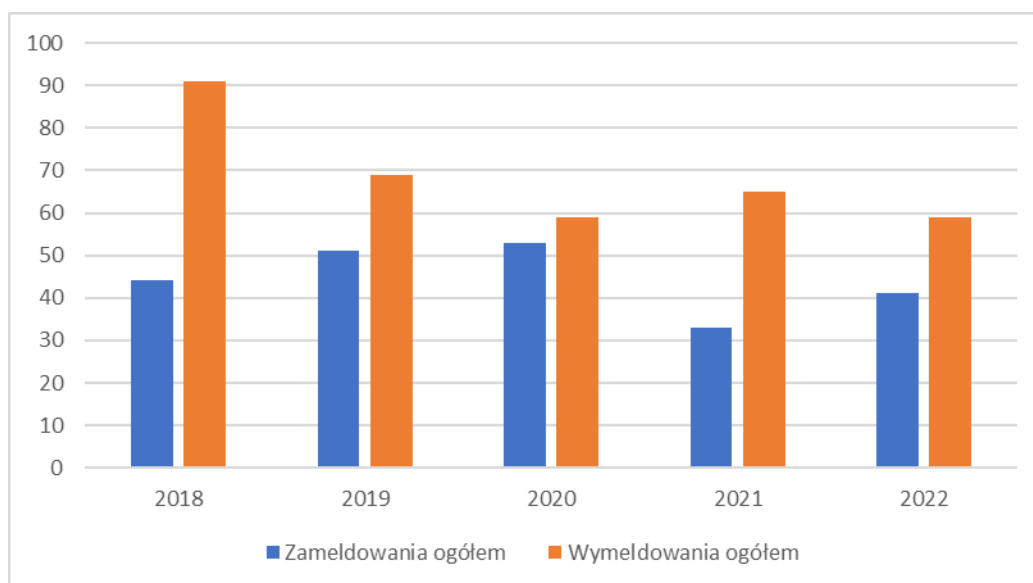
Ryc. 3. Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Domaniów
 Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>.

Ryc. 4. Przyrost naturalny na 1000 ludności

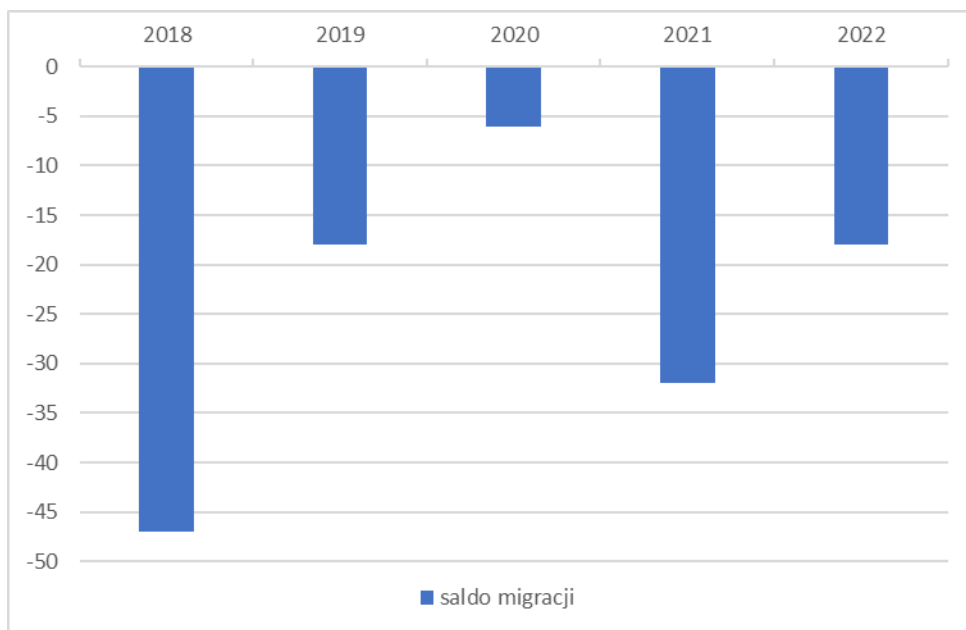
Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>.

Corocznie na teren Gminy przeprowadza się nieco mniej osób niż wyprowadza się z niej (ryc. 5.). Przekłada się to na ujemne saldo migracji, które licząc na 1000 ludności w 2022 roku wyniosło -18 (ryc. 6.).

Ryc. 5. Migracje na pobyt stały w Gminie Domaniów

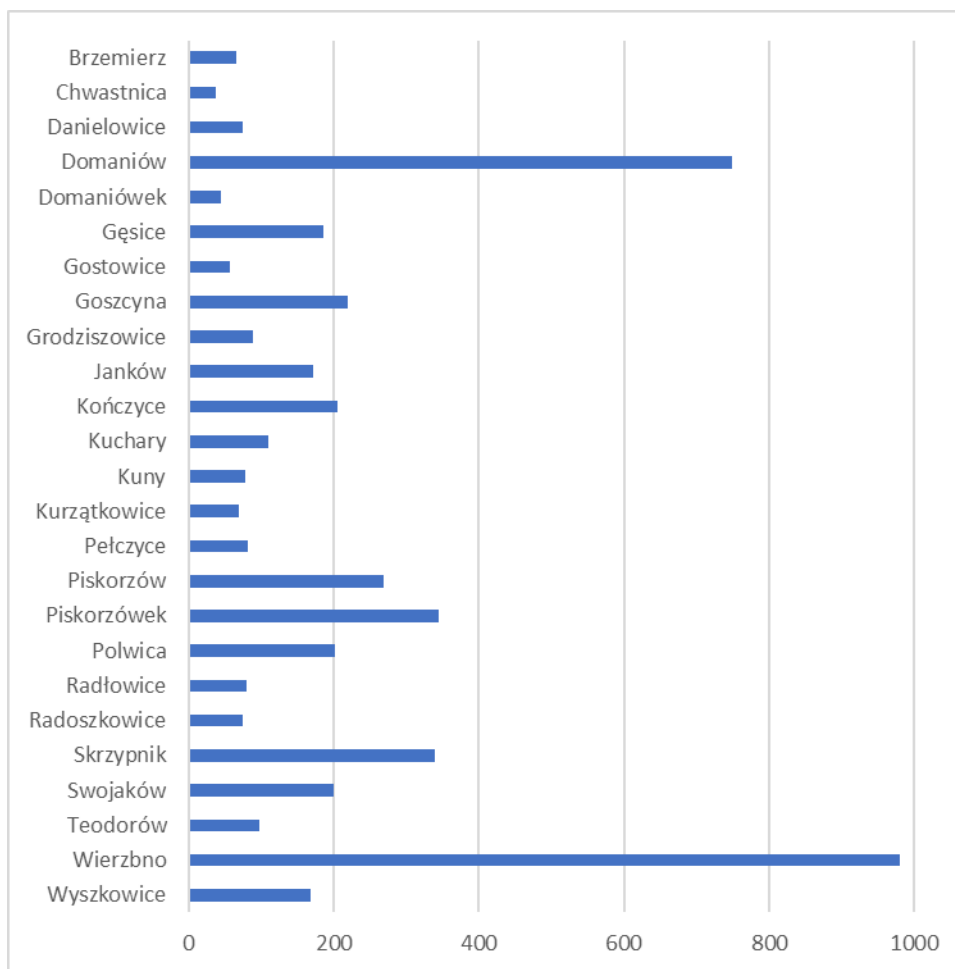
Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>.

Ryc. 6. Saldo migracji na 1000 ludności w Gminie Oława

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>.

Analizując liczbę ludności Gminy według miejscowości wskazać należy, że Gmina składa się z dwóch większych miejscowości – Wierzbna, które liczy 981 mieszkańców i Domaniowa, liczącego 749 mieszkańców. 200 i więcej mieszkańców liczy jeszcze siedem miejscowości: Goszczyna, Kończyce, Piskorzów, Piskorzówek, Polwica, Skrzypnik i Swojaków. Najmniejsza miejscowość – Chwastnica – liczy 38 mieszkańców. Mniej niż 50 mieszkańców ma jeszcze Domaniówek (ryc. 7.).

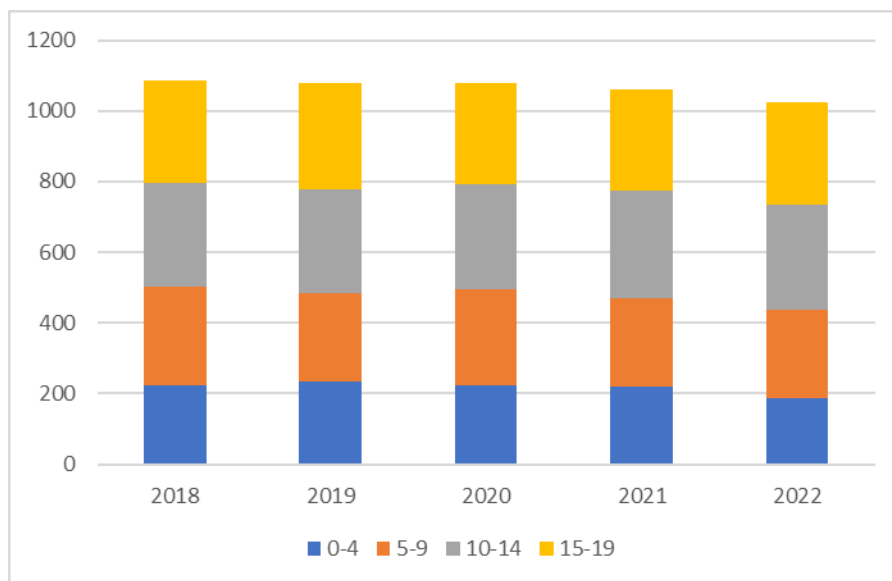

Ryc. 7. Liczba ludności w Gminie Oława według miejscowości (stan na 15.11.2023)
Źródło: Urząd Gminy Domaniów.

Analizując liczbę mieszkańców według wieku wskazać należy, że liczba najmłodszych mieszkańców Gminy – w wieku do 19 lat – od 2021 roku maleje i w 2022 wyniosła 1 024 osoby. Najliczebniejsze są kategorie wiekowe 10-14 i 15-19 lat, zaś najmniej liczebna jest kategoria wieku do lat 4 (ryc. 8.).

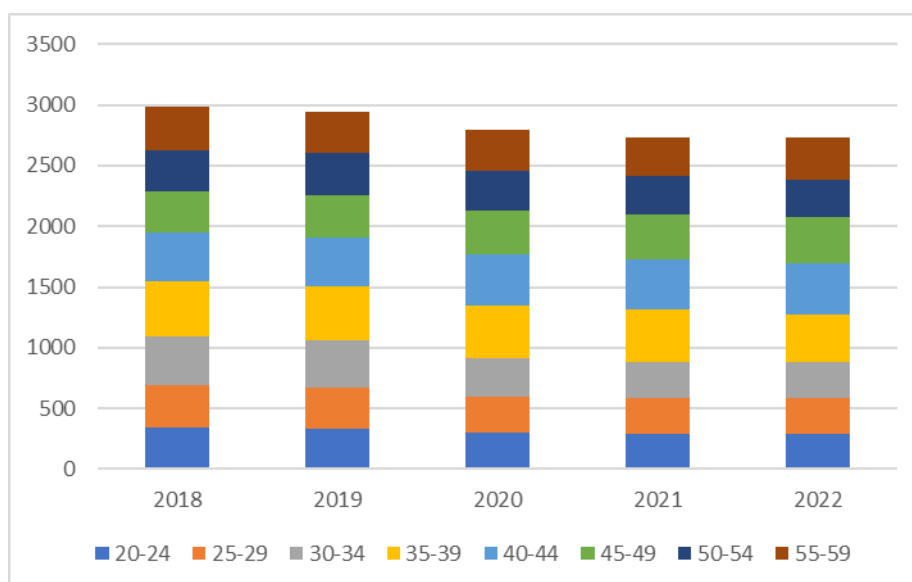
Liczba ludności w kategorii wiekowej 20-59 lat w latach 2018-2022 maleje – z 2 988 w 2018 roku do 2 733 w 2022 roku. Największe liczebnie są kategorie wiekowe 35-39 i 40-44 lata, zaś najmniejsze liczebnie są kategorie najmłodsze: 20-24 i 25-29 lat (ryc. 9.).

W 2022 roku na terenie Gminy zamieszkiwało 1 166 seniorów, a więc osób w wieku lat 60 i więcej. Liczba seniorów w latach 2018-2022 wzrosła o 5,2%. Najmniejsze wiekowo kategorie to kategorie sędziwych seniorów, w wieku 80-84 lata i 85 i więcej. W 2022 roku 195 seniorów miało 80 i więcej lat. Najliczebniejsze są najmłodsze kategorie wiekowe: 60-64 i 65-69 lat (ryc. 10.).

Ryc. 8. Dzieci i młodzież w Gminie Domaniów według grup wieku

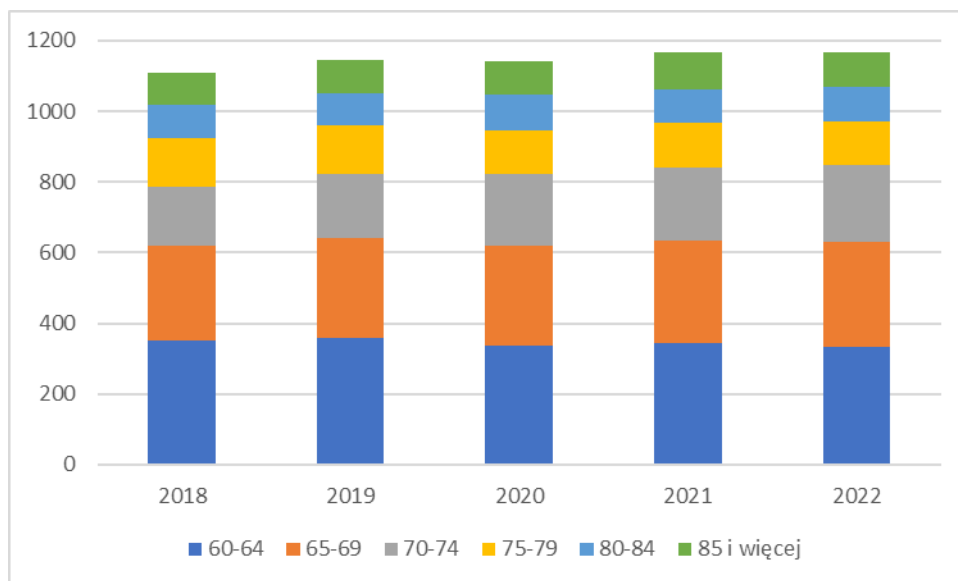
Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>.

Ryc. 9. Ludność w średnim wieku w Gminie Domaniów według grup wieku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>.

Na dzień 31 lipca 2023 roku w Gminie Oława zamieszkiwało 3 468 seniorów, a więc osób w wieku lat 60 i więcej. W tej kategorii zauważamy znaczący liczebnie wzrost liczby mieszkańców – z 3 087 osób w roku 2018 (ryc. 14.).

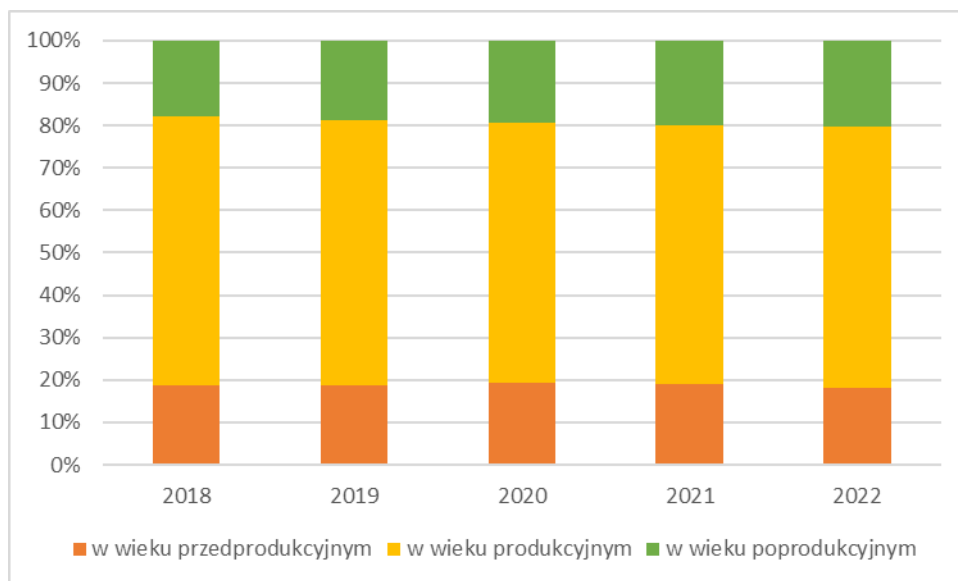

Ryc. 10. Seniorzy w Gminie Domaniów według grup wieku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>.

Analiza ludności według ekonomicznych grup wieku wskazuje, że największy udział w ogólnej liczbie ludności ma ludność w wieku produkcyjnym⁷ – w 2022 roku jej udział w ogólnej liczbie ludności wyniósł 61,6%. W latach 2018-2022 obserwujemy niewielki spadek udziału ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym wyniósł 20,2% i tu zauważamy znaczącą tendencję wzrostową – w 2018 roku udział tej kategorii w ogólnej liczbie ludności wynosił 17,8%. Wskazuje to na starzenie się społeczności Gminy Domaniów. Udział ludności najmłodszej, w wieku 0-17 lat, w ogólnej liczbie ludności w 2022 roku wyniósł 18,2%. W przypadku tej kategorii obserwujemy niewielki spadek jej udziału w ogólnej liczbie ludności. Podsumowując wskazać należy, że udział ludności w wieku poprodukcyjnym rośnie, zaś w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym maleje, co wyraźnie wskazuje na starzenie się społeczności gminnej (ryc. 11.).

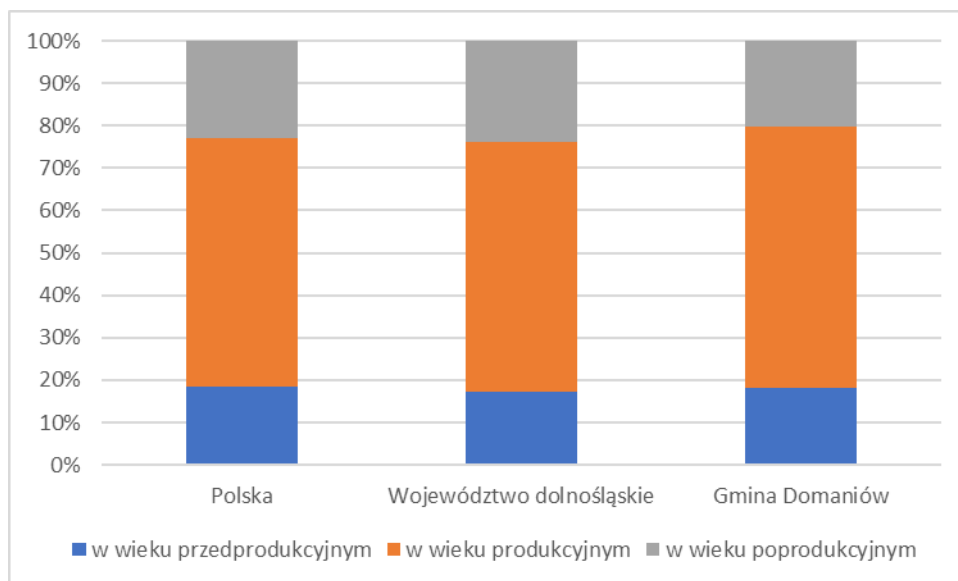
⁷ Ludność w wieku produkcyjnym to ludność w wieku 18-60 lat dla kobiet i 18-65 dla mężczyzn.

Ryc. 11. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności Gminy Domaniów

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>.

Zestawienie struktury ludności Gminy Domaniów ze strukturą ludności Polski i województwa dolnośląskiego pokazuje, że procesy starzenia demograficznego są w Gminie nieznacznie mniej zaawansowane niż średnio w kraju czy województwie dolnośląskim. Udział kategorii w wieku przedprodukcyjnym jest w Gminie Domaniów niższy niż w Polsce, ale wyższy niż w województwie dolnośląskim. Udział ludność w wieku produkcyjnym w Gminie Domaniów jest z kolei wyższy niż w Polsce i w województwie dolnośląskim, a udział ludności w wieku poprodukcyjnym niższy (ryc. 12.). Z tej perspektywy struktura ludnościowa Gminy jest korzystniejsza niż w kraju i w województwie dolnośląskim, jednak starzenie się populacji jest widoczne.

Ryc. 12. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w 2022 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>.

Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 opracowana przez Główny Urząd Statystyczny zakładała, że w 2022 roku ludność Gminy Domaniów będzie liczyła 5 224 osoby, stąd jej użyteczność jest ograniczona. Niemniej jednak prognoza zakładała w perspektywie roku 2030 ubytek ludności, jednak bardzo niewielki – o 1,8%. Analiza ostatnich danych wskazuje, że ubytek ten będzie większy.

Prognoza na rok 2030 zakłada zmniejszenie się liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym aż o 8,5%, zaś w wieku produkcyjnym o 4,9% w porównaniu z rokiem 2022. Z kolei udział ludności w wieku poprodukcyjnym wzrośnie o 10,6%. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców ma wzrosnąć do 23,1%.

Podsumowując wskazać należy, że Gmina Domaniów jest gminą małą, o liczbie ludności nieprzekraczającej 5 tys. Obserwowane są w niej negatywne tendencje demograficzne, choć częściowo nie są one aż tak nasilone jak średnio w Polsce czy w województwie dolnośląskim.

1.1.3. Osoby z niepełnosprawnościami

Z perspektywy występowania problemów społecznych oraz realizacji działań pomocowych istotna jest również liczba osób z niepełnosprawnościami na terenie Gminy Domaniów. W tym zakresie odwołać się można jedynie do danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku. Nie ma niestety innych rejestrów i baz danych, które zbierałyby informacje o osobach z niepełnosprawnościami i pozwalały tym samym na analizę struktury osób niepełnosprawnych i diagnozę ich potrzeb. Instytucje gminne posiadają informacje tylko o tych osobach z niepełnosprawnościami, które same zwrócić się o wsparcie.

Narodowy Spis Powszechny zidentyfikował na terenie Gminy Domaniów 631 osób z niepełnosprawnościami, w tym 242 osoby niepełnosprawne tylko biologicznie i 389 osób z prawnie orzeczoną niepełnosprawnością. Udział osób z prawnie orzeczoną niepełnosprawnością w ogólnej liczbie ludności na terenie Gminy Domaniów wyniósł 7,8% i był niższy niż średnio w powiecie oławskim, w którym wyniósł 8,4%.

Zwrócić należy uwagę, że 38,4% osób, które określiły się jako niepełnosprawne nie ma prawnie orzeczonej niepełnosprawności. W grupie tej dominują kobiety. Te osoby mogą wymagać pomocy i wsparcia pomimo braku orzeczenia o niepełnosprawności.

1.1.4. Sytuacja gospodarcza

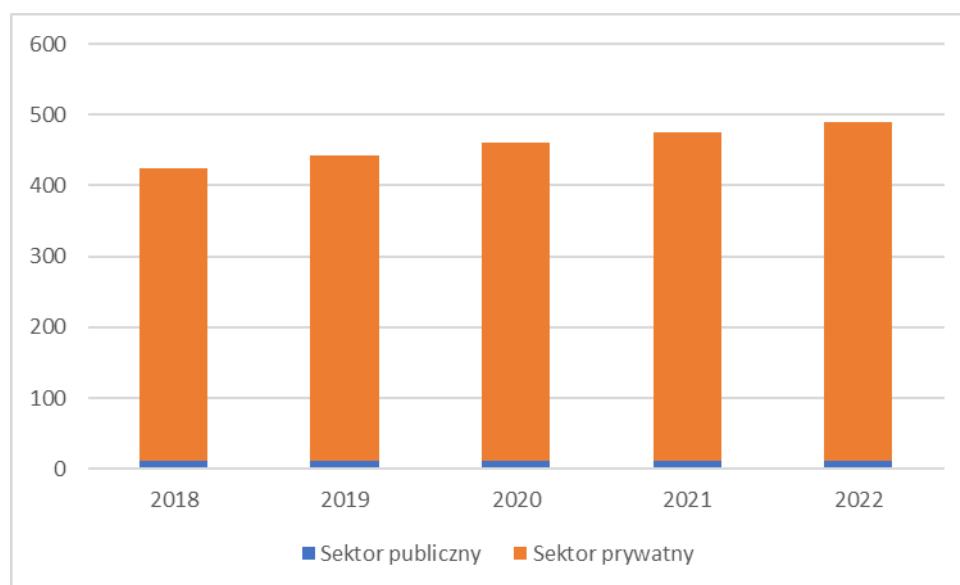
Z perspektywy występowania problemów społecznych i możliwości ich rozwiązywania istotne znaczenie ma kondycja gospodarcza oraz rozwój ekonomiczny w wymiarze lokalnym. Gmina Domaniów jest dobrym miejscem do inwestowania i rozwijania działalności gospodarczej ze względu na korzystne położenie geograficzne (bliskość Oławy i aglomeracji wrocławskiej) oraz korzystną dostępność komunikacyjną.

Analizę sytuacji gospodarczej w Gminie Domaniów można przeprowadzić opierając się na wskaźnikach dotyczących gospodarki i rozwoju przedsiębiorczości. Na dzień 31 grudnia 2022 roku w Gminie funkcjonowało 489 podmioty gospodarki narodowej, w tym 12 z sektora publicznego i 477 z sektora prywatnego. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w ostatnich latach systematycznie rośnie, co wynika ze wzrostu liczby podmiotów prywatnych, gdyż liczba podmiotów publicznych utrzymuje się w ostatnich 5 latach na stałym poziomie

(ryc. 13.).

Liczba podmiotów gospodarki narodowej rośnie (co wskazano na ryc. 13.), systematycznie rośnie również liczba tych podmiotów na 10 tys. ludności. Wskazuje to na fakt, że wzrost liczby podmiotów nie wynika ze wzrostu liczby mieszkańców, ale wiąże się z rozwojem przedsiębiorczości. Wskazuje na to również dynamicznie rosnący wskaźnik liczby podmiotów gospodarki narodowej na 1 000 osób w wieku produkcyjnym.

Działające podmioty gospodarcze należą do podmiotów małych – w 2022 roku 97,2% podmiotów zatrudniało do 9 osób. Dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – w 2022 roku ich udział w ogólnej liczbie podmiotów wyniósł 77,8%. Nowo rejestrowane podmioty przeważają na jednostkami wykreślanymi z rejestru REGON. Wskazać należy jednocześnie na dość dużą liczbę instytucji otoczenia biznesu przypadających na 10 tys. przedsiębiorstw – w 2022 roku wskaźnik ten wniósł 569,1 i jak na gminę wiejską był wysoki (tabela 1.). Jednocześnie bliskość Wrocławia i Oławy pozwala na korzystanie z usług instytucji otoczenia biznesu w dużych miastach.

Ryc. 13. Podmioty gospodarki narodowej sektora prywatnego wpisane do rejestru REGON w Gminie Domaniów

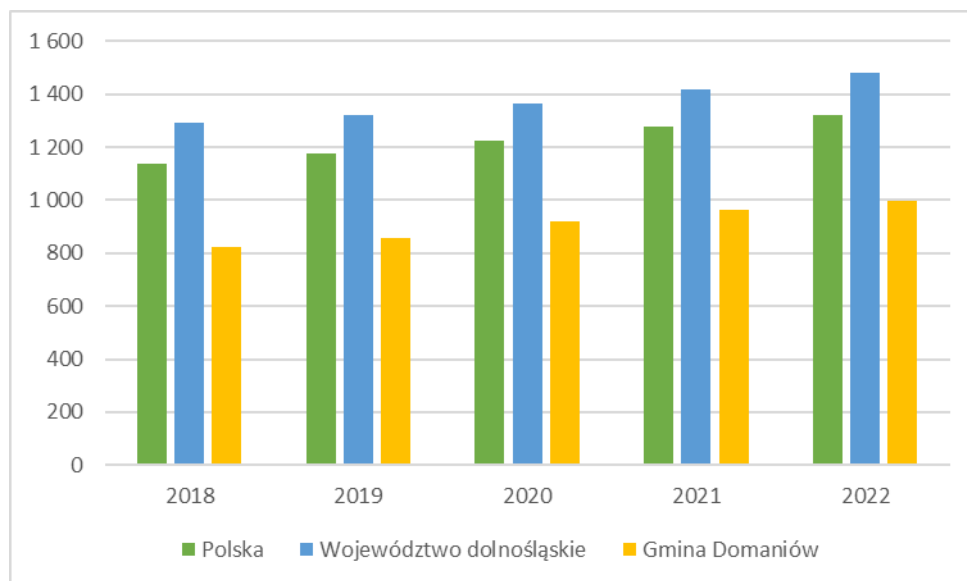
Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Tabela 1. Wskaźniki dotyczące podmiotów gospodarki narodowej funkcjonujących w Gminie Domaniów

Wskaźniki	2018	2019	2020	2021	2022
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. Ludności	822	858	919	961	999
Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	129,4	137,3	149,8	157,0	162,3
Podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 49 osób na 10 tys. Mieszkańców	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. Ludności	106	66	71	68	85
Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. Ludności	58	35	26	32	51
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. Mieszkańców	637	657	709	748	778
Instytucje otoczenia biznesu na 10 tys. Podmiotów gospodarki narodowej	680,8	632,1	607,4	587,0	569,1
Udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w liczbie podmiotów gospodarki narodowej ogółem	77,5	76,5	77,2	77,8	77,8
Udział podmiotów gospodarki narodowej o liczbie pracujących do 9 osób w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON	96,7	96,8	97,0	97,1	97,2

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Analiza liczby podmiotów gospodarczych w Gminie Domaniów, na tle województwa dolnośląskiego i kraju wskazuje, że tendencje rozwojowe lokalnej gospodarki są mniej korzystne niż średnia krajowa czy wojewódzka. Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 10 tys. ludności jest niższa od średniej krajowej i średniej dla województwa dolnośląskiego (ryc. 14.). Wynika to jednak z wiejskiego charakteru Gminy i mniejszego – w porównaniu z dużymi miastami – potencjału rozwoju gospodarczego.

Ryc. 14. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności
 Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Analiza struktury sektorowej gospodarki może być przeprowadzona w oparciu o liczebność podmiotów gospodarki narodowej w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Największa liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Domaniów prowadzi działalność w zakresie budownictwa – w 2022 roku było to 125 podmiotów, a w ostatnich 5 latach ich liczba wzrosła. Kolejnym popularnym zakresem działalności jest handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych – działalność w tym zakresie prowadziło 110 podmiotów, przy czym tu w ostatnich 5 latach obserwujemy minimalny wzrost. Kolejnymi popularnymi obszarami są przetwórstwo przemysłowe, pozostała działalność usługowa i zatrudnienie przez gospodarstwa domowe oraz transport i gospodarka magazynowa (tabela 2.).

Tabela 2. Podmioty gospodarki narodowej funkcjonujące w Gminie Domaniów według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności

Sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności	2018	2019	2020	2021	2022
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13	13	12	13	13
Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie	0	1	1	1	1
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	49	52	54	51	50
Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	0	0	0
Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	2	2	3	4
Sekcja F – Budownictwo	100	100	110	114	125
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	103	103	104	105	110
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	32	33	31	31	31
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4	5	5	6	7
Sekcja J – Informacja i komunikacja	6	8	10	11	13
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8	7	8	9	9
Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	21	21	20	19	19
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	17	18	18	19	18
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	16	16	19	20	21
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5	5	5	5	5
Sekcja P – Edukacja	7	7	8	9	8
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6	8	7	9	10
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6	9	9	8	7
Sekcja S – Pozostała działalność usługowa i T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	29	32	35	40	37
Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

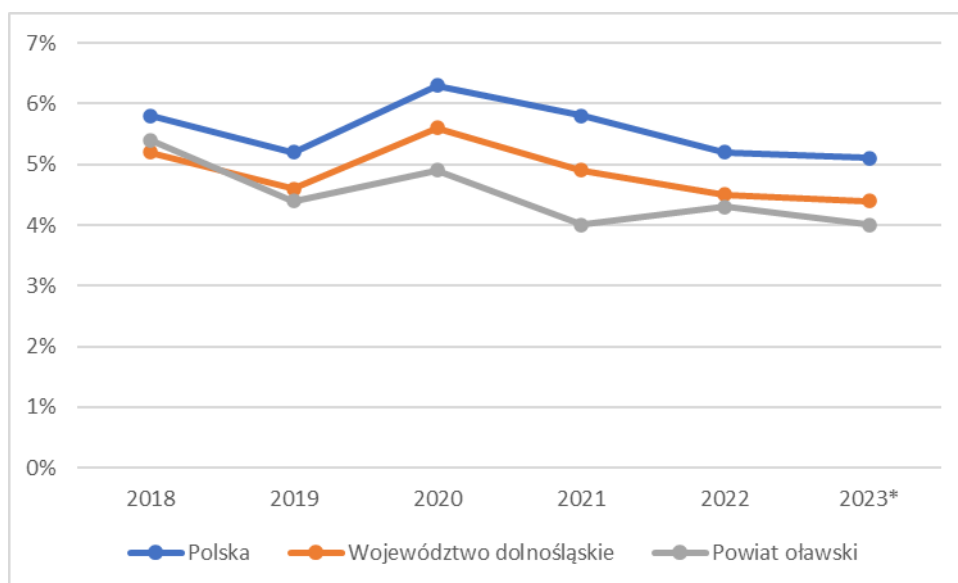
Podsumowując wskazać należy na potencjał gospodarczy Gminy Domaniów oraz atrakcyjne położenie Gminy, co przełoży się może na dalszy rozwój gospodarczy, a tym samym wzrost zatrudnienia, spadek bezrobocia i wzrost dochodów Gminy oraz mieszkańców.

1.1.5. Rynek pracy

Analiza lokalnego rynku pracy, aktywności zawodowej, zatrudnienia i bezrobocia pozwala na wykazanie aktywności zawodowej członków społeczności lokalnej, możliwości w zakresie podejmowania zatrudnienia oraz konieczności wsparcia osób bezrobotnych, a więc osób pozostających bez zatrudnienia, chętnych i gotowych do podjęcia pracy.

Należy podkreślić ograniczenia w dostępie do danych na poziomie gminnym. Wiele danych dotyczących sytuacji na rynku pracy publikowanych jest wyłącznie dla poziomu województwa (np. wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, dane dotyczące osób pracujących) lub powiatu (dane dotyczące stopy bezrobocia i osób bezrobotnych).

Sytuację na rynku pracy obrazuje stopa bezrobocia, a więc udział osób bezrobotnych w ludności aktywnej zawodowo. Stopa bezrobocia rejestrowanego jest określana dla poziomu powiatu i dla powiatu oławskiego na koniec listopada 2023 roku wyniosła 4,0%. Jest to stopa niższa niż dla Polski i dla województwa dolnośląskiego (ryc. 15.). Wskazuje to na dobrą sytuację na rynku pracy i brak większych problemów ze znalezieniem zatrudnienia.

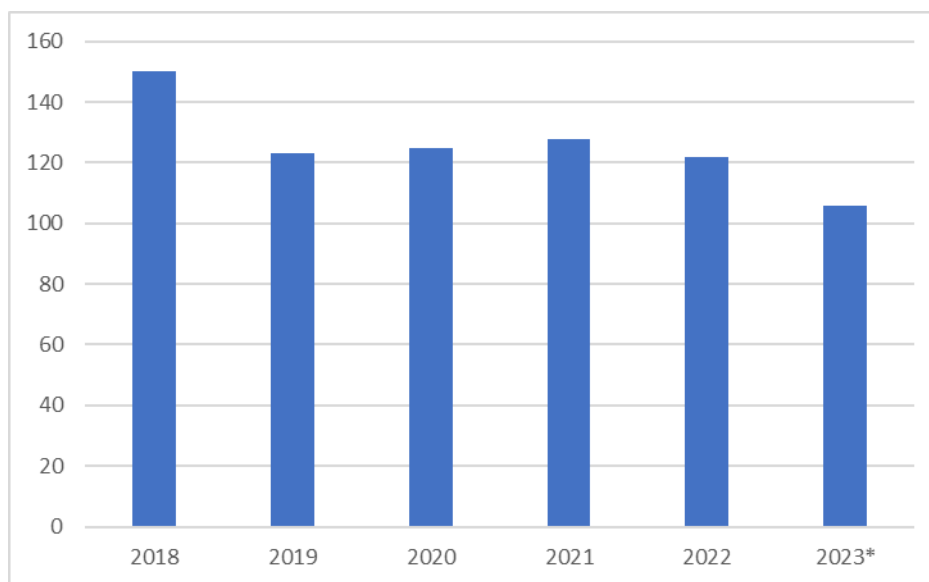
Ryc. 15. Stopa bezrobocia rejestrowanego

* Dla województwa dolnośląskiego i powiatu oławskiego dane na 30.11.2023

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Na dzień 30 listopada 2023 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oławie zarejestrowanych było 1 475 osób bezrobotnych, w tym 106 z terenu Gminy Domaniów. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Domaniów ulega wahaniom – w analizowanym okresie 2018-2023 najwyższa była w roku 2018, następnie w 2019 roku spadła, by znów wzrosnąć w

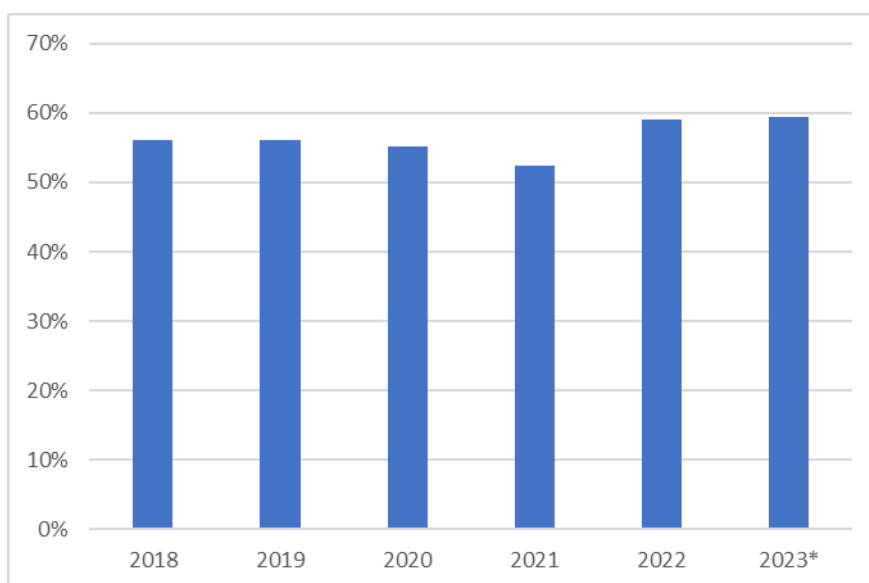
roku 2020 i 2021 (prawdopodobnie w związku z pandemią Covid-19), następnie spadała w roku 2022 i 2023 (ryc. 16.). Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł na 30 listopada 2023 roku 59,4% i w całym analizowanym okresie był wyższy niż udział mężczyzn (ryc. 17.).

Ryc. 16. Liczba osób z Gminy Domaniów zarejestrowanych jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oławie

* Stan na 30.11.2023

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oławie, <https://olawa.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>.

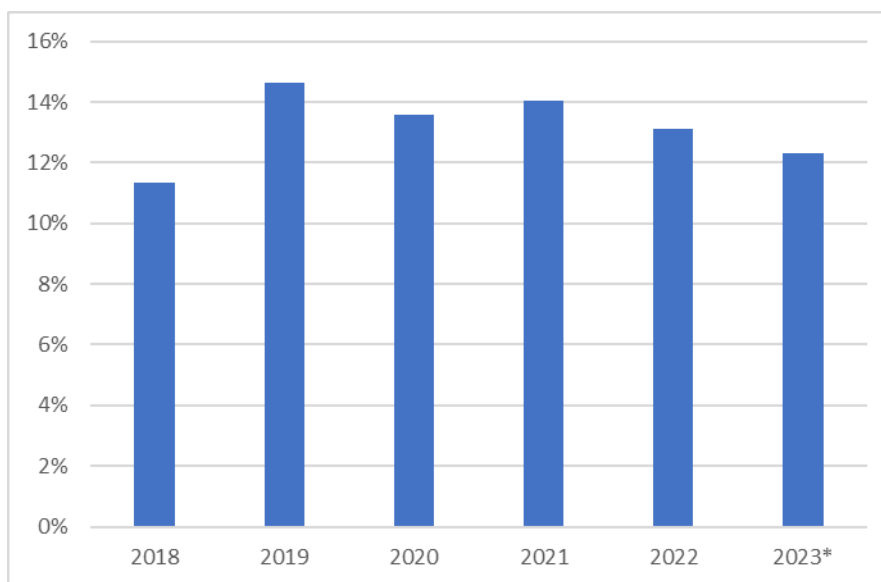

Ryc. 17. Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych z Gminy Domaniów zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oławie

* Stan na 30.11.2023

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oławie, <https://olawa.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>.

Ogólnie w całym powiecie oławskim na dzień 30 listopada 2023 roku do zasiłku dla bezrobotnych prawo miało 13,3% bezrobotnych, zaś w Gminie Domaniów 12,3% bezrobotnych. Udział bezrobotnych z Gminy Domaniów posiadających prawo do zasiłku ulegał wahaniom, ale w okresie 2018-2023 oscylował w okolicach 11-15% (ryc. 18.).

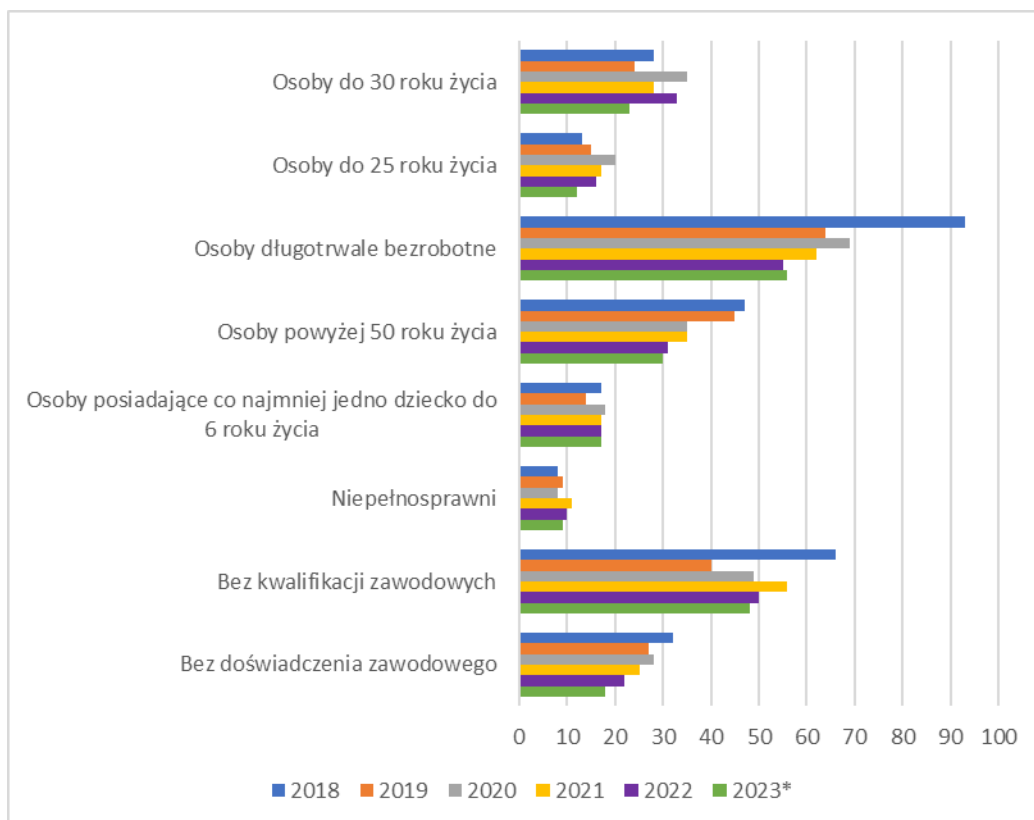

Ryc. 18. Udział osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych z Gminy Domaniów

* Stan na 30.11.2023

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oławie, <https://olawa.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>.

Zwrócić należy uwagę na bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, którym, pomimo dobrej sytuacji na rynku pracy i niskiego bezrobocia, jest trudniej znaleźć zatrudnienie (ryc. 19.). Na 30 listopada 2023 roku 52,8% bezrobotnych stanowiły osoby bezrobotne długotrwale. Ich liczba w latach 2018-2023 spada, ale udział w ogólnej liczbie bezrobotnych nadal jest znaczący. Należy też zwrócić uwagę na udział bezrobotnych powyżej 50. roku życia – wyniósł on 28,3%. Tu podobnie – liczba bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia maleje, ale ich udział jest znaczny. Istotną kategorię stanowią też osoby bez kwalifikacji zawodowych – ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł aż 45,3%. Duży problem ze znalezieniem pracy mają osoby, których dotyczy więcej niż jedna cecha utrudniająca znalezienie zatrudnienia, np. osoby starsze, bez kwalifikacji, długotrwale bezrobotne lub młode z małymi dziećmi, bez doświadczenia zawodowego.

Ryc. 19. Bezrobotni z Gminy Oława w szczególnej sytuacji na rynku pracy

* Stan na 30.11.2023

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oławie, <https://olawa.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analazy>.

Do najczęściej stosowanych w 2023 roku form wsparcia osób bezrobotnych z Gminy Domaniów należały prace interwencyjne oraz staże.

Podsumowując wskazać należy na bardzo dobrą sytuację na rynku pracy, dostęp do różnorodnych ofert pracy, niskie bezrobocie, przy zastrzeżeniu związanym z istnieniem kategorii osób długotrwale bezrobotnych oraz bez kwalifikacji zawodowych mających problemy z odnalezieniem się na rynku pracy.

1.1.6. Polityka mieszkaniowa

W związku z wysokimi kosztami zakupu mieszkania na wolnym rynku oraz znaczeniem zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych zwrócić należy uwagę na ilość i jakość zasobów mieszkaniowych na terenie Gminy Domaniów oraz dostępność zasobu mieszkaniowego Gminy.

Gęstość zaludnienia w 2022 roku wynosiła 52,1 osoby na 1km². Poziom gęstości zaludnienia w ostatnich latach nieznacznie zmalał, co związane jest ze spadkiem liczby mieszkańców. W 2018 roku w Gminie zamieszkiwało 54,9 osób na 1km². Podkreślić należy, że Gmina Domaniów jest gminą wiejską, stąd gęstość zaludnienia jest tu znacznie niższa niż w miastach.

Zgodnie z danymi Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 w Gminie Domaniów było 1 057 budynki, w tym 996 zamieszkałych i 61 niezamieszkałych. Funkcjonowało w nich 1 477 mieszkań, w tym 1 340 zamieszkałych i 137 niezamieszkałych. Na terenie Gminy dominuje zabudowa jednorodzinna, rzadsze są budynki wielorodzinne, mające więcej niż jedno mieszkanie.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego dla roku 2022 wskazują, że na terenie Gminy Domaniów funkcjonowało 1 058 budynków mieszkalnych i 1 494 mieszkania. Liczba budynków mieszkalnych rośnie, zaś liczba mieszkań nieznacznie się zmniejszyła. W latach 2018-2022 wzrósł wskaźnik liczby mieszkań na 1 000 mieszkańców, poprawiły się też wskaźniki wskazujące na komfort zamieszkiwania. Przecięte mieszkanie miało aż 90,3m², 5 izb i było zamieszkiwane przez 3 osoby (tabela 3.). Dobre wskaźniki wynikają z dominacji zabudowy jednorodzinnej.

Mieszkania są dobrze wyposażone w instalacje, szczególnie jeśli wziąć pod uwagę fakt, że teren Gminy jest terenem wiejskim. W 2022 roku 97,6% mieszkań miało dostęp do sieci wodociągowej, 95,6% do spłukiwanego ustępu, a 95,0% miało łazienkę. Z centralnego ogrzewania korzystało w 2022 roku 80,3% mieszkań. Jedynie gaz sieciowy dostępny jest dla nielicznych mieszkańców – został doprowadzony do 0,7% mieszkań (tabela 4.).

Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Domaniów – wskaźniki

Wskaźniki	2018	2019	2020	2021	2022
Budynki mieszkalne	978	1 021	1 022	1 050	1 058
Mieszkania	1 501	1 512	1 476	1 484	1 494
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	87,9	88,2	89,7	89,9	90,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²)	25,5	25,8	26,4	26,9	27,4
Mieszkania na 1000 mieszkańców	289,7	292,9	294,1	299,1	303,5
Przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu	4,51	4,52	4,54	4,55	4,56
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	3,45	3,41	3,40	3,34	3,30
Przeciętna liczba osób na 1 izbę	0,77	0,76	0,75	0,74	0,72

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Tabela 4. Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań*

Instalacje	2018	2019	2020	2021	2022
Wodociąg	96,8	96,8	97,6	97,6	97,6
Ustęp spłukiwany	93,3	93,3	95,6	95,6	95,6
Łazienka	91,3	91,4	95,0	95,0	95,0
Centralne ogrzewanie	78,7	78,9	80	80,1	80,3
Gaz sieciowy	0	0	0,7	0,7	0,7

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Istotne znaczenie dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób o niskich dochodach ma dostęp do komunalnego zasobu mieszkaniowego. Gmina Domaniów ma w swoich zasobach 17 mieszkań komunalnych, w tym 2 lokale socjalne. Aktualnie składane są pojedyncze wnioski na mieszkania komunalne. Na lokal socjalny oczekiwały 4 rodziny (tabela 5.)

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe Gminy Domaniów

Wskaźniki	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	17	17	17	17	17
W tym liczba mieszkań socjalnych	2	2	2	2	2
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	22	3	3	0	1
Liczba oczekujących na lokale socjalne	4	4	4	4	4
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	-	-	-	-	-

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy należy ocenić jako dobre, jednak komunalny zasób mieszkaniowy nie pozwala na uzyskanie mieszkań komunalnych przez wszystkie osoby potrzebujące.

1.1.7. Edukacja i opieka nad dziećmi

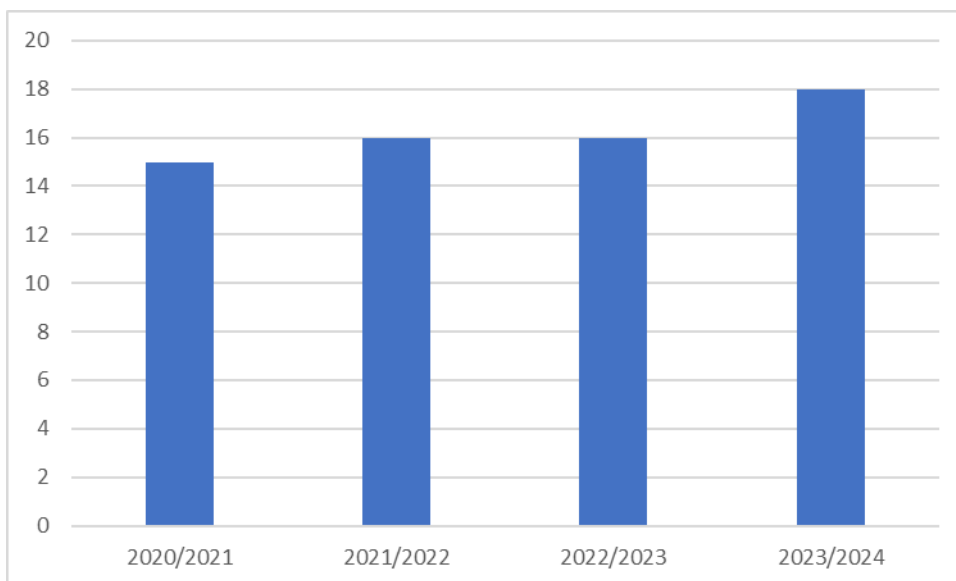
Oferta w zakresie opieki nad dziećmi i edukacji w Gminie Domaniów obejmuje placówki opieki nad dziećmi do lat 3, przedszkola oraz szkoły. Na terenie Gminy działa klub malucha, dwa przedszkola i trzy szkoły podstawowe. Podmioty realizujące zadania z zakresu edukacji i opieki nad dziećmi mają charakter publiczny, prowadzone są przez Gminę Domaniów. Klub malucha zlokalizowany jest w Domaniowie, przedszkola w Polwicy i Danielowicach, zaś szkoły w Domaniowie, Wierzbnie i Goszczynie (tabela 6.).

Tabela 6. Placówki oświaty i opieki nad dzieckiem w Gminie Domaniów w roku szkolnym 2023/2024

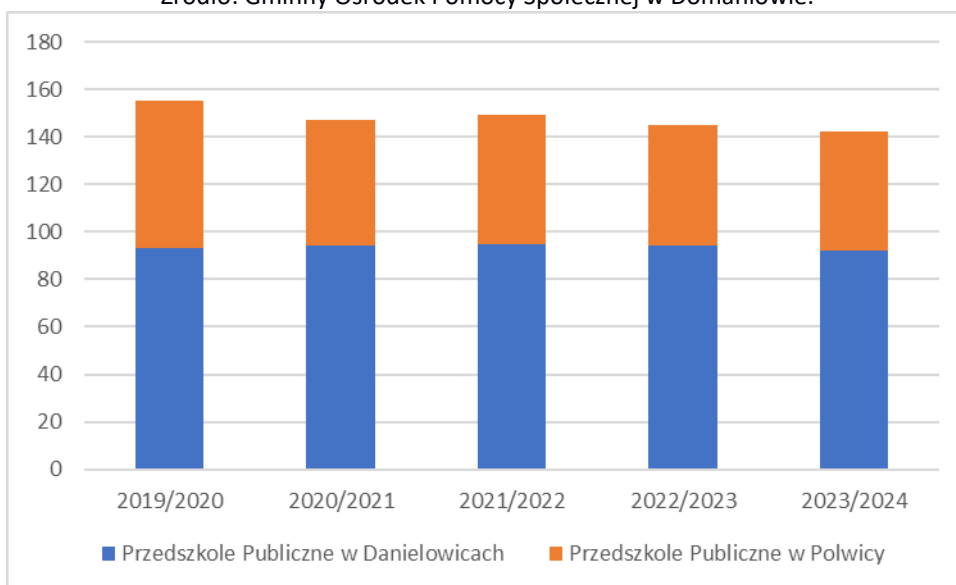
Rodzaj placówki	Nazwa placówki	Adres	Status placówki	Podmiot prowadzący
Szkoła	Szkoła Podstawowa w Domaniowie	Domaniów ul. Sportowa 6 55-216 Domaniów	Publiczna	Gmina Domaniów
	Szkoła Podstawowa w Wierzbnie	Wierzbno 84 55-216 Domaniów	Publiczna	Gmina Domaniów
	Szkoła Podstawowa w Goszczynie	Goszczyna 28 55-216 Domaniów	Publiczna	Gmina Domaniów
Przedszkole	Przedszkole Publiczne w Danielowicach	Danielowice 3 55-216 Domaniów	Publiczna	Gmina Domaniów
	Przedszkole Publiczne w Polwicy	Polwica 23 55-216 Domaniów	Publiczna	Gmina Domaniów
Institucja opieki nad dziećmi do lat 3	Klub Malucha w Domaniowie	Domaniów 78 55-216 Domaniów	Publiczna	Gmina Domaniów

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Klub Malucha w Domaniowie działa od roku 2020/2021, a uczęszcza do niego 15-18 dzieci (ryc. 20.). Przedszkole w Danielowicach jest większe, uczęszcza do niego ponad 90 dzieci, zaś do przedszkola w Polwicy około 50-60 (ryc. 21.).

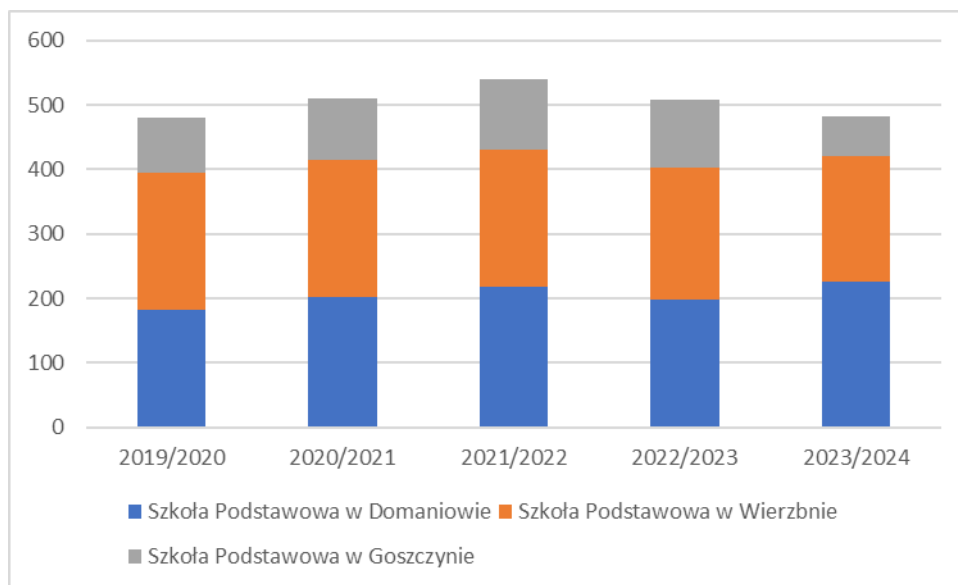

Ryc. 20. Liczba dzieci uczęszczających do Klubu Malucha w Domaniowie
Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Ryc. 21. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli w Gminie Domaniów
Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych w Gminie Domaniów od roku 2022/2023 spada. Wiąże się to z ukończeniem edukacji podstawowej przez roczniki 2007-2009, które realizowały naukę w dwóch rocznikach szkolnych, w związku z reformą edukacji. Gmina Domaniów prowadzi dwie większe szkoły, liczące po około 200 uczniów i znacznie mniejszą szkołę w Goszczynie (ryc. 22).

Ryc. 22. Liczba uczniów w poszczególnych szkołach w Gminie Domaniów
 Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Liczba uczniów w poszczególnych rocznikach, a co za tym idzie klasach, w szkołach w Gminie Domaniów różni się. Najmniejsze liczebnie oddziały są w Szkole Podstawowej w Goszczyńie, w którym w poszczególnych klasach uczy się po kilkoro uczniów (tabela 7.).

Tabela 7. Liczba uczniów w poszczególnych klasach w szkołach w roku szkolnym 2023/2024

Nazwa placówki	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Szkoła Podstawowa w Domaniowie	25	37	22	23	28	18	39	17
Szkoła Podstawowa w Wierzbnie	19	25	20	21	22	37	17	16
Szkoła Podstawowa w Goszczyńie	4	11	8	4	4	8	2	1

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Analiza bazy szkolnej wskazuje, że każda placówka dysponuje salą gimnastyczną i boiskiem oraz dostępem do placu zabaw. Tylko w jednej szkole, w Goszczyńie, dostępne są posiłki z cateringu (tabela 8.).

Tabela 8. Infrastruktura szkolna w Gminie Domaniów

Nazwa placówki	Boisko	Sala gimnastyczna	Plac zabaw	Posiłki	Internet
Szkoła Podstawowa w Domaniowie	Boisko wielozadaniowe 800m ² stan dobry	Sala gimnastyczna w remoncie	Plac zabaw	Brak	Internet o prędkości co najmniej 30 Mb/s
Szkoła Podstawowa w Wierzbnie	Boisko Orlik	Sala sportowa	Plac zabaw gminny	Brak	Dostępny
Szkoła Podstawowa w Goszczynie	Boisko do piłki nożnej, boisko do siatkówki	Sala gimnastyczna	Plac zabaw	Catering	Internet LTE

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Szkoły podstawowe na terenie Gminy pracują na jedną zmianę, oferują również zajęcia świetlicowe oraz wsparcie specjalistów (tabela 9.).

Tabela 9. Opieka szkolna i specjaliści oraz nauczyciele w szkołach w Gminie Domaniów

Nazwa placówki	Zmianowość nauki	Świetlica szkolna	Specjaliści	Liczba nauczycieli ogółem	Liczba etatów nauczycieli ogółem
Szkoła Podstawowa w Domaniowie	Jedna zmiana 8:50-14:05	6:45-15:00	Pedagog terapeuta, psycholog, nauczyciele współorganizujący kształcenie (5 osób), logopeda	29	36,43
Szkoła Podstawowa w Wierzbnie	Jedna zmiana 7:00-13:35	11:10-16:30	Psycholog (0,5etatu), pedagog (2 osoby), pedagog specjalny, logopeda (15 godzin), terapeuta (11 godzin), nauczyciele współorganizujący kształcenie (2 osoby)	23	21,61
Szkoła Podstawowa w Goszczynie	Jedna zmiana 7:00-15:00	Dostępna	Pedagog, psycholog	20	17,69

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Szkoły w Wierzbnie i Domaniowie oferują uczniom dodatkowe zajęcia edukacyjne i sportowe. Szkoła w Goszczynie oferuje zajęcia terapeutyczne, planowane jest uruchomienie innych zajęć (tabela 10.).

Tabela 10. Dodatkowe zajęcia dla uczniów w szkołach w Gminie Domaniów

Nazwa placówki	Dodatkowe zajęcia rozwijające zainteresowania	Dodatkowe zajęcia sportowe UKS	Inne
Szkoła Podstawowa w Domaniowie	Zajęcia rozwijające uzdolnienia z informatyki, plastyki, techniki, edukacji wczesnoszkolnej, języka polskiego, języka angielskiego	Szkolny Klub Sportowy (zajęcia sportowe dla klas IV-VIII prowadzone w ramach projektu), Klub Sportowy „Orlica Domaniów”	Dodatkowe zajęcia pozalekcyjne: logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, rewalidacyjne, integracja sensoryczna, trening EEG Biofeedback, dydaktyczno-wyrównawcze dla klas I-III, z języka angielskiego
Szkoła Podstawowa w Wierzbnie	Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z języka polskiego, z matematyki zajęcia rozwijające uzdolnienia z języka polskiego i języka niemieckiego, język polski dla cudzoziemców	Dodatkowe zajęcia z koszykówki i siatkówki, dodatkowe zajęcia podczas ferii zimowych dla uczniów bieżąca organizacja gier i zabaw sportowych w ramach integracji	Dodatkowe zajęcia pozalekcyjne: logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, terapia pedagogiczna, psychoedukacyjne rewalidacyjne, integracja sensoryczna, trening EEG Biofeedback, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla klas I-III z języka angielskiego zajęcia świetlicowe, gry i zabawy dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów
Szkoła Podstawowa w Goszczynie	Zajęcia terapeutyczne: rewalidacja w formie rozwijającej umiejętności społeczne, rewalidacja dziecka z autyzmem, rewalidacja wykorzystująca zajęcia rozwoju ruchowego, zajęcia z psychologiem, zajęcia logopedyczne, terapia ręki, trening umiejętności społecznych, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia rozwijające umiejętności emocjonalno-społeczne, rewalidacja w formie zajęć rozwijających kompetencje komunikacyjno-językowe, rewalidacja oligofrenopedagogiczna, zajęcia zastępujące agresję, rewalidacja logopedyczna, tyflopädagogika, surdopedagogika, rewalidacja surdopedagogiczna i oligofrenopedagogiczna, rewalidacja tyflopädagogiczna i oligofrenopedagogiczna; dodatkowe zajęcia dla dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności		

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Ponieważ szkoły zlokalizowane są w trzech miejscowościach Gminy uczniowie muszą dojeżdżać do szkół. W roku szkolnym 2023/2024 z dowozów korzysta 283 uczniów. Uczniowie dowożeni są do szkół transportem publicznym „Oławskich Przewozów Gminno-Powiatowych” z opiekunem dowozu.

Do szkół na terenie Gminy Domaniów uczęszczają uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Uczniowie mogą korzystać ze specjalistycznych placówek

kształcenia specjalnego, np. w Oławie, jednak mogą również uczęszczać do szkół gminnych. W roku szkolnym 2023/2024 do placówek zlokalizowanych poza terenem Gminy busem jest dowożonych 7 niepełnosprawnych uczniów. Liczba uczniów z orzeczeniami uczęszczających do szkół na terenie Gminy została zestawiona w tabeli 11.

Tabela 11. Liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego i opinią o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju w szkołach w Gminie Domaniów

Nazwa placówki	Liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego			Liczba uczniów z opinią o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju	
	2021/22	2022/23	2023/24	2021/22	2022/23
Szkoła Podstawowa w Domaniowie	5	4	5	0	0
Szkoła Podstawowa w Wierzbnie	11	9	8	0	0
Szkoła Podstawowa w Goszczynie	27	33	36	4	6

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

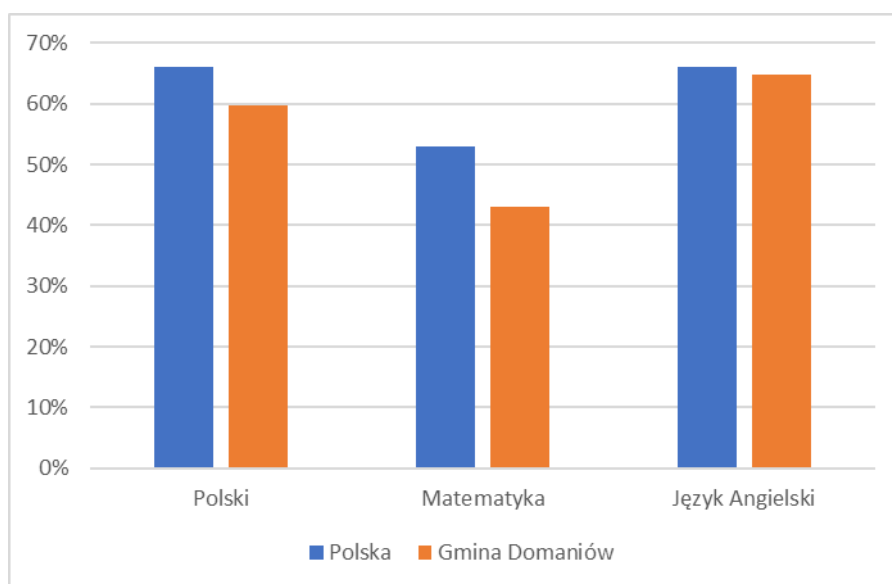
O efektywności i jakości kształcenia świadczą wyniki egzaminów zewnętrznych – w przypadku szkół podstawowych egzaminu ósmoklasisty. Informacje o wynikach z lat 2021-2023 zestawiono w tabeli 12. Podkreślić należy, że najwyższy średni wynik dotyczy języka angielskiego, zaś najniższy matematyki. Podobnie mediana wyników – najwyższa jest dla języka angielskiego, zaś najniższa dla matematyki.

Tabela 12. Informacja o wynikach egzaminu ósmoklasisty w Gminie Oława

Przedmiot	Informacje	2021	2022	2023
Język polski	Liczba zdających	55	92	70
	Wynik średni (%)	54	49,09	59,71
	Mediana (%)	58	49	61
	Modalna (%)	62	42	60
Matematyka	Liczba zdających	55	92	70
	Wynik średni (%)	38	42,34	42,97
	Mediana (%)	32	38	36
	Modalna (%)	28	12	24
Język angielski	Liczba zdających	53	92	70
	Wynik średni (%)	54	63,48	64,37
	Mediana (%)	51	68	74
	Modalna (%)	20	96	95

Źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu, <https://oke.wroc.pl/wyniki-3/>.

Istotny jest również fakt, jak wyniki uczniów kształtują się na tle średniej krajowej. Średnia dla uczniów ze szkół w Gminie Domaniów w 2023 roku z języka angielskiego jest nieznacznie niższa niż średnia krajowa, zaś średnie z języka polskiego i matematyki są zauważalnie niższe. Różnicę widać szczególnie w przypadku matematyki – wynosi ona 10 punktów procentowych (ryc. 23.).

Ryc. 23. Średni wynik egzaminu ósmoklasisty z 2023 roku według przedmiotów

Źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu, <https://oke.wroc.pl/wyniki-3/>.

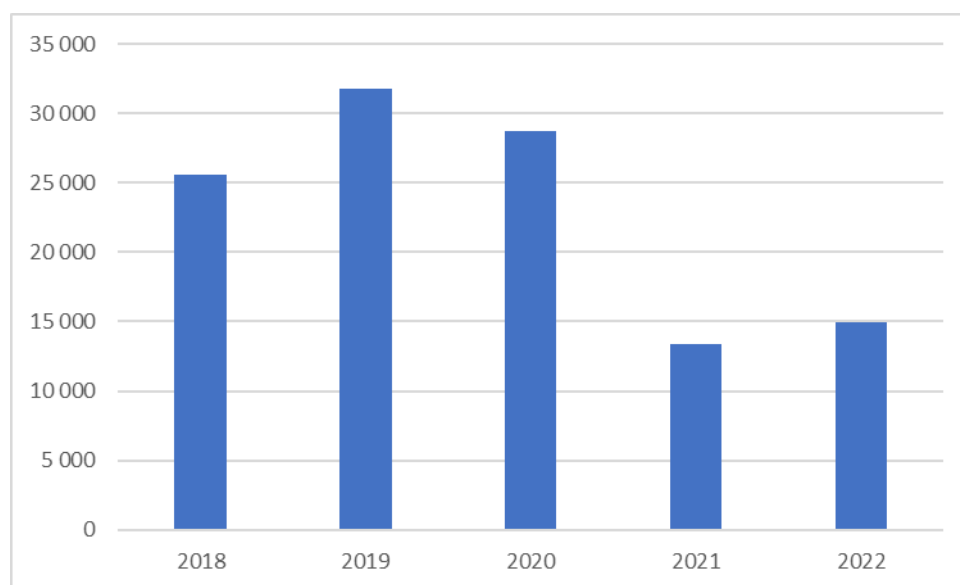
Na terenie Gminy Domaniów nie ma szkół ponadpodstawowych, jednak młodzież z terenu Gminy może korzystać z placówek prowadzonych przez Powiat Oławski, zlokalizowanych w Oławie i Jelczu-Laskowicach, jak też ze szkół w innych miejscowościach, np. we Wrocławiu czy Brzegu. W Oławie uczyć się może również młodzież wymagająca kształcenia specjalnego, jak i młodzież niedostosowana społecznie, wymagająca stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania i pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

1.1.8. Ochrona zdrowia

Gmina Domaniów nie posiada własnej jednostki organizacyjnej realizującej zadania z zakresu ochrony zdrowia. Na terenie Gminy znajdują się placówki podstawowej opieki zdrowotnej, nie ma natomiast placówek opieki specjalistycznej. Na terenie Gminy funkcjonują następujące placówki podstawowej opieki zdrowotnej:

- CERTAMED sp. z o.o., ul. Sportowa 4, Domaniów;
- NZOZ Goszczyna, Goszczyna 8;
- Poradnia Lekarza Rodzinnego, Wierzbno 1A.

Liczba porad lekarskich udzielonych na terenie Gminy Domaniów najwyższa była w roku 2019 i wyniosła 31 758. Liczba porad mocno spadła w roku 2021, co wiąże się z pandemią Covid-19, jednak w 2022 roku wzrosła tylko nieznacznie (ryc. 24.). Możliwe, że większa liczba pacjentów korzysta z opieki lekarskiej poza terenem Gminy.

Ryc. 24. Porady lekarskie udzielone na terenie Gminy Domaniów

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>.

Opiekę stomatologiczną w ramach NFZ oferuje na terenie Gminy jeden podmiot: Gabinet Stomatologiczny Kamil Grzywacz, Wierzbno 1A.

Na terenie Gminy nie ma aptek, mieszkańcy mogą korzystać z aptek w innych, większych miejscowościach.

Większa liczba placówek podstawowej opieki zdrowotnej, ale także opieki specjalistycznej znajduje się w Oławie. Mieszkańcy mogą również leczyć się w innych miejscowościach – zależnie od preferencji – we Wrocławiu, Brzegu czy Jelczu-Laskowicach.

Opieka szpitalna na terenie powiatu zapewniana jest przez Powiat Oławski, który prowadzi Zespół Opieki Zdrowotnej w Oławie. Podmiot ten oferuje opiekę ambulatoryjną oraz szpitalną, zapewnia wsparcie dla osób ciężko, nieuleczalnie chorych, chorych w stanie terminalnym i osób z niepełnosprawnościami, w tym seniorów.

Dostęp do opieki zdrowotnej na terenie Gminy jest ograniczony do placówek podstawowej opieki zdrowotnej w trzech miejscowościach Gminy. Może to rodzić problem z dostępem do świadczeń zdrowotnych, szczególnie w przypadku osób niedysponujących samochodem, w tym starszych czy niepełnosprawnych.

1.1.9. Infrastruktura społeczna

Istotny element infrastruktury stanowi infrastruktura społeczna, służąca mieszkańcom. Na terenie Gminy Domaniów infrastrukturę tę stanowią instytucje opieki nad dziećmi do lat 3, przedszkola i szkoły podstawowe, przedstawione w rozdziale 1.1.7., a także inne instytucje gminne: Urząd Gminy z siedzibą w Domaniowie, Centrum Kultury i Czytelnictwa Gminy Domaniów z siedzibą w Domaniowie oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Domaniowie.

Centrum Kultury i Czytelnictwa Gminy Domaniów prowadzi działalność w obszarach kultury, edukacji, sportu, rekreacji, promocji, a także stymulowania aktywności lokalnej społeczności. Działania Centrum Kultury i Czytelnictwa Gminy Domaniów skupione są głównie na organizacji zajęć warsztatowych, organizacji imprez kulturalnych, organizacji aktywnego uczestnictwa w kulturze fizycznej, a także zaspakajanie potrzeb czytelniczych.

Istotną rolę na terenach wiejskich odgrywają świetlice wiejskie. Są to pomieszczenia stworzone z myślą o mieszkańcach wsi, które mają im służyć do spędzania czasu wolnego, rozwijania zainteresowań, organizacji zajęć kulturalnych, oświatowych, sportowych i rekreacyjnych, organizacji imprez okolicznościowych i integrowania społeczności lokalnych. W świetlicach odbywać się mogą zebrania wiejskie i inne spotkania oraz wydarzenia organizowane na wsiach, np. przez sołtysów, rady sołeckie czy mieszkańców. Na terenie Gminy Domaniów zlokalizowanych jest 12 świetlic wiejskich. Dostępu do świetlic nie mają

mieszkańcy wszystkich miejscowości, jednak ich liczba jest znacząca. Podkreślić należy, że świetlice są w bardzo dobrym stanie technicznym i są w pełni wyposażone (tabela 13.).

Kolejnymi istotnymi elementami infrastruktury, służącymi mieszkańcom w obszarze sportu, rekreacji i wypoczynku są boiska, place zabaw i inne obiekty infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Są one niezwykle istotne ze względu na rozwój sportowy mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży. Stanowią bazę dla działalności różnorodnych klubów i organizacji sportowych. Obiekty infrastruktury sportowej są w większości miejscowości, wiele miejscowości ma zarówno boisko, jak i plac zabaw dla dzieci oraz siłownię zewnętrzną (tabela 14.).

Tabela 13. Informacje o świetlicach wiejskich w Gminie Domaniów

Miejscowość	Adres świetlicy	Szacunkowa liczba miejsc	Stan techniczny i wyposażenie świetlicy
Domaniów	65	160	Bardzo dobry stan tech., wyposażenie pełne
Gęsice	14 D	60	Bardzo dobry stan tech., wyposażenie pełne
Goszczyzna	34 A	50	Bardzo dobry stan tech., wyposażenie pełne
Grodziszowice	1 B	60	Bardzo dobry stan tech., wyposażenie pełne
Janków	13	140	Bardzo dobry stan tech., wyposażenie pełne
Kończyce	26	140	Bardzo dobry stan tech., wyposażenie pełne
Piskorzów	33 A	50	Bardzo dobry stan tech., wyposażenie pełne
Piskorzówek	17 A	60	Bardzo dobry stan tech., wyposażenie pełne
Skrzypnik	65	120	Bardzo dobry stan tech., wyposażenie pełne
Swojków	11	140	Bardzo dobry stan tech., wyposażenie pełne
Teodorów	10 B	60	Bardzo dobry stan tech., wyposażenie pełne
Wyszkowice	22 B	60	Bardzo dobry stan tech., wyposażenie pełne

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Tabela 14. Informacje o infrastrukturze sportowej w Gminie Domaniów

Miejscowość	Boisko inne niż szkolne	Plac zabaw dla dzieci	Siłownia na świeżym powietrzu, inne obiekty infrastruktury sportowej
Brzezimierz	Boisko ogrodzone, bez innej infrastruktury, stan bdb	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzony	Siłownia zew. po przeglądzie, stan bdb
Chwastnica	Brak	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzony	Altana
Danielowice	Boisko ogrodzone, bez innej infrastruktury, stan bdb	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzony	Siłownia zew. po przeglądzie, stan bdb
Domaniów	1 boisko 1,534 h, ogrodzone, ma oświetlenie, brak szatni,	2 place, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzone	Siłownia zew. po przeglądzie, stan bdb

	trybuny, stan bdb		
Gęsice	Boisko ogrodzone, ma oświetlenie, bez innej infrastruktury, stan bdb	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzony	Siłownia zew. po przeglądzie, stan bdb, altana
Gostkowice	Boisko ogrodzone, bez innej infrastruktury, stan bdb	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzony	Siłownia zew. po przeglądzie, stan bdb
Goszczyzna	Brak	1 plac, stan bdb, po przeglądzie	Brak
Grodziszowice	Brak	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, bez ogrodzenia	Brak
Janków	Brak	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzony	Brak
Kończyce	Boisko ogrodzone, bez innej infrastruktury, stan bdb	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzony	Siłownia zew. po przeglądzie, stan bdb
Kuchary	Boisko, brak ogrodzenia, ma oświetlenie, bez innej infrastruktury, stan bdb	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzony	Siłownia zew. po przeglądzie, stan bdb
Kuny	Boisko ogrodzone, ma oświetlenie, bez innej infrastruktury, stan bdb	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzony	Siłownia zew. po przeglądzie, stan bdb, altana
Kurzątkowice	Brak	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzony	Siłownia zew. po przeglądzie, stan bdb, altana
Pełczyce	Boisko, brak ogrodzenia - piłkochwyty, ma oświetlenie, bez innej infrastruktury, stan bdb	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, bez ogrodzenia	Siłownia zew. po przeglądzie, stan bdb, altana
Piskorzów	Boisko ogrodzone, nie ma oświetlenia, bez innej infrastruktury, stan bdb	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzony	Siłownia zew. po przeglądzie, stan bdb
Piskorzówek	Boisko ogrodzone, nie ma oświetlenia, bez innej infrastruktury, stan bdb	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzony	Siłownia zew. po przeglądzie, stan bdb
Polwica	Boisko ogrodzone, nie ma oświetlenia, bez innej infrastruktury, stan bdb	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzony	Siłownia zew. po przeglądzie, stan bdb
Radoszkowice	Brak	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzony	Brak
Skrzypnik	Boisko ogrodzone, nie ma oświetlenie, bez innej infrastruktury, stan bdb	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzony	Brak
Swojków	Boisko ogrodzone, nie ma oświetlenia, bez innej infrastruktury, stan bdb	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzony	Siłownia zew. po przeglądzie, stan bdb, altanka
Teodorów	Brak	1 plac, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzony	Siłownia zew. po przeglądzie, stan bdb
Wierzbo	Boisko 1,388 h, ogrodzone, ma	2 place, stan bdb, po przeglądzie, ogrodzone	Siłownia zew. po przeglądzie, stan bdb

	oświetlenie, szatnia, trybuny, stan bdb		
Wyszkowice	Brak	1 plac, stan bdb, po przełądzie, ogrodzony	Brak

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Mieszkańcy Gminy korzystają również z infrastruktury społecznej w mieście Oława, które posiada szeroką ofertę w zakresie edukacji, kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku.

1.1.10. Potencjał społeczności lokalnej. Organizacje pozarządowe

Potencjał społeczności lokalnej można analizować przez pryzmat samoorganizacji, a więc działalności organizacji pozarządowych, m.in. fundacji, stowarzyszeń, ochotniczych straży pożarnych, klubów sportowych, a także innych podmiotów np. kościołów i związków wyznaniowych.

Krajowy Rejestr Sądowy w rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji i ZOZ wskazuje na 18 podmiotów z terenu Gminy Domaniów. Na podstawie Krajowego Rejestru Sądowego⁸ oraz ewidencji organizacji pozarządowych prowadzonej przez Powiat Oławski⁹ można zidentyfikować następujące organizacje pozarządowe mające siedzibę na terenie Gminy Domaniów:

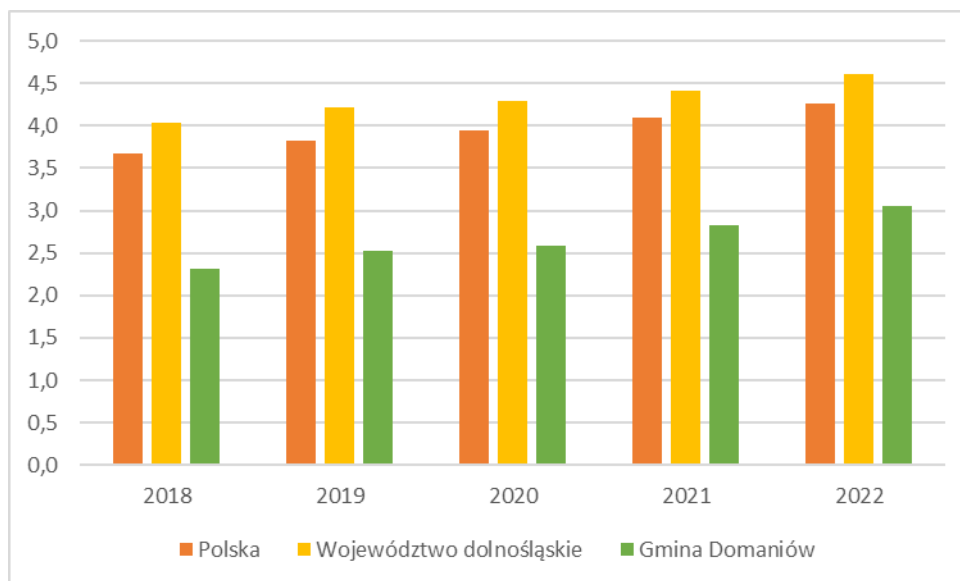
1. Fundacje:
 - Fundacja „Świat Dzieci i Dorosłych”, Skrzypnik.
2. Stowarzyszenia kultury fizycznej:
 - Ludowy Klub Sportowy Polwica – Wierzbno, Wierzbno;
 - Piłkarskie Stowarzyszenie Sportowe „AP FOOTBALL STARS”, Polwica;
 - Stowarzyszenie Wędkarsko - Sportowe w Polwicy, Polwica;
 - Ludowy Klub Sportowy „Rapid” Domaniów.
3. Ochotnicze straże pożarne:
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Domaniowie;
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Teodorowie;
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Goszczynie;

⁸ Krajowy Rejestr Sądowy, <https://wyszukiwarka-krs.ms.gov.pl/>.

⁹ Ewidencja organizacji pozarządowych, <https://bip.starostwo.olawa.pl/m,1192,ewidencja-organizacji-pozarządowych.html>.

- Ochotnicza Straż Pożarna w Kończycach;
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Polwicy;
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Wierzbnie;
 - Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Gęsicach;
 - Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Skrzypniku;
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Swojkowie;
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Piskorzowie.
4. Stowarzyszenia:
- Stowarzyszenie „Centrum Aktywizacji Mieszkańców Piskorzowa”, Piskorzów;
 - Stowarzyszenie Aktywności Społecznej „Trek”, Domaniów;
 - Stowarzyszenie Mieszkańców Wsi Kuchary, Kuchary;
 - Stowarzyszenie Przyjaciół Radłowic, Radłowice;
 - Stowarzyszenie Socjalne „Korab”, Domaniów;
 - Towarzystwo Strzelecko Kolekcjonerskie Advanced Shooting Center, Domaniów;
 - Towarzystwo Miłośników Ziemi Domaniowskiej, Domaniów.
5. Uczniowskie kluby sportowe:
- Szkolny Związek Sportowy w Domaniowie;
 - Uczniowski Klub Sportowy „REKIN” Gęsice;
 - Uczniowski Klub Sportowy „TANDEM SWOJKÓW”, Domaniów;
 - Uczniowski Klub Sportowy Wierzbno;
 - Uczniowski Klub Sportowy „QUACHARY”, Kuchary;
6. Stowarzyszenia zwykłe:
- Stowarzyszenie Miłośników H-D, Domaniów.

Analiza liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców jest wskazuje, że aktywność pozarządowa na terenie Gminy Domaniów jest słabsza niż średnio w kraju i województwie dolnośląskim (ryc. 25.). Zwrócić należy jednak uwagę, że mieszkańcy mogą angażować się w aktywność pozarządową i korzystać z oferty organizacji pozarządowych poza terenem Gminy, np. w Oławie czy we Wrocławiu.

Ryc. 25. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców
 Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Gmina Domaniów współpracuje z organizacjami pozarządowymi na podstawie przyjmowanego corocznie programu współpracy. Gmina wspiera finansowo działalność organizacji pozarządowych w sferze upowszechniania kultury fizycznej i sportu.

1.1.11. Potencjał sektora ekonomii społecznej i zdolność do realizacji usług społecznych

Zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej¹⁰ ekonomia społeczna to „działalność podmiotów ekonomii społecznej na rzecz społeczności lokalnej w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej, tworzenia miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz świadczenia usług społecznych, realizowaną w formie działalności gospodarczej, działalności pożytku publicznego i innej działalności o charakterze odpłatnym”. Do podmiotów ekonomii społecznej należą spółdzielnie socjalne, warsztaty terapii zajęciowej i zakłady aktywności zawodowej, centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej, spółdzielnie pracy, w tym spółdzielnie inwalidów i spółdzielnie niewidomych, oraz spółdzielnie produkcji rolnej, organizacje pozarządowe, definiowane zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o

¹⁰ Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, Dz.U. z 2023 r., poz. 1287, 1429, tekst jednolity.

wolontariacie¹¹, z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych, osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie¹², które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

Na terenie Gminy Domaniów funkcjonują organizacje pozarządowe – informacje o nich zestawiono w rozdziale 1.1.10. Organizacje pozarządowe realizują również działania mieszczące się w zakresie ekonomii społecznej – głównie świadczenie usług społecznych. Współpracują także z Gminą Domaniów.

Wśród organizacji pozarządowych są podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Należą do nich Stowarzyszenie Socjalne „Korab” z Domaniowa oraz Towarzystwo Strzelecko Kolekcjonerskie Advanced Shooting Center z Domaniowa.

Krajowy Rejestr Sądowy¹³ nie wykazuje żadnej spółdzielni socjalnej, która miałaby siedzibę na terenie Gminy Domaniów. Odnotowuje jednak inne spółdzielnie: Spółdzielnię Mieszkaniową „Przyszłość” w Wierzbnie i Rolniczą Spółdzielnię Produkcyjną w Danielowicach.

Rejestry Wojewody Dolnośląskiego¹⁴ wskazują, że na terenie Gminy Domaniów nie działają kluby i centra integracji społecznej. Na terenie Gminy Domaniów nie ma zakładów pracy chronionej, zakładów aktywności zawodowej czy warsztatów terapii zajęciowej.

¹¹ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Dz.U. z 2023 r. poz. 571, tekst jednolity.

¹² Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, Dz.U. z 2022 r. poz. 1599, 2185, tekst jednolity.

¹³ Krajowy Rejestr Sądowy, <https://wyszukiwarka-krs.ms.gov.pl/>.

¹⁴ Rejestr klubów/centrów integracji społecznej, <https://bip.duw.pl/bip/rejestry-ewidencje-arc/wydzial-zdrowia-i-polit/rejestry/2048,Rejestr-klubowcentrow-integracji-spoolecznej.html>.

Potencjału rozwoju sektora ekonomii społecznej można upatrywać w ekonomizacji działań organizacji pozarządowych oraz tworzeniu nowych podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej, w tym przedsiębiorstw społecznych. Podmioty ekonomii społecznej, w tym organizacje pozarządowe, mogą być włączone w realizację usług społecznych, z zakresu wskazanego ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych¹⁵. Analiza dotychczasowych obszarów współpracy i działań realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz Gminę Domaniów wskazuje, że podmioty ekonomii społecznej mogą przede wszystkim być włączone w działania w zakresie edukacji publicznej oraz kultury fizycznej i turystyki.

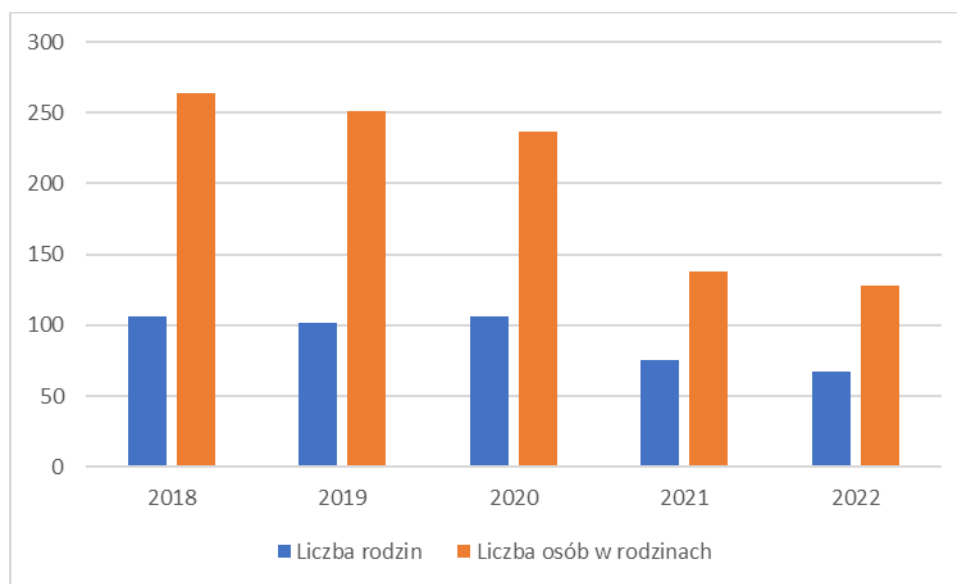
¹⁵ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, Dz.U. z 2019 r., poz. 1818.

1.2. Analiza stanu i skuteczności pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa powołaną do wspierania osób i rodzin w rozwiązywaniu ich problemów społecznych. Jednostką organizacyjną pomocy społecznej w Gminie Domaniów jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, mieszczący się w Domaniowie 56.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku GOPS zatrudniał 5 pracowników. W Ośrodku pracowało 2 pracowników socjalnych, jednostka spełniała więc wymóg zatrudniania 1 pracownika socjalnego na 50 rodzin korzystających z pracy socjalnej, jednak od 2020 roku jednostka nie spełnia ustawowego wymogu zatrudnienia minimum 3 pracowników socjalnych. GOPS odczuwa problemy kadrowe, które wynikają z braku osób chętnych do podjęcia zatrudnienia i posiadających wymagane kwalifikacje.

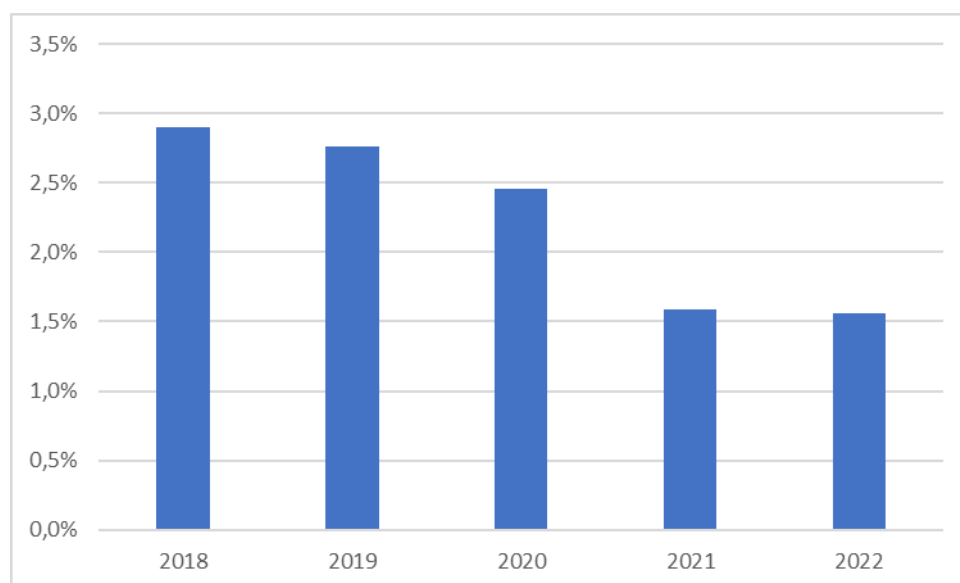
Zakres korzystania z pomocy społecznej wskazuje na liczbę osób i rodzin, których dotyczą trudne sytuacje życiowe i potrzebują pomocy w ich przezwyciężeniu. W 2022 roku z pomocy społecznej korzystało 67 rodzin, w których funkcjonowało 128 osób. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, jak też liczba osób w tych rodzinach systematycznie maleje (ryc. 26.).

Ryc. 26. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej
Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Tendencje te potwierdza wskaźnik deprivacji lokalnej, wskazujący na liczbę pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1000 mieszkańców. W latach 2018-2022

wskaźnik małał, znaczący spadek odnotowano w roku 2021, a w 2022 roku niski wskaźnik się utrzymał (ryc. 276.).

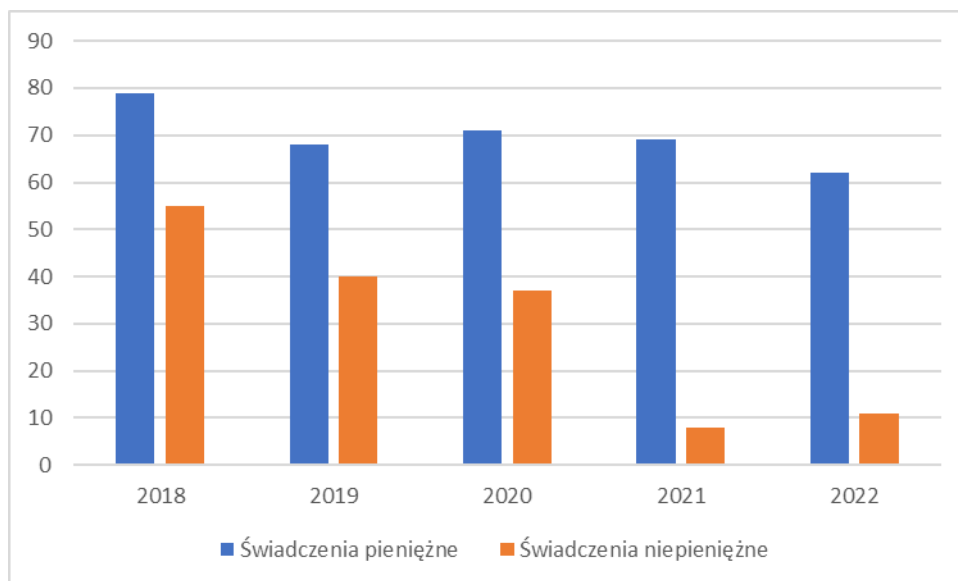

Ryc. 27. Wskaźnik deprivacji lokalnej w Gminie Domaniów

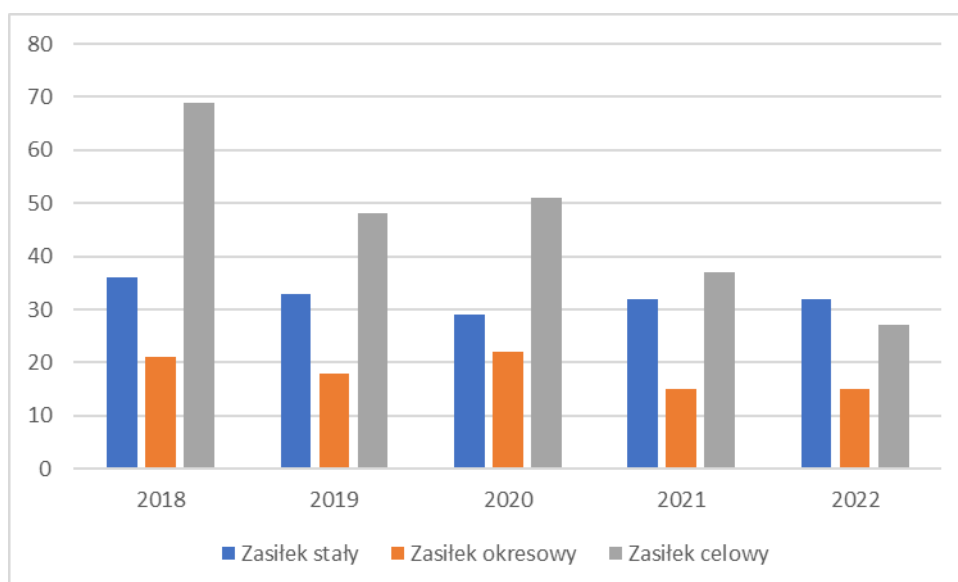
Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Analiza korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej wskazuje, że zdecydowanie przeważa korzystanie ze świadczeń pieniężnych. Na przestrzeni lat 2018-2022 liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych zmalała, ale spadek ten był mniejszy niż ogólny spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń niepieniężnych również spadła, a spadek ten był bardzo duży w 2021 roku. Wpływ na to miała zarówno poprawa sytuacji materialnej, usamodzielnienie klientów, jak też ruchy migracyjne i zgony (ryc. 28.).

W przypadku pomocy pieniężnej do 2021 roku włącznie najczęściej wykorzystywanym świadczeniem był zasiłek celowy, przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży itp. Liczba osób pobierających zasiłki celowe w latach 2018-2022 spadła, a w 2022 roku najwięcej osób otrzymało zasiłek stały, a więc zasiłek dla osób niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności (ryc. 29.).

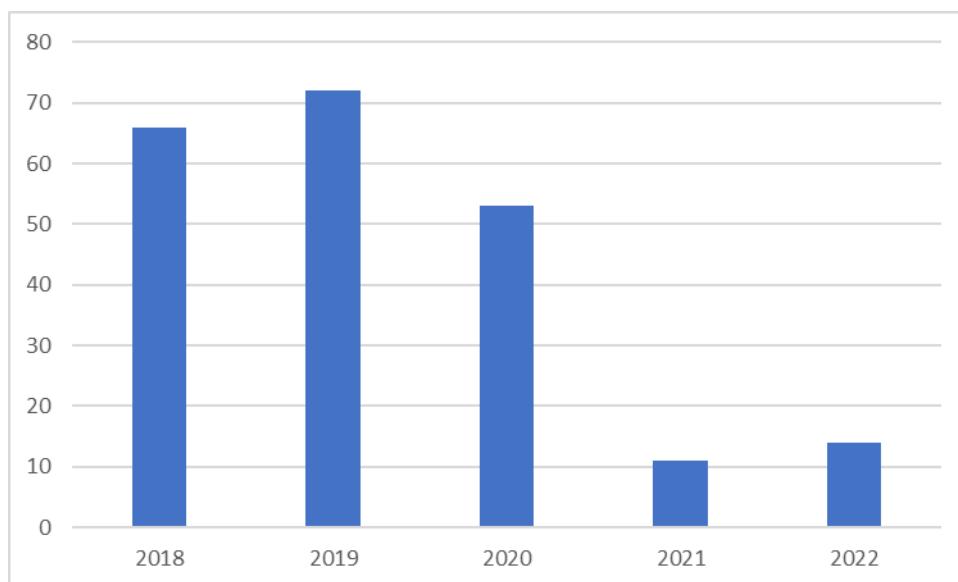
Ryc. 28. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych
 Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Ryc.29. Liczba osób korzystających z zasiłków z pomocy społecznej
 Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

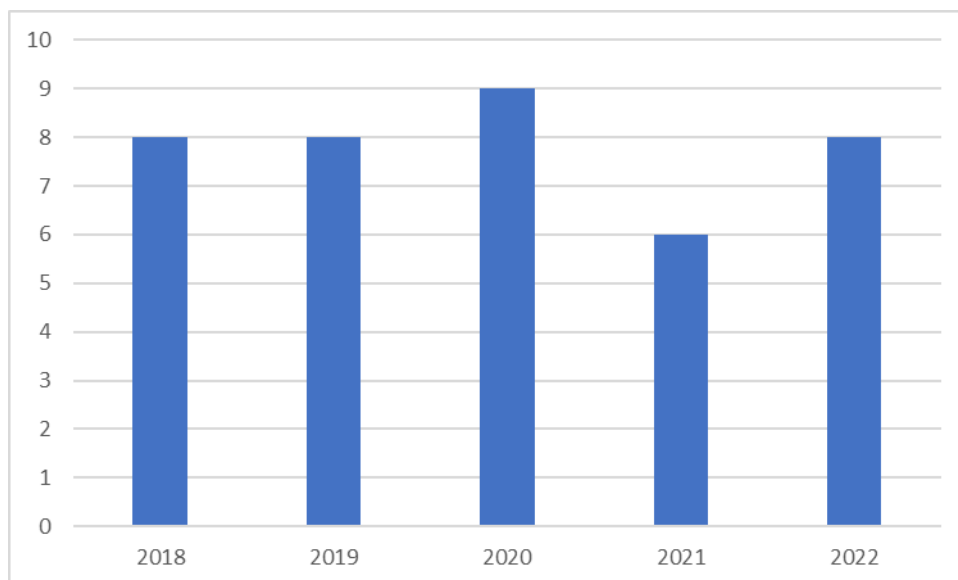
W latach 2018-2022 nie było osób i rodzin korzystających z usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych oraz z interwencji kryzysowej. Z poradnictwa specjalistycznego korzystano tylko w 2019 roku – dotyczyło to 7 rodzin. Dzieci korzystały z posiłków w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” (ryc. 30.). Liczba dzieci korzystających z posiłku była znacząca w latach 2018-2020, znacznie spadła w roku 2021, co utrzymało się w roku 2022. Wynikało to z poprawy sytuacji materialnej i przekraczania kryterium dochodowego przez biedniejsze osoby i rodziny. Mieszkańcy nie

korzystali z pomocy w formie schronienia i ubrania. Koszty pogrzebu pomoc społeczna pokryła w analizowanym okresie 2018-2022 tylko raz – w 2018 roku. Systematycznie kilka osób korzysta z pomocy w formie pokrycia kosztów pobytu w domu pomocy społecznej (ryc. 31.). Ze wsparcia asystenta rodziny korzystało od 2 do 9 rodzin w ciągu roku.

Ryc. 30. Liczba dzieci korzystających z posiłku w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”

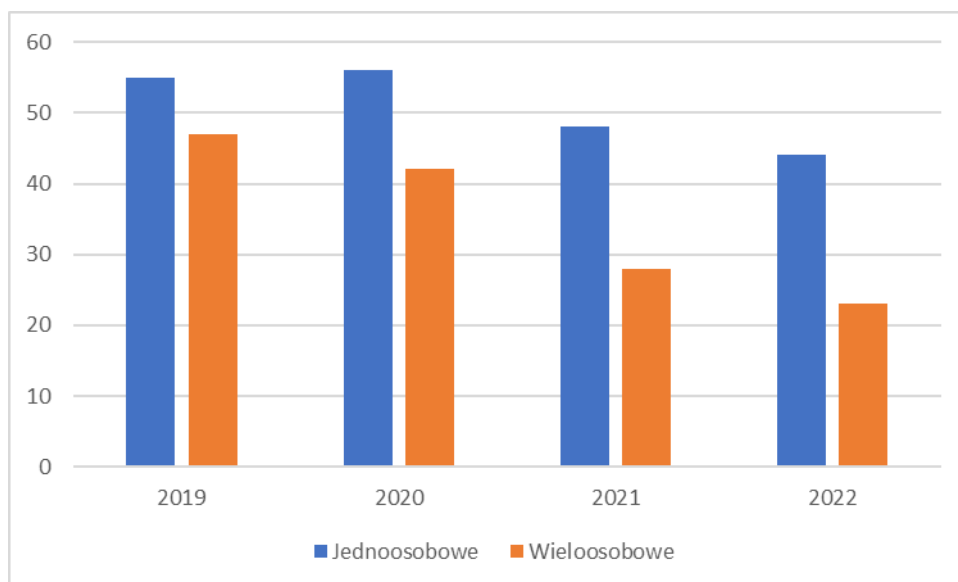
Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

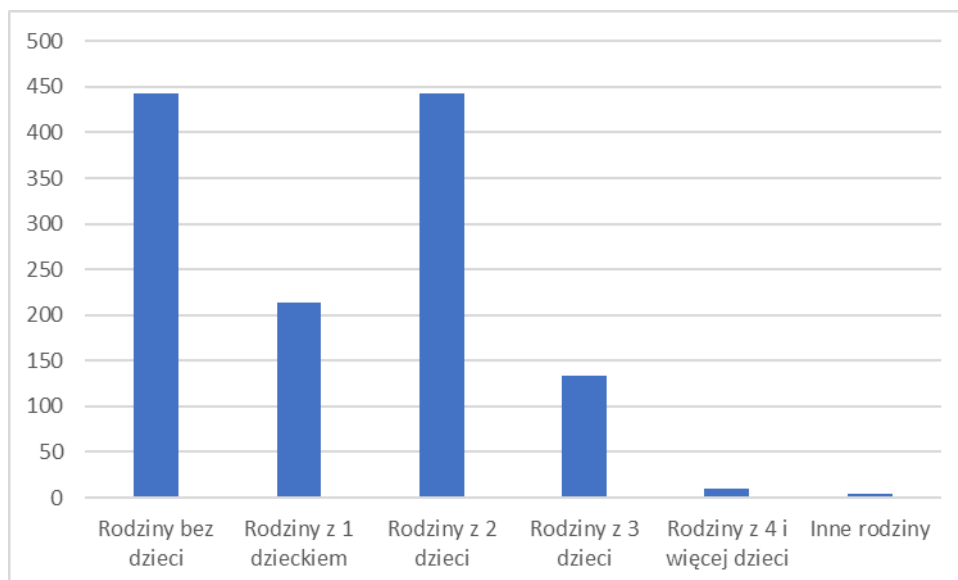
Ryc. 31. Liczba osób za których pobyt w domu pomocy społecznej odpłatność ponosi Gmina Domaniów

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Analiza typów rodzin korzystających ze świadczeń wskazuje, że przeważają gospodarstwa jednoosobowe, a liczba gospodarstw wieloosobowych korzystających ze świadczeń w latach 2019-2022 spadła bardziej niż gospodarstw jednoosobowych (ryc. 32.). Liczbowo najwięcej świadczeń uzyskały rodziny bez dzieci oraz rodziny z dwojgiem dzieci (ryc. 33.).

Ryc. 32. Typy rodzin korzystających ze świadczeń
Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Ryc. 33. Liczba świadczeń wypłaconych poszczególnym typom rodzin
Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Od maja 2021 roku do kwietnia 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie realizował projekt „Aktywizacja mieszkańców gminy Domaniów”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, skierowany do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem. W ramach projektu organizowano kursy na prawo jazdy kat. B i kat. C, przewóz rzeczy, kursy animatora czasu wolnego i zabaw dziecięcych, kurs pielęgnacji i konserwacji terenów zielonych, kurs gastronomiczny, kurs operatora piłarki, oraz kurs administracyjno-biurowy, a także szkolenia dla opiekunów osób starszych i niepełnosprawnych. Uczestnicy projektu brali udział w wybranych warsztatach: fotograficznych, krawieckich czy zdrowego i ekonomicznego żywienia, grupowym treningu interpersonalnym, warsztatach współpracy w grupie, grupowych spotkaniach z psychologiem, mediacjach rodzinnych, grupach samopomocowych rodziców, warsztatach wychowawczych. W ramach projektu zapewniano również pokrycie kosztów opieki nad osobom zależną, zajęcia rehabilitacyjne dla osób z niepełnosprawnością, spotkania z zakresu edukacji obywatelskiej, a także wspólne wyjazdy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej organizuje zajęcia świetlicowe dla dzieci. Zajęcia odbywały się w świetlicach wiejskich po 2 godziny dziennie od poniedziałku do piątku. Dzięki działalności GOPS wyposażono również świetlice wiejskie w sprzęt i materiały do realizacji działań.

Gmina Domaniów realizowała również program „Nasze Senior”. Jego celem było zwiększenie poziomu samodzielności osób starszych zgodnie z ich potrzebami obejmującymi świadczenie pomocy w drobnych pracach technicznych. Program kierowany był do osób w wieku 65+, mieszkających na terenie Gminy Domaniów, które są osobami samotnymi lub mieszkającymi tylko z drugą osobą, niesamodzielnymi, niepełnosprawnymi lub chorymi.

Gmina Domaniów i GOPS Domaniów od 2020 roku realizują projekt „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych”. Jego celem jest ułatwienie integracji społeczno-zawodowej osób z potrzebami wsparcia w zakresie mobilności, poprzez zapewnienie przez gminę Domaniów usług indywidualnego transportu door-to-door. Projekt zakłada bezpłatny transport indywidualny dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie transportu z miejsca zamieszkania lub innego miejsca oraz pomoc w dotarciu do miejsca docelowego. Wsparcie w zakresie mobilności otrzymują mieszkańcy gminy Domaniów, którzy ukończyli 18 rok życia i mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się ze względu na ograniczoną sprawność

(w tym osoby z niepełnosprawnościami, osoby poruszające się o kulach, osoby starsze mające problemy z mobilnością itd.). W celu realizacji zaplanowanych działań pod koniec września 2022 roku zakupiono 9-osobowy samochód dostosowany do przewozu osób niepełnosprawnych.

Na terenie Gminy Domaniów funkcjonuje ośrodek wsparcia Klub „Senior+”. W 2020 roku Gmina Domaniów uzyskała dofinansowanie z Programu Wieloletniego „Senior+”, a Klub został uruchomiony w 2021 roku. Klub „Senior+” oferuje 20 miejsc, w 2022 roku korzystało z niego 15 osób.

Mieszkańcy Gminy Domaniów, podobnie jak wszyscy mieszkańcy powiatu oławskiego, mogą korzystać z oferty Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie, zlokalizowanego w Oławie, przy ul Kutrowskiego 31A. W strukturze PCPR działa Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności i Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej jest podmiotem wspierającym GOPS w Domaniowie w realizacji wielu zadań związanych ze wspieraniem rodziny i rozwiązywaniem problemów uzależnień i przemocy. Powiat oławski prowadzi także Dom Dziecka w Oławie oraz Dom Pomocy Społecznej w Oławie.

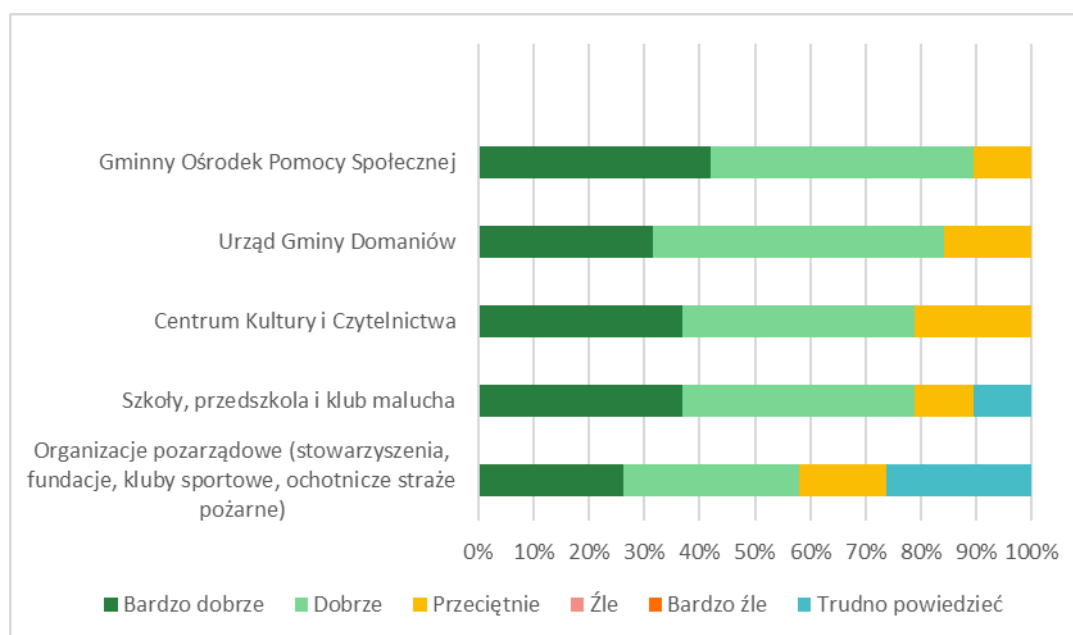
Analizując stan i skuteczność pomocy społecznej wskazać należy na wydatki ponoszone na zadania z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny. Wydatki na zadania z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w latach 2018-2021 rosły, zaś w 2022 roku spadły, co wynika z przejęcia wypłaty świadczenia wychowawczego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Wydatki na pomoc społeczną wykazują trend rosnący, z wyjątkiem roku 2020, w którym odnotowano nieznaczny spadek wydatków. Znaczący wzrost widać z kolei w 2021 i 2022 roku. Główne wydatki obejmują utrzymanie GOPS, wydatki na zasiłki stałe, pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej oraz tzw. pozostałe wydatki które w ostatnich dwóch latach znacząco wzrosły. Wydatki na edukacyjną opiekę wychowawczą wzrosły znacząco w 2022 roku, co wynikało ze wzrostu wydatków na pomoc dla uczniów o charakterze motywacyjnym. Wydatki w dziale Rodzina to najwyższe wydatki w obszarze polityki społecznej. Główne wydatki obejmują tu wypłatę świadczenia wychowawczego i świadczeń rodzinnych. W związku z przejęciem wypłaty świadczenia wychowawczego przez ZUS wydatki te w kolejnych latach również będą niższe.

Tabela 15. Środki finansowe na wydatki w zakresie pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w budżecie Gminy Domaniów

Kategoria wydatków	2018	2019	2020	2021	2022
Ogółem	5 974 693	7 143 261	8 732 800	8 736 755	6 347 433
W tym w budżecie GOPS	2 820 400	2 844 217	5 837 066	8 411 192	5 532 362
Pomoc społeczna	914 176	959 374	872 084	1 264 676	1 496 034
Edukacyjna opieka wychowawcza	30 269	30 153	28 524	30 866	60 085
Rodzina	5 030 248	6 153 734	7 832 192	7 441 213	4 791 314

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

O ocenę stanu i skuteczności pomocy społecznej zapytano również ekspertów zajmujących się sferą społeczną w Gminie Domaniów. Eksperci dobrze i bardzo dobrze ocenili działalność instytucji i organizacji pozarządowych realizujących działania społeczne na terenie Gminy Domaniów (ryc. 34.).

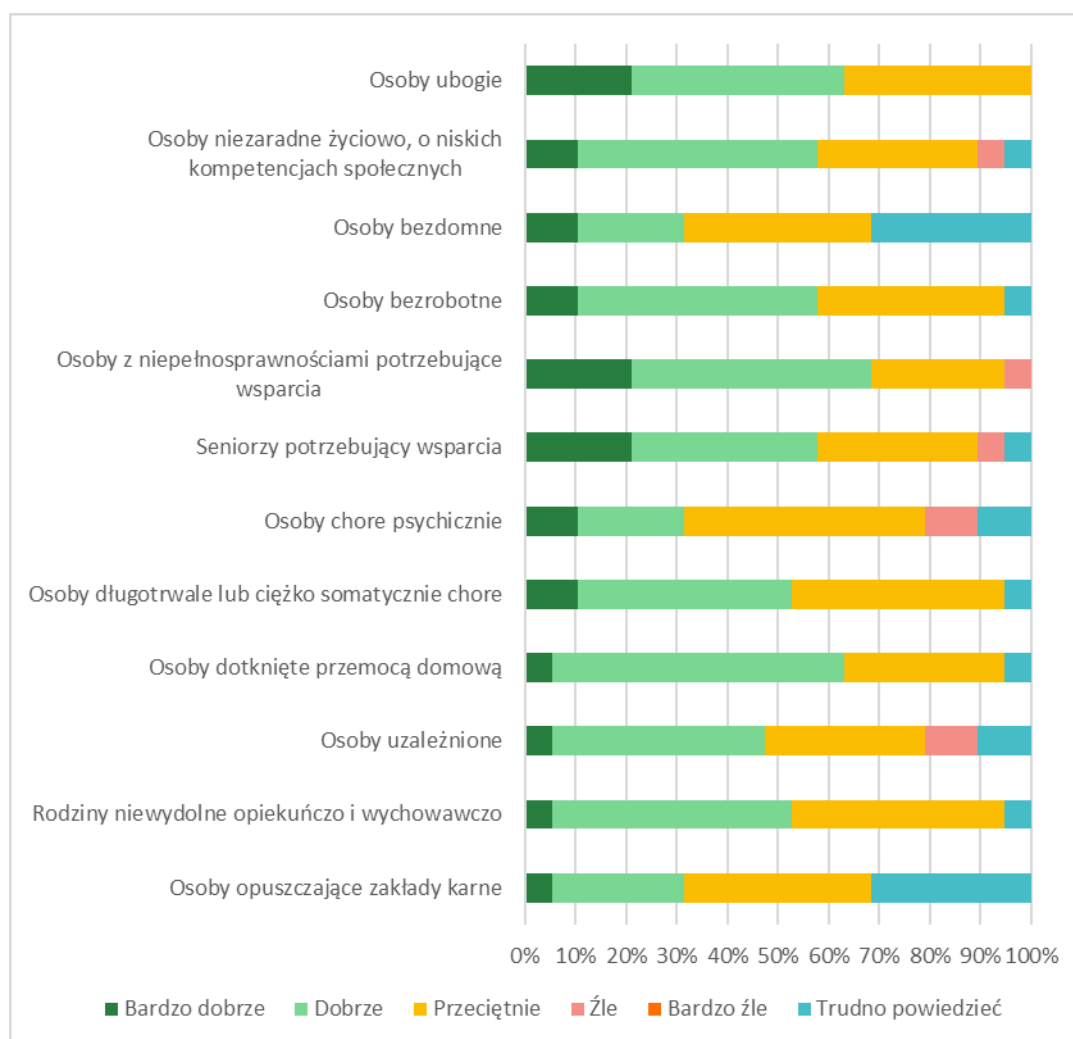

Ryc. 34. Ocena działalności instytucji i podmiotów realizujących działania społeczne w Gminie Domaniów (n=19)

Źródło: Opracowanie własne.

Ekspertów poproszono również o ocenę oferty pomocowej ze strony Gminy Domaniów kierowanej do różnych grup osób potrzebujących. Najlepiej eksperci ocenili pomoc kierowaną do osób z niepełnosprawnościami, osób dotkniętych przemocą domową, zaś najniżej wsparcie osób chorych psychicznie i osób opuszczających zakłady karne.

Generalnie jednak oceny systemu pomocy były dobre i przeciętne, sporadycznie zdarzały się oceny złe, nie pojawiła się żadna ocena bardzo zła (ryc. 35.).

Ryc. 35. Ocena oferty pomocowej ze strony Gminy Domaniów kierowanej do różnych grup osób potrzebujących (n=19)

Źródło: Opracowanie własne.

Podsumowując wskazać należy na kluczową rolę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej. GOPS koncentruje się na wsparciu oraz pomocy poprzez świadczenia pieniężne, zwrócić należy jednak uwagę na ograniczony zakres świadczeń niepieniężnych, w tym usługowych. Warto podkreślić realizację projektów społecznych wspierających mieszkańców oraz dostępność Klubu „Senior+”, wspierającego osoby starsze. W opinii ekspertów system pomocy społecznej i instytucje działające w jego ramach oceniane są dobrze i bardzo dobrze.

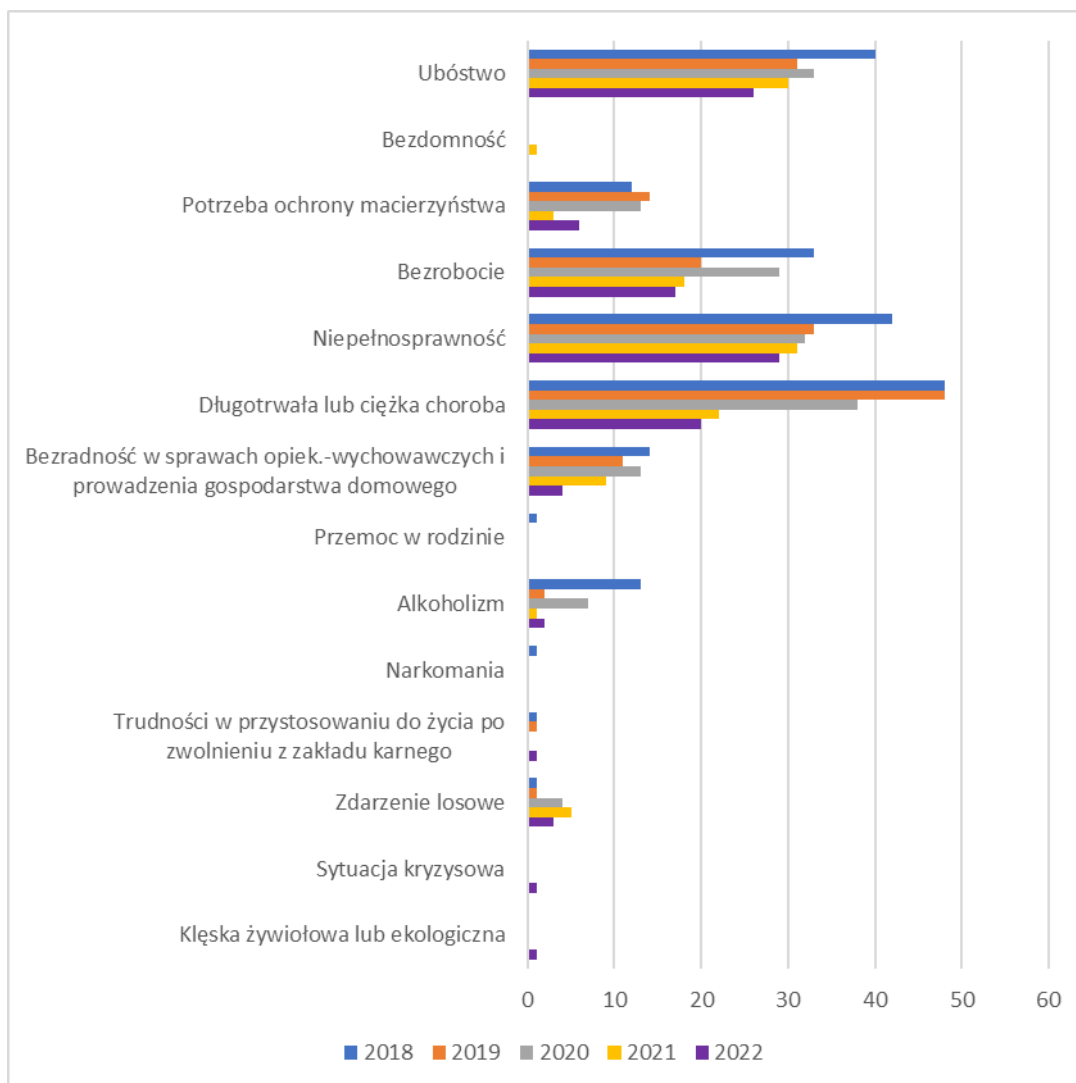
1.3. Analiza problemów społecznych

1.3.1. Identyfikacja i hierarchizacja problemów społecznych

Problemy społeczne, które dotyczą mieszkańców Gminy Domaniów mogą być identyfikowane w oparciu o trudne sytuacje życiowe, które powodują korzystanie z pomocy społecznej.

W latach 2018-2022 do głównych powodów udzielania pomocy społecznej należało ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie. Do częściej występujących powodów udzielania pomocy społecznej należały z kolei potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz alkoholizm. Pojedyncze osoby i rodziny korzystały z pomocy społecznej w związku z bezdomnością, przemocą w rodzinie, narkomanią, trudnościami w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, w związku ze zdarzeniami losowymi, sytuacjami kryzysowymi oraz klęskami żywiołowymi lub ekologicznymi. Powody udzielania pomocy społecznej takie, jak sieroctwo, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi oraz trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy w ogóle nie występowały w latach 2018-2022 (ryc. 36.).

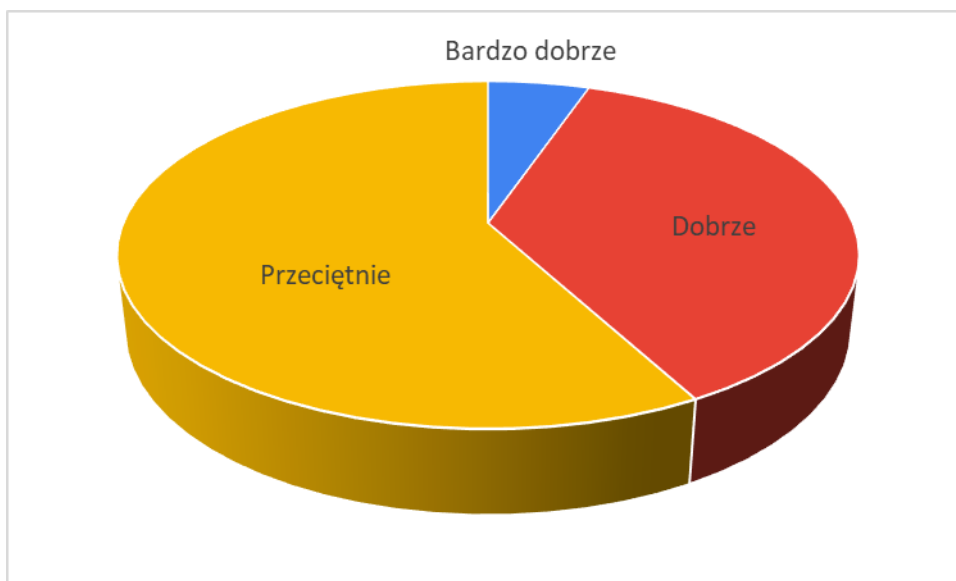
Bazując na powodach udzielania pomocy społecznej można wskazać, że do głównych problemów społecznych należą: ubóstwo, długotrwałe lub ciężkie choroby, problemy związane z niepełnosprawnością, bezrobocie, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin oraz uzależnienia.

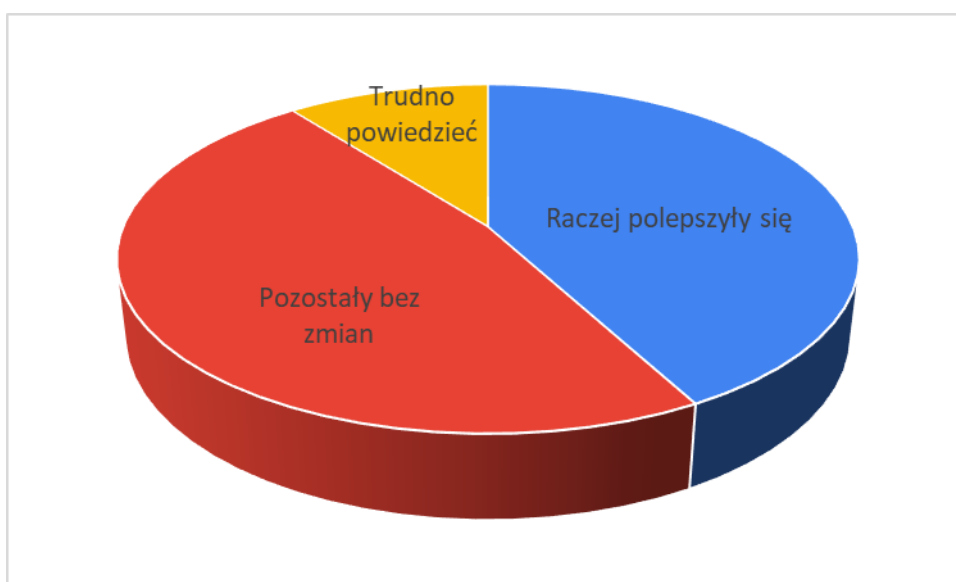
Ryc. 36. Powody udzielania pomocy społecznej przez GOPS w Domaniowie
 Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Identyfikacja trudnych sytuacji życiowych i kluczowych problemów społecznych została również przeprowadzona w oparciu o wyniki ocen ekspertów.

Ekspertów zapytano o ocenę ogólnych warunków życia w Gminie Domaniów. Większość ekspertów oceniła te warunki jako przeciętne, a następnie dobre. Pozytywny jest fakt, że nikt nie ocenił tych warunków jako złych lub bardzo złych (ryc. 37.). Oceniając zmianę warunków życia w okresie 2018-2023 (obowiązująca poprzedniej strategii) wskazali na to, że warunki nie zmieniły się, mniejszość wskazała, że się polepszyły. Nikt nie wskazał, że się pogorszyły, co również wskazuje na pozytywny obraz warunków życia w Gminie (ryc. 38.).

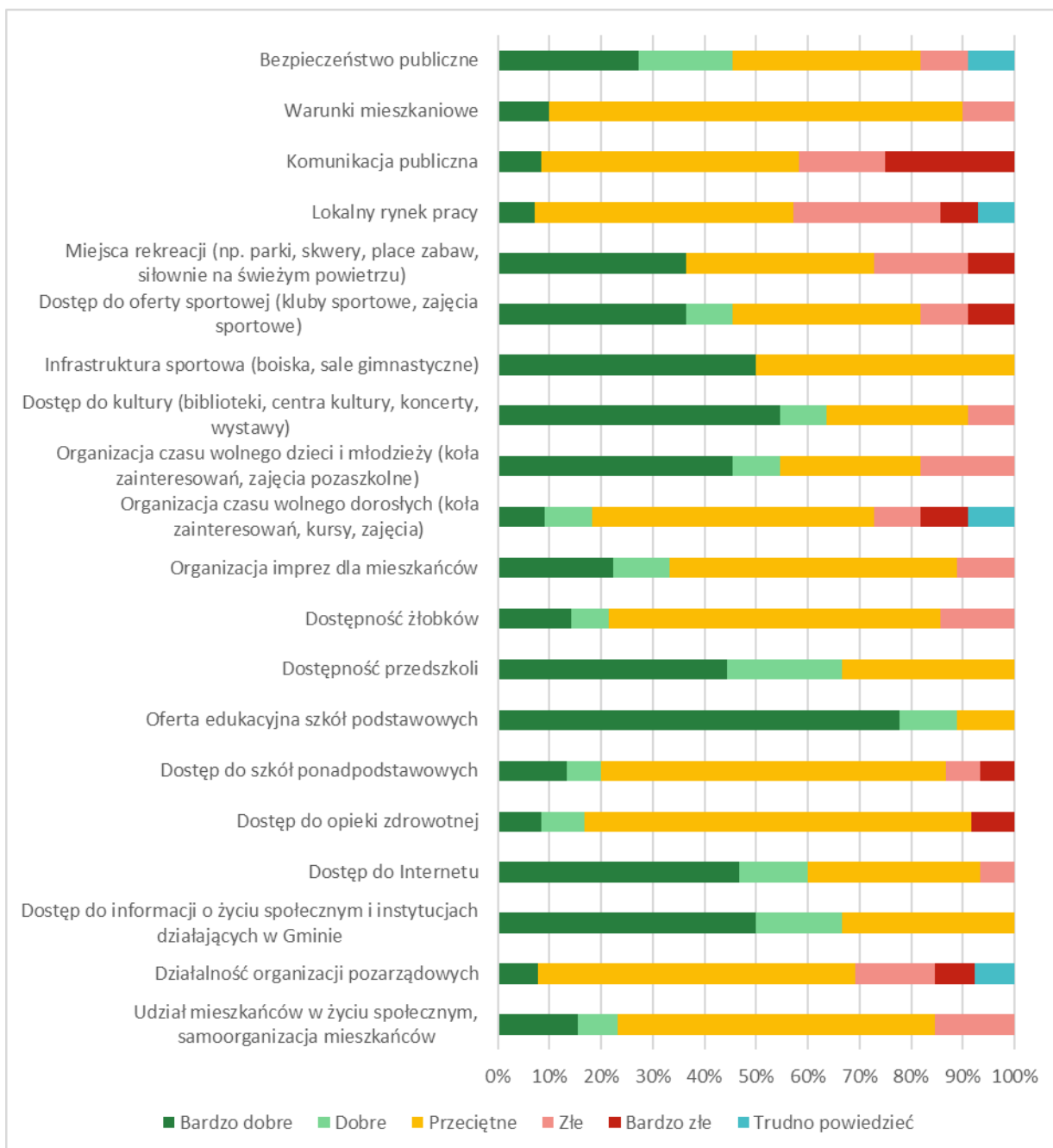

Ryc. 37. Ocena aktualnych warunków życia w Gminie Żórawina (n=19)
 Źródło: Opracowanie własne.

Ryc. 38. Zmiana warunków życia mieszkańców (osób i rodzin) w Gminie Domaniów w okresie 2018-2023 (n=19)
 Źródło: Opracowanie własne.

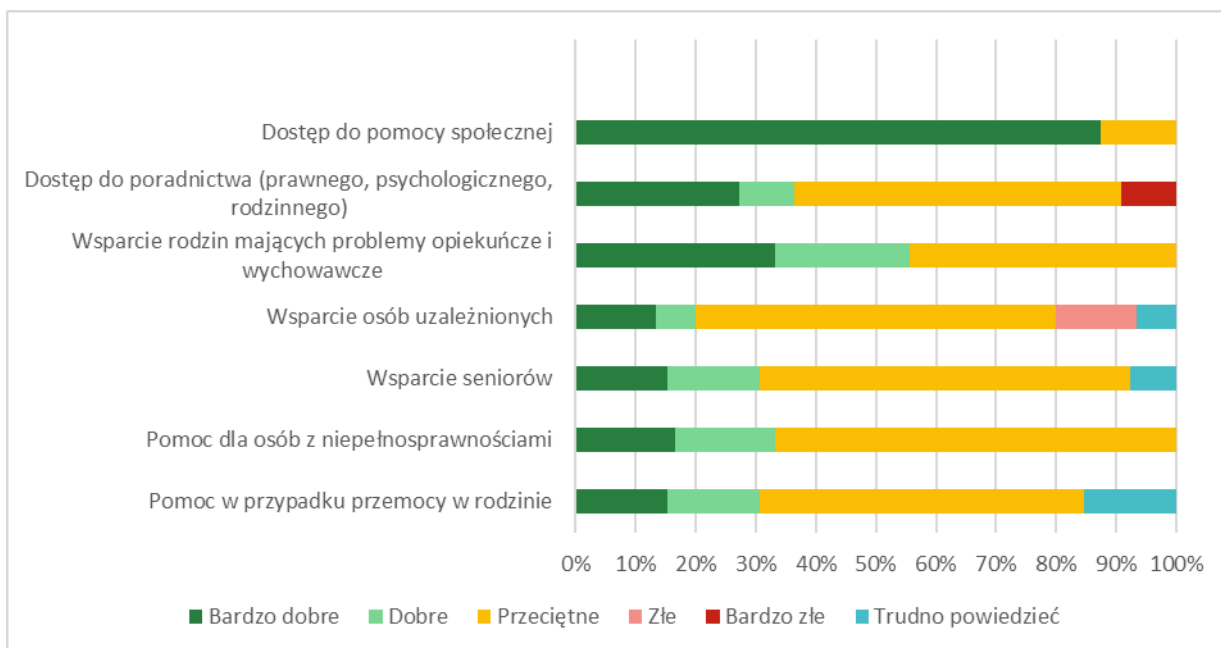
Ekspertów poproszeni zostali o ocenę warunków życia w konkretnych wymiarach. Najlepiej ocenione zostały: oferta edukacyjna szkół podstawowych, dostęp do Internetu, dostęp do informacji o życiu społecznym i instytucjach działających w Gminie i dostęp do kultury. Najwięcej ocen złych i bardzo złych uzyskały z kolei komunikacja publiczna i lokalny rynek pracy, a także obecność miejsc rekreacji na terenie Gminy i działalność organizacji pozarządowych (ryc. 39.).

Ryc. 39. Ocena warunków życia mieszkańców w Gminie Domaniów w określonych wymiarach (n=19)

Źródło: Opracowanie własne.

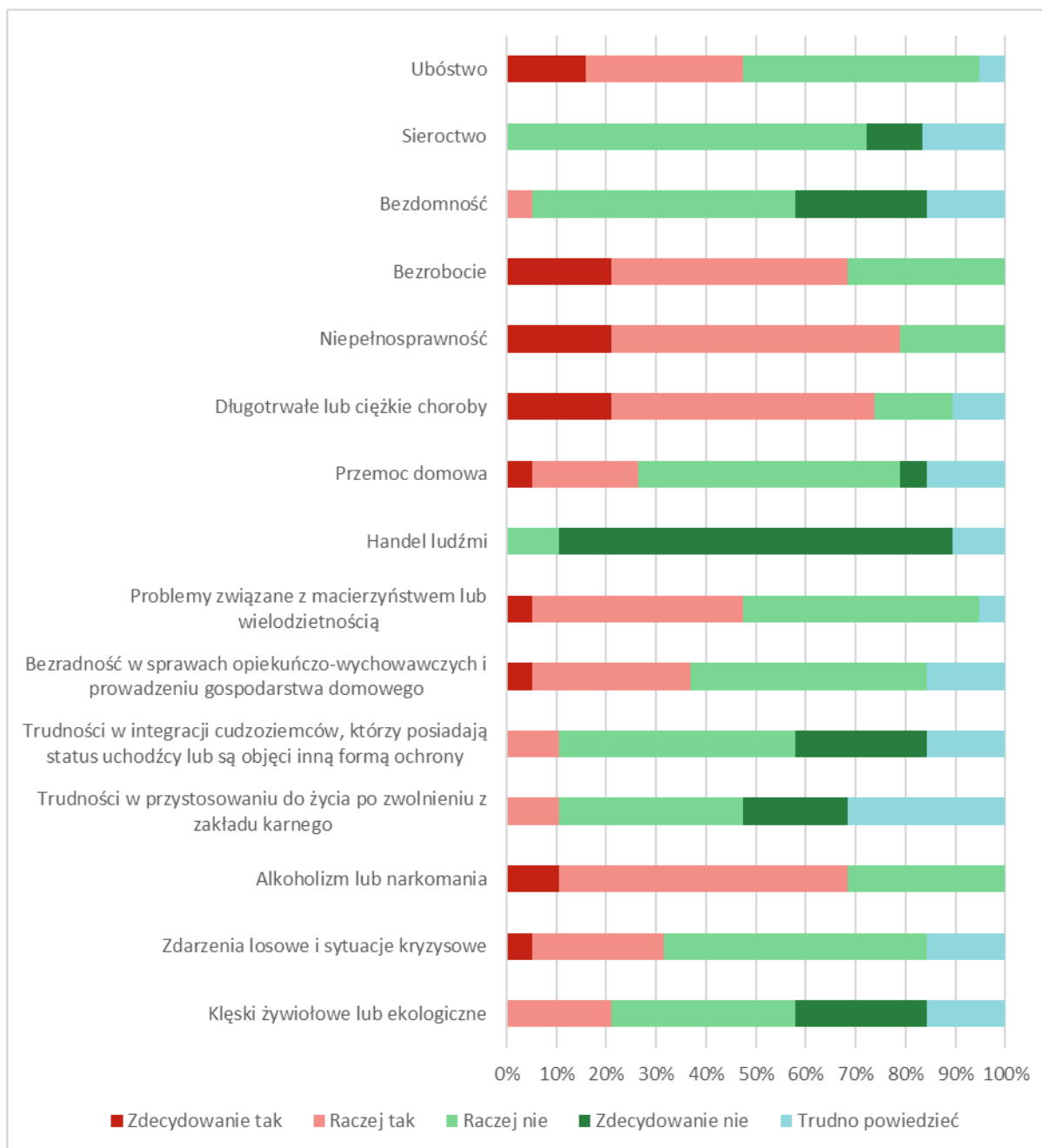
Oceniając warunki życia mieszkańców związane z funkcjonowaniem pomocy społecznej eksperci bardzo dobrze ocenili dostęp do pomocy społecznej w ogóle, a także wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, pozostałe wymiary najczęściej uzyskały oceny przeciętne (ryc. 40.).

Ryc. 40. Ocena warunków życia mieszkańców w Gminie Domaniów w wymiarach związanych z pomocą społeczną (n=19)
 Źródło: Opracowanie własne.

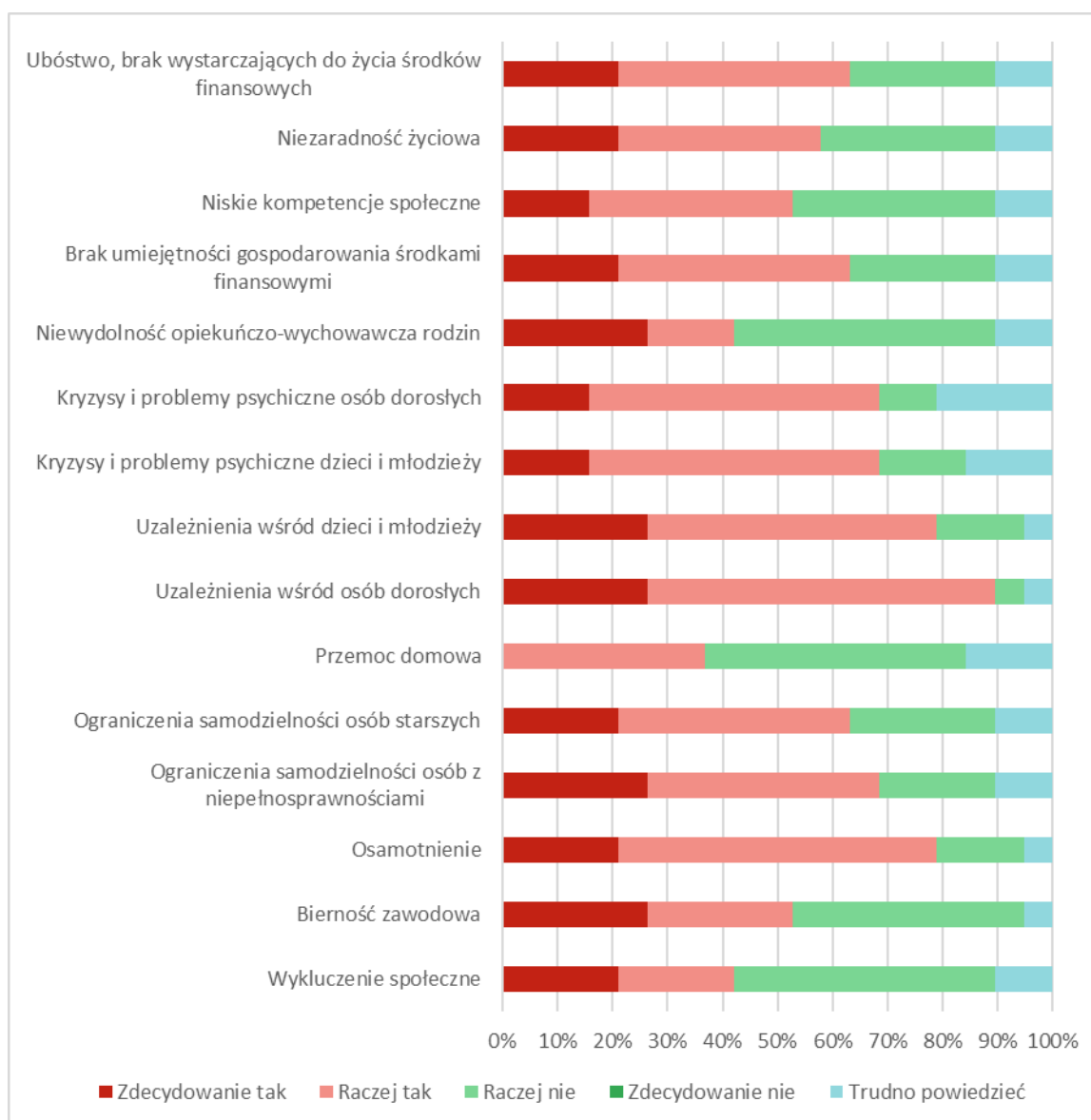
Ekspertów zapytani zostali o to, które trudne sytuacje życiowe dotyczą mieszkańców Gminy Domaniów. Najwięcej wskazań uzyskały niepełnosprawność, długotrwałe lub ciężkie choroby, bezrobocie, alkoholizm lub narkomania, problemy związane z macierzyństwem lub wielodzietnością oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (ryc. 41.). Opinie te korespondują z najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej (ryc. 36.).

Ekspertów zapytano również o problemy społeczne, które zdiagnozowane zostały podczas analizy danych i informacji będących w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Domaniowie. Ekspertów potwierdzili obecność tych problemów społecznych na terenie Gminy, przy czym najwięcej wskazań uzyskały uzależnienia wśród osób dorosłych, uzależnienia wśród dzieci i młodzieży, osamotnienie, kryzysy i problemy psychiczne oraz ograniczenia samodzielności osób starszych i z niepełnosprawnościami (ryc. 42.). Są to więc problemy, których rozwiązanie powinno być uwzględnione w ramach działań pomocy społecznej.

Ryc. 41. Wskazanie czy następujące trudne sytuacje życiowe dotyczą mieszkańców Gminy Domaniów (n=19)

Źródło: Opracowanie własne.

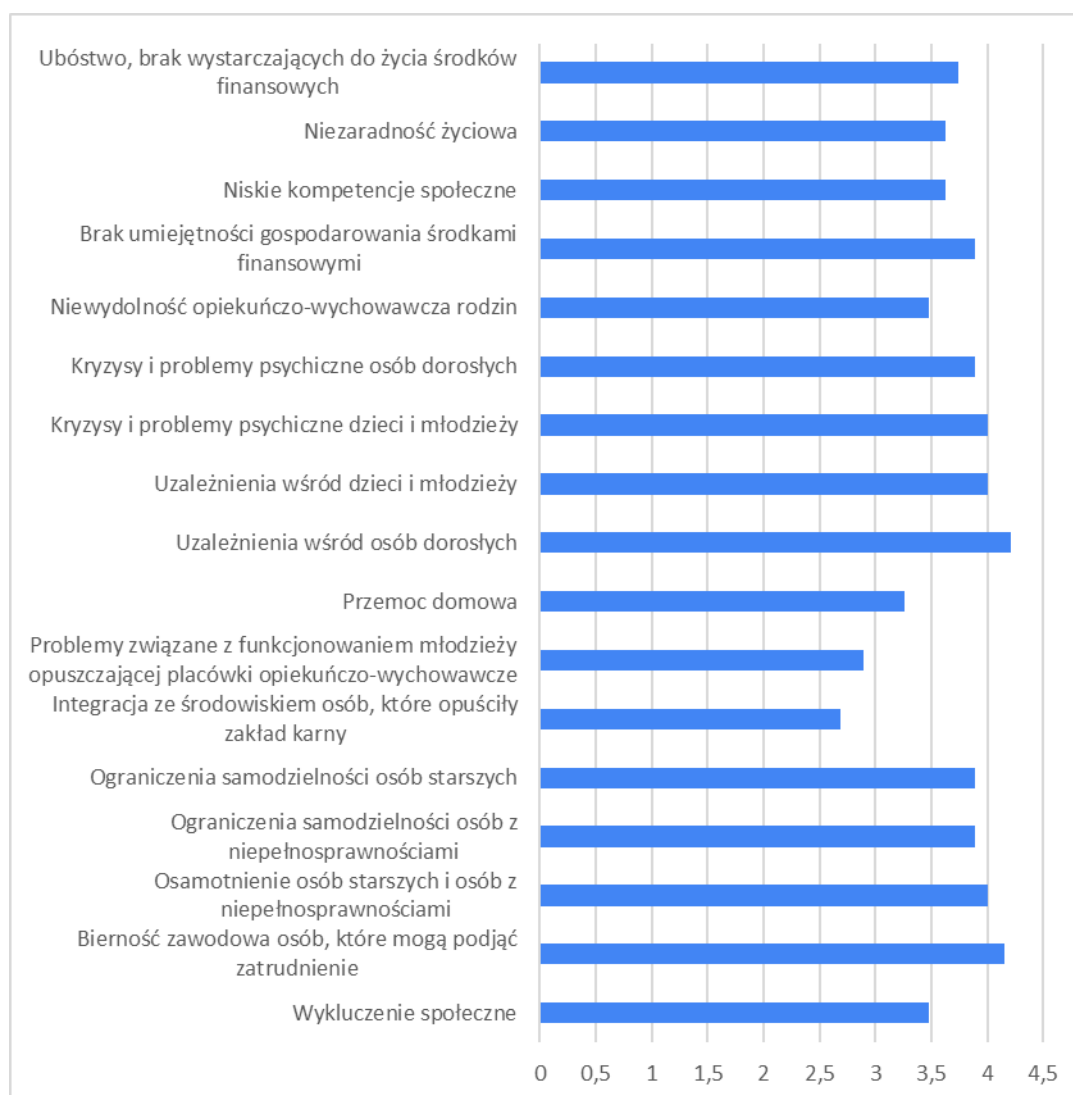

Ryc. 42. Wskazanie czy następujące problemy społeczne dotyczą mieszkańców Gminy Domaniów (n=19)

Źródło: Opracowanie własne.

Ekspertów poproszono o ocenę ważności wskazanych problemów społecznych. Podkreślić należy, że eksperci w większości uznali wszystkie problemy za problemy o wysokiej ważności. Najwyższą średnią ocenę uzyskały uzależnienia wśród dorosłych, bierność zawodowa osób, które mogą podjąć zatrudnienie, osamotnienie osób starszych i z niepełnosprawnościami, uzależnienia oraz kryzysy psychiczne wśród dzieci i młodzieży. Najniższą średnią ocenę uzyskały problemy związane z integracją osób opuszczających zakłady karne i młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze (ryc. 43.). Na pytanie o inne problemy społeczne eksperci wskazali jedynie na bierność osób, które

przyzwyczały się do swojej sytuacji i nie chcą podjąć zatrudnienia, co koresponduje z problemem bierności zawodowej, któremu przyznano bardzo wysoką wagę.

Ryc. 43. Średnia ocena ważności problemów społecznych przez ekspertów w skali 0-5, gdzie 0 to problem nieważny, a 5 problem największej wagi (n=19)

Źródło: Opracowanie własne.

W wyniku analizy danych zastanych, opinii ekspertów oraz prac realizowanych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej za kluczowe do rozwiązania w perspektywie 2024-2029 uznano następujące problemy społeczne:

- Bezrobocie, w szczególności bezrobocie długookresowe;
- Wykluczenie społeczne;
- Niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin;
- Kryzysy i problemy psychiczne dzieci, młodzieży i dorosłych;

- Problemy związane z funkcjonowaniem młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- Przemoc domowa;
- Brak odpowiedniej wiedzy w zakresie uzależnień;
- Uzależnienia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych;
- Ograniczenia samodzielności osób starszych i z niepełnosprawnościami;
- Osamotnienie i bierność osób starszych;
- Konieczność zapewnienia opieki osobom starszym i z niepełnosprawnościami przez rodzinę.

Problemy społeczne dotyczące osób i rodzin mają najczęściej wiele przyczyn i niosą za sobą różnorodne, negatywne skutki społeczne. Problemy społeczne mają też często te same lub podobne przyczyny i wywołują podobne skutki społeczne. Przyczyny problemów społecznych mają charakter indywidualny, leżą po stronie jednostek i rodzin, ale często ich przyczyny leżą po stronie rozwiązań instytucjonalnych, społecznych czy prawnych. Dodatkowo problemy społeczne często są ze sobą powiązane i współwystępują, co czyni sytuację osób i rodzin szczególnie trudną. Główne przyczyny i skutki najważniejszych problemów społecznych zestawiono w tabeli 16.

Tabela 16. Główne przyczyny i skutki problemów społecznych uznanych za kluczowe w Gminie Domaniów

Główne przyczyny	Problemy	Najważniejsze skutki
Brak kwalifikacji Brak doświadczenia zawodowego Uzależnienia Bierność i wyuczona bezradność	Bezrobocie, w szczególności bezrobocie długookresowe	Ubóstwo Problemy rodzinne Problemy i kryzysy psychiczne
Ubóstwo Bezrobocie Bezdomność Choroby i niepełnosprawności Przemoc domowa Dyskryminacja Niskie wykształcenie Zamieszkiwanie na terenach peryferyjnych	Wykluczenie społeczne	Problemy i kryzysy psychiczne Brak więzi rodzinnych i sąsiedzkich Brak dostępu do dóbr i usług
Brak kompetencji rodzicielskich Przemoc domowa Uzależnienia Konflikty domowe Brak umiejętności opiekuńczo-wychowawczych	Niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin	Problemy psychiczne dzieci i młodzieży Problemy szkolne i socjalizacyjne dzieci i młodzieży Umieszczenie dzieci/ młodzieży w pieczy zastępczej
Niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin Konflikty w rodzinie Przemoc w rodzinie Uzależnienia Problemy finansowe	Kryzysy i problemy psychiczne dzieci, młodzieży i dorosłych	Choroby psychiczne Problemy w pracy/ szkole Uzależnienia Rozpad rodziny Samobójstwa, samookaleczenia
Niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin Uzależnienia Przemoc domowa Brak więzi rodzinnych Problemy psychiczne rodziców	Problemy związane z funkcjonowaniem młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	Problemy psychiczne dzieci/ młodzieży Brak więzi i relacji z rodzicami Brak miejsca zamieszkania Problemy w dorosłym życiu
Problemy psychiczne Uzależnienia Konflikty rodzinne Niewydolność opiekuńczo-wychowawcza	Przemoc domowa	Problemy psychiczne osób doświadczających przemocy i innych członków rodziny Rozpad rodziny
Brak świadomości występowania problemu uzależnień Ograniczony dostęp do profesjonalnej informacji Brak wiedzy o możliwościach skorzystania z pomocy	Brak odpowiedniej wiedzy w zakresie uzależnień	Uzależnienia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych Budowa systemu diagnozowania i leczenia uzależnień
Problemy psychiczne Sytuacje kryzysowe Problemy finansowe	Uzależnienia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych	Problemy i kryzysy psychiczne Problemy szkolne/ utrata pracy Problemy zdrowotne

Problemy rodzinne Wpływ środowiska		Niewydolność opiekuńczo-wychowawcza Przemoc domowa
Starzenie się Choroby, niepełnosprawności Samotne zamieszkiwanie	Ograniczenia samodzielności osób starszych i z niepełnosprawnościami	Problemy i kryzysy psychiczne Problemy zdrowotne Konieczność zapewnienia wsparcia przez rodzinę Konieczność zapewnienia wsparcia instytucjonalnego
Starzenie się Choroby, niepełnosprawności Samotne zamieszkiwanie Niechęć do podejmowania aktywności Ograniczenia finansowe Brak wsparcia rodziny Brak interesującej oferty	Osamotnienie i bierność osób starszych	Problemy i kryzysy psychiczne Problemy zdrowotne Brak więzi rodzinnych i sąsiedzkich Konieczność zapewnienia wsparcia instytucjonalnego
Brak placówek wsparcia dziennego Ograniczona liczba miejsc w instytucjach całodobowej opieki Wysokie koszty opieki	Konieczność zapewnienia opieki osobom starszym i z niepełnosprawnościami przez rodzinę	Problemy i kryzysy psychiczne Problemy zdrowotne Przeciążenie rodzin obowiązkami Konieczność rezygnacji z pracy zarobkowej

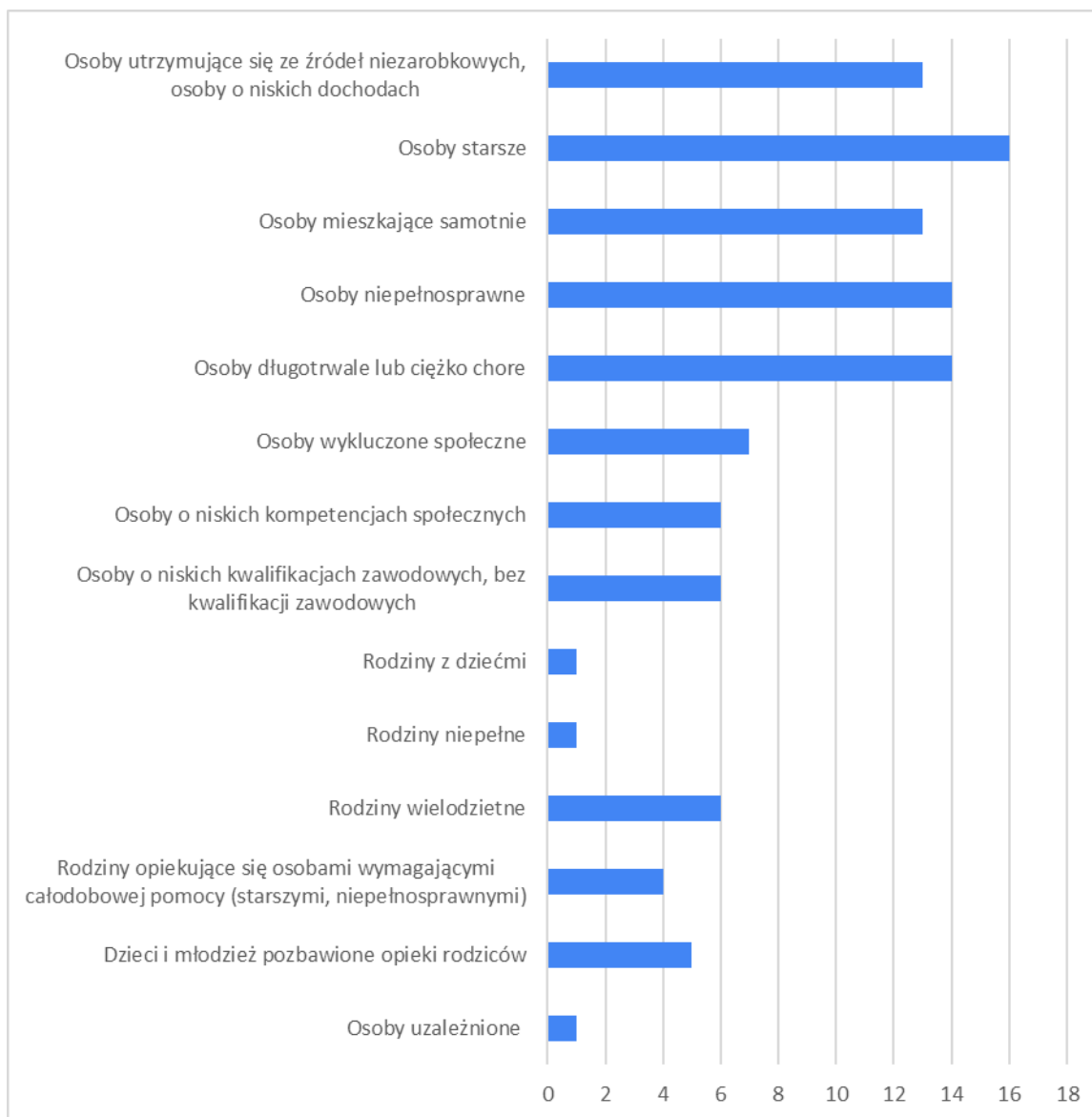
Źródło: Opracowanie własne.

1.3.2. Grupy dotknięte problemami społecznymi

Grupy dotknięte problemami społecznymi można zdiagnozować w oparciu o dane zastane oraz na podstawie opinii ekspertów. Eksperti wskazali, że do kluczowych grup, które najczęściej dotknięte są problemami społecznymi należą: seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale i ciężko chore, osoby mieszkające samotnie oraz osoby utrzymujące się ze źródeł niezarobkowych i o niskich dochodach (ryc. 44.).

Na podstawie analizy powodów udzielania pomocy społecznej i działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wskazać należy, że do grup najczęściej korzystających z pomocy należą: osoby ubogie, o dochodzie nieprzekraczającym kryterium dochodowego pomocy społecznej¹⁶, osoby z niepełnosprawnościami, długotrwale lub ciężko chore, bezrobotne, a także rodziny niewydolne wychowawczo i osoby uzależnione.

¹⁶ Od 1 stycznia 2022 kryterium dochodowe wynosi: 776 zł netto w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 660 zł netto na osobę w rodzinie (stan na 01.02.2024).

Ryc. 44. Grupy dotknięte problemami społecznymi na terenie Gminy Domaniów (n=19)
Źródło: Opracowanie własne.

Na podstawie analizy problemów społecznych oraz osób i rodzin, których one dotyczą uznano, że do grup dotkniętych problemami społecznymi, do których powinny być kierowane działania ujęte w *Strategii* należą:

- Osoby o niskich dochodach;
- Osoby bezrobotne, osoby niezatrudnione, które mogą podjąć zatrudnienie;
- Osoby starsze, w szczególności o niskich dochodach, zamieszkujące samotnie, wymagające pomocy w codziennym funkcjonowaniu;
- Osoby z niepełnosprawnościami, szczególnie wymagające pomocy w codziennym funkcjonowaniu i o niskich dochodach oraz ich rodziny;

- Osoby długotrwale lub ciężko chore, w szczególności o niskich dochodach, mieszkające samotnie, wymagające pomocy w codziennym funkcjonowaniu;
- Osoby o niskich kompetencjach społecznych i opiekuńczo-wychowawczych, szczególnie rodzice niewydolni wychowawczo;
- Osoby doznające przemocy domowej i zamieszkujące w gospodarstwach, w których występuje przemoc;
- Dzieci i młodzież, szczególnie z rodzin ubogich, niewydolnych wychowawczo, zagrożone uzależnieniami i przemocą.

1.4. Analiza interesariuszy

Głównymi interesariuszami *Strategii* są mieszkańcy Gminy Domaniów. To do nich są kierowane działania zaplanowane w dokumencie. Podkreślić należy, że każdy z mieszkańców potencjalnie może zostać dotknięty problemami społecznymi, a co za tym idzie potrzebować pomocy i wsparcia.

Analizując szczegółowo interesariuszy można wyróżnić następujące kategorie interesariuszy:

- Interesariusze mający wpływ na opracowanie i realizację *Strategii*;
- Interesariusze będący beneficjentami działań określonych w *Strategii*;
- Interesariusze, na których działania określone w *Strategii* mają wpływ pośredni.

Głównych interesariuszy należących do wyróżnionych kategorii zestawiono w tabeli 17.

Tabela 17. Interesariusze *Strategii*

Kategorie interesariuszy	Interesariusze mający wpływ na opracowanie i realizację <i>Strategii</i>	Interesariusze będący beneficjentami działań określonych w <i>Strategii</i>	Interesariusze, na których działania określone w <i>Strategii</i> mają wpływ pośredni
Interesariusze	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie; - Rada Gminy Domaniów; - Wójt Gminy Domaniów; - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	- Osoby i rodziny dotknięte problemami społecznymi; - Osoby i rodziny korzystające z usług GOPS; - Osoby i rodziny zagrożone występowaniem problemów społecznych; - Mieszkańcy Gminy Domaniów, do których kierowane są działania o charakterze profilaktycznym i prewencyjnym.	- Mieszkańcy Gminy Domaniów; - Urząd Gminy Domaniów; - Placówki opieki nad dziećmi i oświaty; - Centrum Kultury i Czytelnictwa Gminy Domaniów.

Źródło: Opracowanie własne.

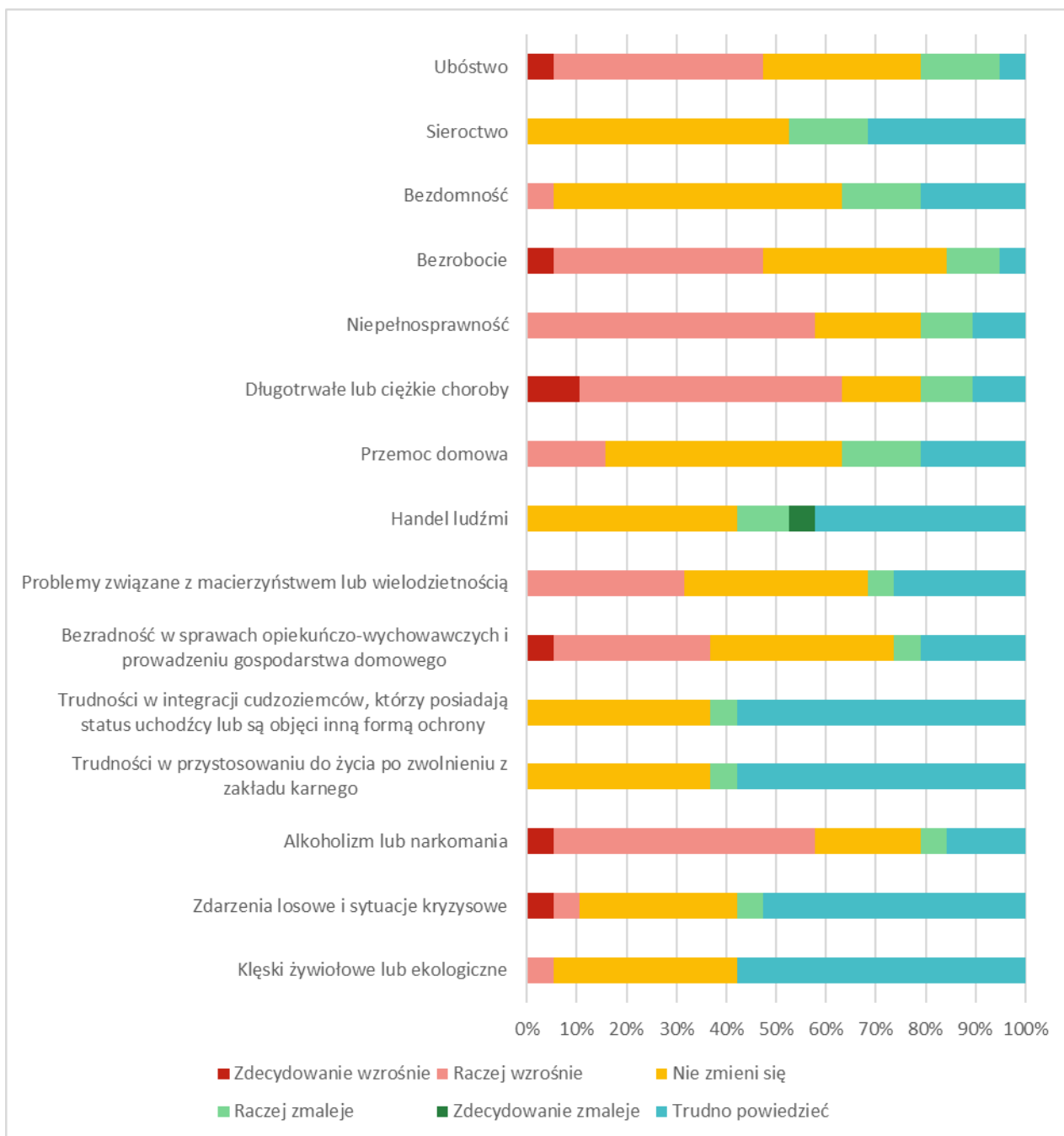
1.5. Prognoza zmian

Prognozowanie zmian w zakresie występowania trudnych sytuacji życiowych i problemów społecznych, na których rozwiązywanie nastawione są działania określone w *Strategii* jest niezwykle trudnym zadaniem. Zmiany te zależne są bowiem nie tylko od działań osób i rodzin, mieszkańców Gminy Domaniów, ale wynikają z sytuacji zewnętrznych – zmian społecznych, gospodarczych czy politycznych, których przewidzenie i uwzględnienie często jest niemożliwe (np. pandemia Covid-19 czy wojna w Ukrainie).

Prognozę demograficzną dla Gminy Domaniów zaprezentowano w rozdziale 1.1.2. wraz z aktualnym potencjałem demograficznym. Z danych wynika, że w Gminie będzie miał miejsce niewielki ubytek ludności, ale widoczna będzie tendencja starzenia się populacji Gminy. Wiązało to się będzie ze wzrostem zapotrzebowania na wsparcie osób starszych, w tym chorych i z niepełnosprawnościami, seniorów zamieszkujących samotnie, a także osób starszych, które ze względu na stan zdrowia będą wymagały całodobowej pomocy.

W opinii ekspertów takie trudne sytuacje życiowe jak: długotrwałe lub ciężkie choroby, niepełnosprawność, bezrobocie i ubóstwo będą dotyczyły coraz większej liczby mieszkańców. Rósł będzie również liczba mieszkańców dotkniętych uzależnieniami oraz rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo, z problemami w prowadzeniu gospodarstwa domowego (ryc. 45.).

W tym kontekście istotne jest nie tylko zaprojektowanie działań na rzecz rozwiązywania tych problemów, ale również działań profilaktycznych i prewencyjnych, zapobiegających występowaniu trudnych sytuacji życiowych, szczególnie w obszarze uzależnień, przemocy domowej oraz pełnienia przez rodziny funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Ryc. 45. Prognoza zmiany liczby mieszkańców Gminy Domaniów dotkniętych trudnymi sytuacjami życiowymi w latach 2024-2029 (n=19)

Źródło: Opracowanie własne.

2. Analiza strategiczna

Analiza strategiczna jest efektem diagnozy sytuacji społecznej na terenie Gminy Domaniów. Jej celem jest określenie potencjału sfery społecznej oraz czynników, które w okresie obowiązywania *Strategii* będą wpływały – pozytywnie lub negatywnie – na funkcjonowanie sfery społecznej w Gminie.

Analizę strategiczną przeprowadzono opierając się na metodzie SWOT, która należy do metod zintegrowanych, badających daną jednostkę samorządu terytorialnego i jej otoczenie. W ramach analizy SWOT sklasyfikowane zostały czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, wpływające negatywnie lub pozytywnie na funkcjonowanie sfery społecznej w Gminie Domaniów.

Analizę strategiczną SWOT opracowano metodą warsztatową w ramach pracy z osobami odpowiedzialnymi za rozwiązywanie problemów społecznych. Zaprezentowano ją w tabeli 18.

Tabela 18. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- Atrakcyjne położenie geograficzne, blisko Oławy i aglomeracji wrocławskiej, na przecięciu szlaków komunikacyjnych;- Pozytywne trendy dotyczące działalności gospodarczej, niskie bezrobocie;- Publiczna placówka opieki nad dziećmi do lat 3 i publiczne przedszkola;- Aktywność podmiotów niepublicznych w obszarze oświaty;- Dobre warunki infrastrukturalne i organizacyjne w placówkach edukacyjnych;- Oferta kulturalno-edukacyjna Centrum Kultury i Czytelnictwa Gminy Domaniów;- Duża liczba imprez na terenie Gminy;- Dobre zaplecze sportowo-rekreacyjne;- Duża liczba świetlic wiejskich zapewniających możliwość kontaktu lokalnej społeczności;- Organizacje pozarządowe działające w sferze sportu i rekreacji;- Ochotnicze straże pożarne;- Spadek liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej;- Klub „Senior+”;- Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Interdyscyplinarnego i	<ul style="list-style-type: none">- Spadek liczby ludności Gminy;- Starzenie się ludności Gminy;- Mała liczba mieszkań komunalnych i lokali socjalnych;- Ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej na terenie Gminy;- Brak szkół średnich na terenie Gminy;- Ograniczony dostęp do komunikacji publicznej na terenie Gminy;- Brak organizacji pozarządowych aktywnych w sferze rozwiązywania problemów społecznych, współpracujących z Gminą Domaniów;- Ograniczone zasoby ludzkie podmiotów realizujących działalność pomocową.

<p>Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sferze rozwiązywania problemów społecznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oferta Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie; - Realizacja projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych w sferze rozwiązywania problemów społecznych. 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Wdrożenie działań zaplanowanych w <i>Strategii</i> i programach działań w sferze społecznej; - Rozwój sektora ekonomii społecznej; - Wzrost aktywności społecznej mieszkańców; - Rozwój nowych usług publicznych, dostosowanych do potrzeb mieszkańców; - Poprawa sytuacji gospodarczej; - Zwiększenie dostępu do zewnętrznych programów wsparcia mieszkańców, pozyskiwanie nowych projektów, umożliwiających realizację ważnych społecznie działań. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rosnące wydatki Gminy związane ze wzrostami cen; - Pogarszanie się sytuacji materialnej mieszkańców; - Pogarszanie się kondycji psychicznej mieszkańców w związku z sytuacją społeczno-ekonomiczną; - Wzrost liczby osób starszych, w tym mieszkających samotnie i wymagających pomocy społecznej; - Pogorszenie kondycji psychicznej dzieci i młodzieży; - Podejmowanie zachowań ryzykownych przez młodzież; - Wzrost liczby rodzin niewydolnych wychowawczo; - Niewystarczające środki finansowe na realizację działań pomocowych i aktywizujących; - Spadek aktywności społecznych; - Brak chętnych do pracy w obszarze pomocy społecznej; - Ograniczenie działań pomocowych ze strony państwa; - Zmiany przepisów prawnych.

Źródło: Opracowanie własne.

3. Część programowa

3.1. Kluczowe założenia, wizja i misja *Strategii*

Opracowując *Strategię* przyjęto następujące założenie wpływające na przygotowanie i realizację dokumentu:

- Horyzont czasowy *Strategii* – działania określone w dokumencie przewidziano do realizacji na lata 2024-2029;
- Spójność z dokumentami wyższej rangi – *Strategia* wpisuje się w cele określone przez krajowe, regionalne i lokalne dokumenty strategiczne;
- Spójność dokumentów niższej rangi ze *Strategią* – programy działań w sferze społecznej będą zgodne z założeniami *Strategii*;
- Część programowa dokumentu przygotowana została na podstawie diagnozy i analizy strategicznej;
- Uwzględniono możliwości Gminy Domaniów oraz współpracę Gminy z organizacjami pozarządowymi;
- Założono współpracę w sferze rozwiązywania problemów społecznych z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie.

Wizja *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaniów na lata 2024-2029* wskazuje na pożądaną obraz przyszłości możliwy do osiągnięcia dzięki realizacji działań zaplanowanych w *Strategii*.

Wizję Gminy Domaniów w sferze rozwiązywania problemów społecznych sformułowano następująco:

Domaniów gminą zapewniającą wysoką jakość życia mieszkańcom oraz wspierającą osoby i rodziny w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych

Misja Gminy Domaniów określa główny kierunek działania Gminy w obszarze rozwiązywania problemów społecznych. Została ona sformułowana następująco:

Misją Gminy Domaniów jest sprawna realizacja działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych oraz realizacji usług dla mieszkańców Gminy

3.2. Cele strategiczne

Cele strategiczne *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaniów na lata 2024-2029* wskazują konkretnie, co Gmina Domaniów chce osiągnąć w obszarze rozwiązywania problemów społecznych. Zostały one określone na podstawie diagnozy wskazującej jakie problemy społeczne powinny być rozwiązywane i do jakich grup powinny być kierowane działania określone w *Strategii*. Do realizacji na lata 2024-2029 wytyczono cztery cele strategiczne. Zaprezentowano je na ryc. 46.

Ryc. 46. Cele strategiczne
Źródło: Opracowanie własne.

Realizacja założonych celów pozwoli na rozwiązanie zdiagnozowanych jako najbardziej uciążliwe kwestii i problemów społecznych dotyczących mieszkańców Gminy Domaniów, dzięki czemu poprawi się ich jakość życia, wzrośnie zadowolenie i poczucie więzi ze wspólnotą lokalną.

3.3. Usługi społeczne realizowane w ramach *Strategii*

W ramach *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaniów na lata 2024-2029* realizowane będą następujące usługi społeczne należące do katalogu usług określonych w art. 2 ust 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych¹⁷:

- Usługi z zakresu wspierania rodziny;
- Usługi z zakresu pieczy zastępczej;
- Usługi z zakresu pomocy społecznej;
- Usługi z zakresu wspierania osób niepełnosprawnych;
- Usługi z zakresu przeciwdziałania bezrobociu;
- Usługi z zakresu reintegracji zawodowej i społecznej.

Głównym realizatorem usług będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie, przy wsparciu innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz innych podmiotów publicznych i pozarządowych.

3.4. Kierunki działań i zadania

Wytyczone cztery cele strategiczne to fundamentalne zamierzenia powzięte do realizacji w okresie objętym *Strategią*. Dla ich realizacji konieczne jest określenie kierunków działań (celów operacyjnych) oraz zadań, czyli przedsięwzięć planowanych do realizacji. Cele strategiczne, operacyjne i zadania zestawione zostały w tabeli 19.

¹⁷ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, Dz.U. z 2019 r., poz. 1818.

Tabela 19. Cele strategiczne, kierunki działań i zadania

Cele strategiczne	Kierunki działań	Zadania
Cel strategiczny 1. Stworzenie profesjonalnego systemu wsparcia rodzin	1.1. Wsparcie rodzin w prawidłowej realizacji ich funkcji	1.1.1. Wsparcie rodzin przez pracownika socjalnego i asystenta rodziny 1.1.2. Wsparcie rodzin o niskich dochodach w ramach systemu pomocy społecznej 1.1.3. Podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców 1.1.4. Organizacja wsparcia specjalistycznego dla rodzin 1.1.5. Szkolenie kadr w obszarze pomocy społecznej oraz wsparcia rodziny
	1.2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wsparcia oraz możliwości rozwoju	1.2.1. Podnoszenie kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży 1.2.2. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży
	1.3. Wsparcie rozwoju systemu pieczy zastępczej	1.3.1. Podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej 1.3.2. Zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych dla osób opuszczających podmioty pieczy zastępczej
Cel strategiczny 2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów w obszarze przemocy i uzależnień	2.1. Przeciwdziałanie przemocy domowej i uzależnieniom	2.1.1. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” 2.1.2. Organizacja specjalistycznego wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy oraz członków ich rodzin 2.1.3. Organizacja specjalistycznego wsparcia dla osób uzależnionych
	2.2. Działania profilaktyczne w obszarze uzależnień i przemocy	2.2.1. Realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych 2.2.2. Realizacja kampanii profilaktycznych i prewencyjnych wśród mieszkańców 2.2.3. Szkolenie kadr w obszarze uzależnień i przemocy

Cel strategiczny 3. Wsparcie osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami	3.1. Rozwój pomocy usługowej w środowisku lokalnym	3.1.1. Rozwój usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania 3.1.2. Wdrożenie usług sąsiedzkich 3.1.3. Szkolenia dla osób zainteresowanych realizacją usług sąsiedzkich 3.1.4. Organizacja usług ułatwiających seniorom i osobom z niepełnosprawnościami funkcjonowanie w społeczności lokalnej
	3.2. Włączanie seniorów w życie społeczne	3.2.1. Aktywizacja seniorów 3.2.2. Organizacja działań integracyjnych dla seniorów
	3.3. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin	3.3.1. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami w kontaktach z instytucjami publicznymi 3.3.2. Zapewnienie opieki wytchnieniowej opiekunom osób zależnych 3.3.3. Rozwój usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami 3.3.4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami w rehabilitacji społecznej i zawodowej
Cel strategiczny 4. Aktywizacja społeczno- zawodowa i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców	4.1. Wsparcie osób bezrobotnych w podjęciu zatrudnienia	4.1.1. Wdrażanie kontraktów socjalnych w rodzinach z problemem bezrobocia 4.1.2. Wsparcie osób bezrobotnych w podnoszeniu kwalifikacji 4.1.3. Rozwój narzędzi aktywizacji osób bezrobotnych
	4.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	4.2.1. Treningi społeczne dla osób z trudnościami przystosowawczymi 4.2.2. Udzielanie pomocy społecznej osobom i rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych

Źródło: Opracowanie własne.

3.5. Sposób realizacji *Strategii*, ramy finansowe i wskaźniki realizacji zadań

Realizacja *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaniów na lata 2024-2029* składała się będzie z trzech etapów:

1. Prace nad dokumentem i przyjęcie *Strategii* – realizowane w latach 2023-2024;
2. Wdrażanie *Strategii* i bieżący monitoring – realizowane w latach 2024-2029;
3. Ewaluacja *Strategii* i prace nad nowym dokumentem – prowadzone w roku 2029.

Podkreślić należy, że do realizacji celów wytyczonych w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaniów na lata 2024-2029* przyczyniała się będzie również realizacja różnorodnych programów działań w sferze społecznej, np. z zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii czy wspierania rodziny.

W trakcie wdrażania *Strategii* niezbędne jest bieżące monitorowanie realizacji zadań, a co za tym idzie celów operacyjnych i strategicznych. W razie potrzeby możliwa jest nowelizacja *Strategii* w celu dostosowania jej do zdiagnozowanych potrzeb społecznych.

Nadzór nad realizacją całości *Strategii* należy do zadań kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. W realizacji zadań brał będzie udział przede wszystkim Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ale także inne podmioty – instytucje publiczne i organizacje pozarządowe, ściśle współpracujące z GOPS.

Większość zadań zapisanych w *Strategii* realizowana będzie w trybie ciągłym, w całym okresie wdrażania dokumentu, a więc w latach 2024-2029.

Ramy finansowe *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaniów na lata 2024-2029* nie są możliwe do precyzyjnego określenia. Wpływ mają na to dwa czynniki: po pierwsze, długi horyzont czasowy *Strategii*, który uniemożliwia precyzyjne określenie wydatków, po drugie, realizacja zadań przez różne podmioty, w ramach ich budżetów. Środki przewidziane na realizację zadań uwzględnione zostaną w budżetach poszczególnych jednostek, a pochodzić będą z budżetu Gminy Domaniów, w tym ze środków z budżetu państwa przekazywanych na realizację zadań zleconych, a także innych środków np. przekazywanych w ramach programów, czy pozyskiwanych ze źródeł zewnętrznych.

Dla zweryfikowania realizacji zadań konieczne jest określenie wskaźników realizacji zadań, które będą pokazywały rezultaty prowadzonych działań.

Dla każdego zadania zaplanowanego w ramach *Strategii* sporządzono matrycę zadania, w której określono zakres zadania, beneficjentów, harmonogram realizacji zadania, główne źródła finansowania, realizatorów oraz wskaźniki realizacji zadania.

Matryce zadań przewidzianych do realizacji w ramach *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaniów na lata 2024-2029*

Nazwa zadania	1.1.1. Wsparcie rodzin przez pracownika socjalnego i asystenta rodziny
Zakres zadania	Zadanie obejmuje realizację pracy socjalnej przez pracownika socjalnego oraz wsparcia rodziny przez asystenta rodziny w ramach działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
Beneficjenci	Rodziny z problemami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej i prowadzenia gospodarstwa domowego
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba rodzin objętych pracą socjalną z powodu problemów w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej i prowadzenia gospodarstwa domowego Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

Nazwa zadania	1.1.2. Wsparcie rodzin o niskich dochodach w ramach systemu pomocy społecznej
Zakres zadania	Zadanie obejmuje diagnozowanie sytuacji społecznej osób i rodzin, informowanie o możliwych formach pomocy i udzielanie pomocy pieniężnej i niepieniężnej w ramach systemu pomocy społecznej.
Beneficjenci	Osoby i rodziny doznające ubóstwa
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa

Nazwa zadania	1.1.3. Podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców
Zakres zadania	Zadanie obejmuje organizację działań podnoszących kompetencje rodziców w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W ramach zadania realizowane będą kampanie informacyjne, prelekcje dla rodziców, warsztaty kompetencji rodzicielskich i inne działania umożliwiające rodzicom zdobycie potrzebnej wiedzy i umiejętności. Rodzice będą także kierowani na zajęcia i konsultacje prowadzone przez POIK.
Beneficjenci	Rodzice dzieci do lat 18
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Budżet Gminy Domaniów Budżet PCPR w Oławie Środki własne instytucji i organizacji realizujących działania Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Szkoly GKRPA Zespół Interdyscyplinarny Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oławie
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych wsparciem podnoszącym kompetencje opiekuńczo-wychowawcze Liczba zrealizowanych działań (programów, projektów, kampanii) podnoszących kompetencje rodziców

Nazwa zadania	1.1.4. Organizacja wsparcia specjalistycznego dla rodzin
Zakres zadania	Zadanie obejmuje organizację niezbędnego wsparcia: psychologicznego, terapeutycznego i prawnego umożliwiającego wsparcie rodzin w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych. Zadanie będzie realizowane poprzez udzielanie wsparcia w GOPS, w Urzędzie Gminy, a także organizację pomocy świadczonej przez POIK i inne podmioty (m.in. organizacje pozarządowe).
Beneficjenci	Osoby dorosłe i rodziny potrzebujące specjalistycznej pomocy
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Budżet Gminy Domaniów Budżet PCPR w Oławie Środki własne instytucji i organizacji realizujących wsparcie Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Urząd Gminy Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Organizacje pozarządowe
Wskaźniki realizacji	Liczba osób korzystających z różnych form pomocy specjalistycznej

zadania	
---------	--

Nazwa zadania	1.1.5. Szkolenie kadr w obszarze pomocy społecznej oraz wsparcia rodziny
Zakres zadania	Realizacja zadania ma wzmocnić kompetencje kadr odpowiedzialnych za rozwiązywanie trudnych sytuacji życiowych. Zadanie obejmuje podnoszenie kwalifikacji kadr GOPS w zakresie pomocy społecznej, wsparcia rodziny i w innych obszarach działalności poprzez udział w szkoleniach oferowanych przez instytucje publiczne, organizacje pozarządowe i instytucje szkoleniowe.
Beneficjenci	Pracownicy GOPS
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Budżet Gminy Domaniów Środki własne instytucji i organizacji oferujących szkolenia Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Urząd Gminy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oławie Organizacje pozarządowe Instytucje szkoleniowe
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba pracowników biorących udział w szkoleniach

Nazwa zadania	1.2.1. Podnoszenie kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży
Zakres zadania	Zadanie obejmuje realizację różnorodnych działań (m.in. spotkań, warsztatów, prelekcji, wyjść i wyjazdów integracyjnych), wzmacniających kompetencje psychospołeczne i społeczne dzieci i młodzieży, szczególnie osób z problemami psychicznymi, brakiem umiejętności społecznych, trudnościami integracyjnymi w środowisku, z rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo. Dzieci i młodzież będą również kierowane na zajęcia i konsultacje prowadzone przez POIK.
Beneficjenci	Dzieci i młodzież
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Budżet Gminy Domaniów Środki GKRPA Środki PCPR Środki własne instytucji i organizacji realizujących działania Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie

	Szkoły GKRPA Centrum Kultury i Czytelnictwa Gminy Domaniów Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oławie
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych wsparciem Liczba zorganizowanych działań

Nazwa zadania	1.2.2. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży
Zakres zadania	Zadanie obejmuje realizację różnorodnych zajęć, m.in. zajęć sportowych, rekreacyjnych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych w formie warsztatów, zajęć świetlicowych, kół zainteresowań, zajęć w klubach sportowych i innych, zapewniających dzieciom i młodzieży możliwość atrakcyjnego spędzenia czasu wolnego. Istotną rolę odgrywały będą zajęcia realizujące dodatkowo zadania profilaktyczne.
Beneficjenci	Dzieci i młodzież
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Środki GKRPA Budżet Gminy Domaniów Środki własne instytucji i organizacji realizujących działania Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie GKRPA Szkoły Centrum Kultury i Czytelnictwa Gminy Domaniów Organizacje pozarządowe
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba zorganizowanych działań Liczba osób objętych wsparciem

Nazwa zadania	1.3.1. Podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
Zakres zadania	Zadanie obejmuje realizację pracy socjalnej przez pracownika socjalnego, wsparcie asystenta rodziny i inne działania edukacyjne, terapeutyczne i wspierające wskazywane przez pracownika socjalnego lub asystenta rodziny prowadzące do odbudowania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
Beneficjenci	Rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie GKRPA Zespół Interdyscyplinarny Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oławie
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba rodziców dzieci umieszczonych w pieczy objęta wsparciem pracownika socjalnego Liczba rodziców dzieci umieszczonych w pieczy objęta wsparciem asystenta rodziny

Nazwa zadania	1.3.2. Zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych dla osób opuszczających podmioty pieczy zastępczej
Zakres zadania	W ramach zadania zapewnione zostaną miejsca w mieszkaniach chronionych treningowych lub innych formach wsparcia mieszkaniowego dla osób opuszczających podmioty pieczy zastępczej. W mieszkaniach, osoby, które opuściły instytucje pieczy zastępczej, pod opieką specjalistów będą przygotowywały się do prowadzenia samodzielnego dorosłego, życia. Zadanie może zostać zrealizowane poprzez współpracę z innymi gminami/ powiatami, posiadającymi miejsca w takich mieszkaniach lub poprzez utworzenie mieszkania na terenie Gminy Domaniów.
Beneficjenci	Osoby opuszczające podmioty systemu pieczy zastępczej
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet Gminy Domaniów
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Gmina Domaniów
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba miejsc w mieszkaniach treningowych lub innych formach wsparcia mieszkaniowego

Nazwa zadania	2.1.1. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”
Zakres zadania	Zadanie obejmuje wdrażanie procedury „Niebieskie Karty”, od momentu zdiagnozowania podejrzenia występowania przemocy domowej i założenia „Niebieskiej Karty” A, do zamknięcia procedury. W ramach zadania realizowane będą prace Zespołu Interdyscyplinarnego i powoływanych w ramach Zespołu, w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji, grup diagnostyczno-pomocowych, a także działania wspierające realizowane przez GOPS i Policję.
Beneficjenci	Osoby doznające przemocy domowej, osoby stosujące przemoc, członkowie rodzin, w których występuje przemoc
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet Gminy Domaniów Budżet GOPS
Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Policja GKRPA
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba założonych „Niebieskich Kart” A Liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych Liczba sprawców przemocy domowej Liczba ofiar przemocy domowej

Nazwa zadania	2.1.2. Organizacja specjalistycznego wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy oraz członków ich rodzin
Zakres zadania	Zadanie obejmuje organizację przez GOPS różnorodnych form specjalistycznego wsparcia, m.in. poradnictwa psychologicznego, pomocy prawnej, interwencji kryzysowej, zapewnienie schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia, badania lekarskiego, pomocy w uzyskaniu mieszkania, dla osób doznających przemocy domowej oraz członków rodzin, w których występuje przemoc. W ramach zadania GOPS współpracuje głównie z POIK, ale również innymi instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi. Zadanie przewiduje także kierowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową, a także działania na rzecz leczenia uzależnień sprawców przemocy.
Beneficjenci	Osoby doznające przemocy domowej, członkowie rodzin, w których występuje przemoc, sprawcy przemocy
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Budżet Gminy Domaniów Budżet PCPR w Oławie

	Środki GKRPA Środki własne instytucji i organizacji realizujących działania Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie GKRPA Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oławie Inne instytucje publiczne Organizacje pozarządowe
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba objętych wsparciem osób doznających przemocy domowej, sprawców przemocy oraz członków ich rodzin

Nazwa zadania	2.1.3. Organizacja specjalistycznego wsparcia dla osób uzależnionych
Zakres zadania	Zadanie obejmuje organizację przez GKRPA i GOPS różnorodnych form specjalistycznego wsparcia, m.in. poradnictwa, terapii, ambulatoryjnego i szpitalnego leczenia uzależnień, dla osób uzależnionych.
Beneficjenci	Osoby uzależnione
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Środki GKRPA Budżet PCPR w Oławie Środki własne instytucji i organizacji realizujących działania
Realizatorzy	GKRPA Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oławie Inne instytucje publiczne Organizacje pozarządowe
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych wsparciem

Nazwa zadania	2.2.1. Realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych
Zakres zadania	Zadanie zakłada realizację na terenie placówek oświatowych programów profilaktycznych znajdujących się w Systemie rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego oraz autorskich programów profilaktycznych, skierowanych do dzieci i młodzieży i ich rodziców. Programy realizowane będą przez pedagogów, psychologów i nauczycieli danej szkoły, ale również przez instytucje zewnętrzne i organizacje pozarządowe.
Beneficjenci	Dzieci, młodzież, rodzice
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet Gminy Domaniów Środki GKRPA Środki własne instytucji i organizacji realizujących działania Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	GKRPA Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Szkoły Inne instytucje publiczne Organizacje pozarządowe
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba zrealizowanych programów Liczba osób objętych wsparciem

Nazwa zadania	2.2.2. Realizacja kampanii profilaktycznych i prewencyjnych wśród mieszkańców
Zakres zadania	Zadanie zakłada realizację kampanii profilaktycznych i prewencyjnych w zakresie profilaktyki uzależnień, wskazujących na rodzaje uzależnień, oznaki uzależnienia, sposoby leczenia uzależnień i miejsca, w których osoby uzależnione i ich rodziny mogą szukać pomocy. Działania będą realizowane przy wykorzystaniu materiałów drukowanych, elektronicznych, poprzez organizację spotkań, wydarzeń, warsztatów i innych działań wdrażających profilaktykę. W działania mogą być zaangażowane organizacje pozarządowe.
Beneficjenci	Mieszkańcy Gminy Domaniów
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet Gminy Domaniów Środki GKRPA Budżet GOPS Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	GKRPA Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Centrum Kultury i Czytelnictwa Gminy Domaniów Organizacje pozarządowe

Wskaźniki realizacji zadania	Liczba zrealizowanych kampanii
------------------------------	--------------------------------

Nazwa zadania	2.2.3. Szkolenie kadr w obszarze uzależnień i przemocy
Zakres zadania	Zadanie obejmuje podnoszenie kwalifikacji kadr zajmujących się działaniami w zakresie uzależnień i przemocy, przede wszystkim pracowników GOPS, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, GKRPA, nauczycieli, psychologów i pedagogów szkolnych.
Beneficjenci	Osoby realizujące zadania w obszarze profilaktyki i leczenia uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet Gminy Domaniów Budżet GOPS Środki GKRPA Budżety instytucji publicznych oferujących szkolenia Budżety organizacji pozarządowych oferujących szkolenia
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Zespół Interdyscyplinarny GKRPA Szkoły Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oławie Inne instytucje i organizacje realizujące szkolenia
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób biorących udział w szkoleniach

Nazwa zadania	3.1.1. Rozwój usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania
Zakres zadania	Zadanie obejmuje wdrażanie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób, które z powodu wieku lub innych przyczyn wymagają pomocy innych, a które tej pomocy są pozbawione – mieszkają samotnie lub z rodziną, która nie może zapewnić pomocy i nie mają również wsparcia innych członków rodziny. Usługi obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, usługi o charakterze pielęgnacyjnym i higienicznym a także – w miarę możliwości – zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
Beneficjenci	Osoby wymagające pomocy innych osób z powodu wieku lub innych przyczyn – osoby samotne lub osoby, którym rodzina nie może zapewnić wsparcia
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi

Nazwa zadania	3.1.2. Wdrożenie usług sąsiedzkich
Zakres zadania	Zadanie obejmuje wdrażanie usług sąsiedzkich, czyli świadczeń o charakterze opiekuńczym, które organizowane są w miejscu zamieszkania. Usługi sąsiedzkie świadczone są przez osoby blisko mieszkające, które wynagradzane są w formie pieniężnej przez gminę. W ramach usług sąsiedzkich świadczona będzie pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, prosta podstawowa opieka higieniczno-pielęgnacyjna, a także – w miarę możliwości – zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
Beneficjenci	Osoby samotne wymagające pomocy innych osób, osoby, którym rodzina nie może zapewnić wsparcia
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych usługami sąsiedzkimi

Nazwa zadania	3.1.3. Szkolenia dla osób zainteresowanych realizacją usług sąsiedzkich
Zakres zadania	Zadanie obejmuje wdrażanie szkoleń dla osób zainteresowanych realizacją usług sąsiedzkich. Świadczenie usług sąsiedzkich wymaga przejścia szkolenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy, stąd nacisk położony będzie przede wszystkim na dostęp do tego szkolenia, a następnie innych szkoleń, pomagających realizatorom usług sąsiedzkich.
Beneficjenci	Osoby zainteresowane realizacją usług sąsiedzkich
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych Środki instytucji i organizacji realizujących szkolenia
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, instytucje szkoleniowe organizujące szkolenia
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba przeszkolonych osób

Nazwa zadania	3.1.4. Organizacja usług ułatwiających seniorom i osobom z niepełnosprawnościami funkcjonowanie w społeczności lokalnej
Zakres zadania	Zadanie obejmuje wdrażanie różnorodnych usług wspierających funkcjonowanie seniorów i osób z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym. Działania – zależnie od zidentyfikowanych na bieżąco potrzeb – będą obejmowały m.in. zapewnienie transportu indywidualnego door-to-door dla osób z potrzebami wsparcia w zakresie mobilności, wdrażanie działań typu „złota rączka” czy „pogotowie komputerowe”, organizację pomocy wzajemnej itp.
Beneficjenci	Seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Budżet Gminy Domaniów Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Centrum Kultury i Czytelnictwa Gminy Domaniów
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych usługami

Nazwa zadania	3.2.1. Aktywizacja seniorów
Zakres zadania	Zadanie obejmuje wdrażanie różnych rozwiązań, które aktywizują seniorów i umożliwiają im działanie – w postaci m.in. warsztatów, zajęć, spotkań, wyjazdów do teatru, kina, na basen oraz innych działań pozwalających seniorom na wspólne spędzanie wolnego czasu, nawiązywanie relacji i integrację. Działania aktywizacyjne realizowane są m.in. w ramach Klubu „Senior+”.
Beneficjenci	Seniorzy
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Budżet Gminy Domaniów Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Centrum Kultury i Czytelnictwa Gminy Domaniów Klub „Senior+”
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych wsparciem

Nazwa zadania	3.2.2. Organizacja działań integracyjnych dla seniorów
Zakres zadania	Zadanie obejmuje wdrażanie działań integrujących lokalnych seniorów, a także integrujących seniorów ze społecznością lokalną. W ramach działań będą organizowane imprezy okolicznościowe, m.in. obchody dnia seniora, imprezy świąteczne, podczas których seniorzy mogą wspólnie spędzać czas i integrować się.
Beneficjenci	Seniorzy
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Budżet Gminy Domaniów Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Centrum Kultury i Czytelnictwa Gminy Domaniów
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba zorganizowanych działań integracyjnych

Nazwa zadania	3.3.1. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami w kontaktach z instytucjami publicznymi
Zakres zadania	Zadanie obejmuje realizację zadań w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w kontaktach i załatwieniu spraw w instytucjach publicznych, w szczególności spoza terenu Gminy Domaniów. Pracownicy GOPS pośredniczyć będą w kontakcie osób niepełnosprawnych z Punktem informacyjno-doradczym dla osób niepełnosprawnych prowadzonym przez PCPR w Oławie, pomagać w uzyskaniu orzeczenia o niepełnosprawności w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności, a także pomagać w uzyskaniu dofinansowania określonych form wsparcia z PFRON.
Beneficjenci	Osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych wsparciem

Nazwa zadania	3.3.2. Zapewnienie opieki wytchnieniowej opiekunom osób zależnych
Zakres zadania	Zadanie obejmuje zapewnienie opieki wytchnieniowej opiekunom osób zależnych, polegającej na zapewnieniu opieki osobie niesamodzielnej tak, by w tym czasie jej opiekun faktyczny mógł odpocząć, załatwić sprawy w urzędach lub udać się na leczenie. Opieka może być zapewniana także w sytuacji nagłej, gdy opiekun nie może sprawować opieki.
Beneficjenci	Opiekunowie osób z niepełnosprawnościami
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniewie
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych wsparciem

Nazwa zadania	3.3.3. Rozwój usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami
Zakres zadania	Zadanie obejmuje zapewnienie osobom niepełnosprawnym pomocy asystenta, który świadczy usługi asystencji osobistej jako formy wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, m.in. poprzez wsparcie w czynnościach samoobsługowych, w tym utrzymaniu higieny osobistej, wsparcie w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról w rodzinie, wsparcie w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania; oraz w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem.
Beneficjenci	Osoby z niepełnosprawnościami
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniewie
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych wsparciem

Nazwa zadania	3.3.4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami w rehabilitacji społecznej i zawodowej
Zakres zadania	Zadanie obejmuje zapewnienie przez GOPS pomocy w organizacji rehabilitacji społecznej i zawodowej dla osób z niepełnosprawnościami, przede wszystkim poprzez współpracę i organizację pomocy w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (pomocy świadczonej ze środków PFRON oraz udzielanej w ramach realizowanych przez PCPR programów) oraz w Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom Tęcza w Oławie.
Beneficjenci	Osoby z niepełnosprawnościami
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Środki instytucji i organizacji realizujących zadania rehabilitacji społecznej i zawodowej
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Tęcza w Oławie
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych wsparciem

Nazwa zadania	4.1.1. Wdrażanie kontraktów socjalnych w rodzinach z problemem bezrobocia
Zakres zadania	Zadanie zakłada mobilizację bezrobotnych podopiecznych pomocy społecznej w podjęciu zatrudnienia poprzez wdrażanie kontraktów socjalnych, zobowiązujących osoby korzystające z pomocy, jak i pracownika socjalnego, do podjęcia konkretnych działań na rzecz rozwiązania problemów.
Beneficjenci	Osoby bezrobotne i ich rodziny
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba zawartych kontraktów socjalnych

Nazwa zadania	4.1.2. Wsparcie osób bezrobotnych w podnoszeniu kwalifikacji
Zakres zadania	Zadanie zakłada udzielanie osobom bezrobotnym pomocy w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, ułatwiających im podjęcie zatrudnienia. Zadanie realizowane będzie w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Oławie oraz poprzez realizację projektów dedykowanych aktywizacji, w tym aktywizacji zawodowej. W ramach zadania organizowane będą szkolenia, a także warsztaty i działania integracyjne, kształtujące umiejętności i kompetencje przydatne w poszukiwaniu zatrudnienia i pracy zarobkowej
Beneficjenci	Osoby bezrobotne
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Budżet PUP Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Powiatowy Urząd Pracy w Oławie
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób bezrobotnych biorących udział w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych

Nazwa zadania	4.1.3. Rozwój narzędzi aktywizacji osób bezrobotnych
Zakres zadania	Zadanie zakłada aktywizację osób bezrobotnych poprzez stosowanie aktywnych instrumentów rynku pracy umożliwiających osobom bezrobotnym realizację pracy zarobkowej. Zadanie realizowane będzie m.in. przy wykorzystaniu instrumentów takich, jak staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne, roboty publiczne i prace interwencyjne, a także inne działania zapewniające bezrobotnym kontakt z pracą zarobkową.
Beneficjenci	Osoby bezrobotne
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Budżet PUP Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Powiatowy Urząd Pracy w Oławie
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób bezrobotnych biorących udział w aktywizacji

Nazwa zadania	4.2.1. Treningi społeczne dla osób z trudnościami przystosowawczymi
Zakres zadania	Zadanie zakłada wdrażanie treningów umiejętności społecznych, warsztatów, spotkań oraz konsultacji dla osób z trudnościami przystosowawczymi, umożliwiającymi im włączenie w życie społeczne i udział w życiu społecznym.
Beneficjenci	Osoby wykluczone społecznie, z trudnościami przystosowawczymi
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS Budżet PCPR Środki pozyskane w ramach projektów zewnętrznych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oławie
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych wsparciem

Nazwa zadania	4.2.2. Udzielanie pomocy społecznej osobom i rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych
Zakres zadania	Zadanie zakłada przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez udzielanie pomocy społecznej osobom i rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych, których same nie są w stanie przezwyciężyć. Pomoc kierowana będzie zarówno do osób długotrwale dotkniętych problemami społecznymi, np. długotrwale lub ciężko chorych, niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, ale także dla osób które znalazły się w sytuacjach kryzysowych, w przypadku zdarzeń losowych itp.
Beneficjenci	Osoby w trudnych sytuacjach życiowych
Harmonogram realizacji zadania	Realizacja ciągła
Źródła finansowania	Budżet GOPS
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wg powodów udzielania pomocy społecznej

3.6. Zadania publiczne zlecane w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Gmina Domaniów współpracuje z organizacjami pozarządowymi, a obszary współpracy i priorytetowe zadania publiczne określone są corocznie w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi. Na terenie Gminy Domaniów dominują organizacje pozarządowe działające w sferze sportu i rekreacji oraz ochrony przeciwpożarowej (ochotnicze straże pożarne), co utrudnia włączenie sektora pozarządowego w realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.

Do zadań publicznych zleczanych w trybach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹⁸ należały będą zadania mieszczące się w następujących obszarach sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4 ust 1. ww. ustawy:

- Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej;
- Ochrona i promocja zdrowia;
- Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym;
- Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.

Gmina Domaniów wspiera rozwój i działalność organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów ekonomii społecznej, stąd możliwe jest również poszerzanie pola współpracy i zlecania zadań publicznych w innych obszarach sfery zadań publicznych.

¹⁸ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Dz.U. z 2022 r. poz. 1327, tekst jednolity ze zm.

3.7. Zgodność Strategii z dokumentami wyższej rangi

Dla właściwej realizacji celów społecznych cele strategiczne projektowane w niniejszej Strategii powinny być zgodne z celami strategicznymi dokumentów strategicznych przyjmowanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Zgodność *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaniów na lata 2024-2029* z dokumentami strategicznymi wyższej rangi zestawiono w tabeli 20.

Tabela 20. Zgodność celów strategicznych *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaniów na lata 2024-2029* z dokumentami strategicznymi wyższej rangi

Dokument strategiczny wyższej rangi	Cele strategiczne dokumentu wyższej rangi	Adekwatne cele strategiczne <i>Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaniów na lata 2024-2029</i>
<i>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i>	Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	Cel strategiczny 1. Stworzenie profesjonalnego systemu wsparcia rodzin Cel strategiczny 3. Wsparcie osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami Cel strategiczny 4. Aktywizacja społeczno-zawodowa i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców
<i>Strategia Demograficzna 2040</i>	Cel szczegółowy I. Wzmocnienie rodziny	Cel strategiczny 1. Stworzenie profesjonalnego systemu wsparcia rodzin
<i>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030</i>	Cel szczegółowy 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy Cel szczegółowy 4. Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne	Cel strategiczny 1. Stworzenie profesjonalnego systemu wsparcia rodzin Cel strategiczny 3. Wsparcie osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami Cel strategiczny 4. Aktywizacja społeczno-zawodowa i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców
<i>Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030</i>	Priorytet I. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży Priorytet III. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	Cel strategiczny 1. Stworzenie profesjonalnego systemu wsparcia rodzin Cel strategiczny 2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów w obszarze przemocy i uzależnień Cel strategiczny 3. Wsparcie osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami

<i>Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej</i>	Obszar II. Solidarny rynek pracy	Cel strategiczny 3. Wsparcie osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami Cel strategiczny 4. Aktywizacja społeczno-zawodowa i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców
<i>Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030</i>	Priorytet I. Niezależne życie Priorytet II. Dostępność Priorytet IV. Praca	Cel strategiczny 3. Wsparcie osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami
<i>Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)</i>	Cel strategiczny 1. Zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci Cel strategiczny 2. Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu Cel strategiczny 3. Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia sprawności	Cel strategiczny 1. Stworzenie profesjonalnego systemu wsparcia rodzin Cel strategiczny 3. Wsparcie osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami
<i>Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność</i>	Obszary dotyczące ogółu osób starszych: Obszar 1: Kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie Obszar 2: Uczestnictwo w życiu społecznym oraz wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej i religijnej Obszar 5: Zwiększanie bezpieczeństwa fizycznego i zaniedbaniom wobec osób starszych Obszar 6: Tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej Obszary uwzględniające działania wobec niesamodzielných osób starszych: Obszar 1: Zmniejszanie skali zależności od innych poprzez ułatwienie dostępu do usług wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska	Cel strategiczny 2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów w obszarze przemocy i uzależnień Cel strategiczny 3. Wsparcie osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami

	zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielnych osób starszych Obszar 3: Sieć usług środowiskowych i instytucjonalnych udzielanych niesamodzielnym osobom starszym	
<i>Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030</i>	Cel strategiczny 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego	Cel strategiczny 1. Stworzenie profesjonalnego systemu wsparcia rodzin Cel strategiczny 3. Wsparcie osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami Cel strategiczny 4. Aktywizacja społeczno-zawodowa i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców
<i>Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2021-2030</i>	Cel strategiczny 1. Budowa potencjału rodziny dolnośląskiej Cel strategiczny 2. Rozwój sprzyjający wykorzystaniu zasobów na rynku pracy Cel strategiczny 3. Przeciwdziałanie pauperyzacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Dolnego Śląska Cel strategiczny 4. Znoszenie nierówności wynikających ze zróżnicowanego dostępu do edukacji i różnic w kapitale społecznym poprzez diagnozę i realizację projektów oraz wsparcie systemowe Cel strategiczny 6. Upowszechnianie i rozwój usług wspierających funkcjonowanie osób starszych i o ograniczonej sprawności w życiu codziennym i społeczności lokalnej Cel strategiczny 7. Pobudzanie i wspieranie aktywności seniorów w perspektywie indywidualnej i społecznej Cel strategiczny 8. Wzmocnienie autonomii i prawa do samostanowienia osób z niepełnosprawnościami Cel strategiczny 10. Integracja na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień Cel strategiczny 11.	Cel strategiczny 1. Stworzenie profesjonalnego systemu wsparcia rodzin Cel strategiczny 2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów w obszarze przemocy i uzależnień Cel strategiczny 3. Wsparcie osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami Cel strategiczny 4. Aktywizacja społeczno-zawodowa i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców

	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie Cel strategiczny 12. Wspieranie i rozwój potencjału instytucji pomocy i integracji społecznej	
<i>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Oławskiego na lata 2024-2029</i>	Cel strategiczny 1. Kompleksowe wsparcie rodzin dla prawidłowej realizacji ich funkcji Cel strategiczny 2. Zapewnienie profesjonalnej opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców Cel strategiczny 3. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin	Cel strategiczny 1. Stworzenie profesjonalnego systemu wsparcia rodzin Cel strategiczny 2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów w obszarze przemocy i uzależnień Cel strategiczny 3. Wsparcie osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami Cel strategiczny 4. Aktywizacja społeczno-zawodowa i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne.

3.8. Monitoring i ewaluacja

W ramach realizacji *Strategii* prowadzone będą działania monitorujące oraz ewaluacyjne, umożliwiające śledzenie postępów we wdrażaniu zadań i osiągnięciu założonych celów.

Monitoring obejmuje systematyczne pozyskiwanie informacji dotyczących realizowanych działań, dzięki czemu możliwe będzie określanie postępu realizacji zadań w oparciu o wskaźniki ich realizacji, a także identyfikowanie i rozwiązywanie problemów, które mogą się pojawić w związku z realizacją zadań. Działania monitorujące będą prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie w trybie ciągłym, monitoring realizacji działań będzie analizowany po każdym roku obowiązywania *Strategii*.

Ewaluacja jako obiektywna ocena realizacji *Strategii*, a więc osiągnięcia wskaźników realizacji zadań i osiągnięcia celów operacyjnych i strategicznych przeprowadzona będzie w roku 2029 i będzie się wiązała z rozpoczęciem prac nad nowym dokumentem. Ewaluacja przeprowadzona zostanie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie, z ewentualnym udziałem ekspertów zewnętrznych.

Wnioski i rekomendacje

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaniów na lata 2024-2029 jest podstawowym dokumentem strategicznym określającym społeczną misję i wizję Gminy Domaniów oraz wytyczającym cele strategiczne i określającym zadania prowadzące do rozwiązywania problemów społecznych, zapobiegania występowaniu problemów oraz zapewnienia wsparcia osobom i rodzinom – mieszkańcom Gminy Domaniów.

Prace nad *Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaniów na lata 2024-2029* obejmowały przeprowadzenie diagnozy, obejmującej diagnozę sytuacji społeczno-ekonomicznej w Gminie Domaniów, analizę stanu i skuteczności pomocy społecznej, analizę występowania problemów społecznych, określenie interesariuszy oraz prognozy zmian w okresie objętym *Strategią*. Na podstawie diagnozy przeprowadzono analizę strategiczną oraz określono kluczowe założenia, wizję i misję Gminy Domaniów w sferze społecznej oraz wyznaczono cele strategiczne, kierunki działań i zadania do realizacji na lata 2024-2029.

Głównym realizatorem zadań określonych w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaniów na lata 2024-2029* jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie. Realizacja zadań wymaga jednak również współpracy innych instytucji gminnych, współdziałania GOPS z instytucjami powiatowymi (Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie czy Powiatowym Urzędem Pracy w Oławie), a także organizacjami pozarządowymi.

Przyjmowane w kolejnych latach programy działań w sferze społecznej powinny być spójne z celami strategicznymi i operacyjnymi wytyczonymi w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaniów na lata 2024-2029*. Dzięki temu programy działań również przyczynią się do realizacji celów *Strategii*.

Realizacja *Strategii* powinna stanowić impuls do intensyfikacji współpracy z innymi podmiotami, w tym organizacjami pozarządowymi oraz pozyskiwania środków zewnętrznych dla możliwie najlepszej realizacji zadań. Konieczne jest rozwijanie współpracy międzygminnej oraz kontynuowanie współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie.

Konieczne jest prowadzenie bieżącego monitoringu realizacji celów i zadań *Strategii*, a w razie stwierdzenia rozbieżności pomiędzy celami i zadaniami a faktycznymi problemami i

potrzebami lub dla korekty sposobów realizacji celów strategicznych możliwe jest dokonanie aktualizacji dokumentu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaniów na lata 2024-2029 ma przede wszystkim służyć mieszkańcom Gminy. Powinna więc przyczynić się do realizacji społecznej misji Gminy Domaniów i doprowadzić do urzeczywistnienia wizji Gminy Domaniów jako gminy zapewniającej wysoką jakość życia wszystkim mieszkańcom, efektywnie wspierającej osoby i rodziny w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych.